

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra ucca 30 szám, I. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70

Noviszad, 1932. évi július hó 3
Vasárnap
XIII. évfolyam 155. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

A lausannei értekezlet sorsdöntő elhatározás előtt

Írta: ORBÁN IGNAC

Két nagyjelentőségű tétel került egymással szembe. Az egyiket meglepetésszerűleg Hoover dobta a lausannei konferencia vitájába. Ez a következő négy szóban foglalható össze: Leszerelés nélkül nincs biztonság. A másik tételt Herriot állította szembe és ez a következő négy szóban foglalható össze: Biztonság nélkül nincs leszerelés. Európa sorsa függ attól, hogy fölismerik-e a nemzetek delegátusai, miszerint a francia álláspont száz százalékig helyes, de száz százalékig helyes az amerikai tétel is és hogy fölismerik-e, miszerint a két álláspontot száz százalékig össze lehet egyeztetni és gyakorlatilag is érvényre emelni.

Franciaország részéről könnyelmű kísérlet volna, ha leszerelne anélkül, hogy más intézmény garantálna biztonságát. Nagyon jól tudja ugyan Herriot, hogy a nemzeti hadsereg drága intézmény, hogy a fegyverkezés végül is háborúhoz vezet és hogy a háború nagyon rossz üzlet. Azt is nagyon jól tudja, hogy a gazdasági imperiaizmus túlélte magát és nem alkalmas többé arra, hogy a termelés és fogyasztás egyensúlyát biztosítsa. De még sem mondhat le fegyveres hatalmáról a biztonság kérdésének megoldása nélkül, mert még mindig jobb győzőnek lenni, mint legyőzöttnek és jobb a hatalmat gyakorolni, mint görnyedni annak sulya alatt.

Herriotnak tehát föltétlenül igaza van, amikor rendületlenül ragaszkodik ahhoz az állásponthoz, melyet a leszerelés kérdésének fölvetése óta Franciaország minden miniszterelnöke elfoglalt.

De nem is használna a válságban sínylő népeknek semmiféle hitvány megalkuvás vagy akár a teljes lemondás sem, mert biztonság nélkül nincs bizalom, nincs vállalkozás, nincs munka, nincs kereset, nincs fogyasztóképeség, nincs termelés és a gazdasági helyzet válságos marad. Nemesak Franciaországra, de az egész világra sokkal üdvösebb, ha rendületlenül ragaszkodik álláspontjához, mert ezzel felhívja a nemzetek figyelmét arra, hogy nem a jövőteli igények elejtése, nem a háborus adósságok újabb rendezése, nem a gyógyíthatatlanul beteg világgazdaság mesterséges élesztése és nem a fegyverkezések korlátozása azok a kérdések, melyek első sorban megoldásra várnak, hanem a biztonság kérdése. Amíg ez a kérdés gyakorlati megoldást nem nyer, nem lehet leszerelni és az új gazdasági helyzet által követelt új gazdasági rendszert bevezetni, mert hiányoznék az az intézmény, mely a rendszer érvényesülését ki és befelé egyaránt biztosítaná.

Hoover tétele voltaképpen nem egyéb, mint folytatása a francia tételnek. Ugyanis Hoover nem vonja kétségbe, hogy mindenekelőbb biztonságra van szükség, csupán hozzáfűzi azt a negatív tételt, melyszerint fegyverkezéssel nem lehet a békét biztosítani. Hoover tétele csupán azt jelenti, hogy Franciaország ne keresse a biztonság intézményes biztosítékát, semmiféle fegyverkezésben, tehát egy nemzetközi hadsereg felállít-

tásban sem. De a francia álláspontnak nem is lényeges része a nemzetközi hadsereg fölállítás. Csupán egy fölvetett ötlet, mely inkább azt kívánja hangsúlyozni, hogy Franciaország is kész leszerelni, ha békéjét más intézmény biztosítja. Viszont Hoover is tisztában van azzal, hogy a leszerelés egymaga nem elég garanciája a békének. Összeegyeztetés után Hoover leszerelési és Herriot biztonsági tételét következőleg szövegezhető meg: A biztonságot intézményesen biztosító békés intézmények megteremtéséig nincs leszerelés.

Európa sorsa tehát azon mulik, hogy a nemzetek képviselői jól tudják-e ismerni és be tudják-e vezetni a gazdasági élet szabadságát biztosító békés intézményeket. A kérdés első pillanatra bonyolultnak és talán utópiának is látszik. De nem az. A kérdést azonban egyszerűíteni kell és azért előbb csupán azt tesszük vizsgálat tárgyává, hogy miként lehetne az ország határain belül biztosítani, hogy a nemzet társadalmának minden egyes tagja tőkésje és munkája erőforrásait minden megkülönböztetés nélkül egyformán kifejthesse úgy, hogy tevékenységének gyümölcseit senki se dezmálhassa meg. Még az állam sem. Hangsúlyozzuk, még az állam sem. Mert ha az állam inflációval, agrárreformmal, kivételes lakásrendelettel, bolettával, ármaximálással, az adórendszerrel, ügyészi és rendőri intézményeivel mindenkivel mindent elvehet: illuzióriussá válik minden biztonsági intézmény. Nevezhetik ezt államszocializmusnak és indokolhatják a legmisztikusabb érvekkel: amíg ez a rendszer fennáll, nincs bizalom, visszavonul a tőke és válságos marad a gazdasági helyzet.

Ha a kérdés megoldását előbbre akarják vinni, nem szabad eltitkolni, hogy a modern gazdasági élet nem bírja el az imperiaizmus igazságtalanságait. Ma az a legnagyobb feladat, hogy az igazság minél teljesebb érvényesülését biztosítsuk és áldozatokat senkitől még csak ne is követelhessünk, mert minden áldozat a fogyasztóképeséget csökkenti és ma a fogyasztóképeség minél nagyobb mérvű fokozása a legeggyetemesebb

érdek. Az államháztartásban, az államrendszerekben, a végrehajtásban, a közös intézmények létesítésével, a közüzemek vezetésében, a jegybankrendszerben, a gazdasági front átszervezésével mindenütt az igazság érvényesülését kell biztosítani. Az a kérdés, hogy miként?

Pénzügyi tudósok már régen hirdetik, hogy a hasznos közmunkák költségeit a közszolgáltatás és ellenszolgáltatás elve alapján kellene az érdekeltekre háritani, mert ebben az esetben azok nem volnának terhesek. De nem találták meg a közszolgáltatás értékének kulcsát és azt hitték és hiszik ma is, hogy ilyen gyakorlati kulcsot nem is lehet találni. Ez azonban egy nagy tévedés. Pontos kulcsa van. Mert minden intézmény annyit ér, amennyi ingatlanértékemelkedést az intézmény biztosítása nyomban maga után von. Ezt pontosan meg lehet határozni. Értelhető, hogy nem jöttek rá erre, mert ehhez az érték meghatározáshoz nem pénzügyi tudomány szükséges, hanem inkább városi mérnöki gyakorlat. Ha a gazdasági élet vezető tényezői fölismerik, hogy a közszolgáltatás értékének ez a meghatározása helyes és fölismerik a meghatározás nagy jelentőségét: nincs többé gazdasági probléma. Nem probléma többé az igazságos adóztatás; nem probléma többé annyi hasznos közmunka finanszírozása, amennyi szükséges ahhoz, hogy mindenki, aki a magángazdaságban elhelyezkedni nem tud, a közzgazdaságban föltétlenül megfelelő alkalmazást találjon; nem probléma az állam háztartás egyensúlyának biztosítása; nem probléma a közületek magánüzemeinek leépítése és a közüzemek vezetésének vállalatba adása és nem probléma a jegybank átszervezése úgy, hogy a gazdasági front átszervezéséhez elegendő tőke olesón rendelkezésre álljon.

Minden nemzet kielégítheti a gazdasági élet minden igényét saját hatáskörében, ha bevezeti a közszolgáltatás és ellenszolgáltatás elvét és ha minden nemzet megteremti és biztosítja ily módon a gazdasági élet szabadságát: megszűnik a politikai feszültség, helyreáll magától a nemzetek között megrendült bizalom és fölöslegessé válik a fegyverkezés. Viszont ha a nemzetek delegátusai nem ismerik föl, hogy Herriot és Hoover tételét összhangba lehet hozni és hogy ez az egyetlen megoldás: a lausannei értekezlet kudarcra fog végződni, vagy a legjobb esetben egy értéktelen kompromisszummal. Épen úgy, mint ahogy a többi konferenciák végződtek.

Az amerikai demokrata párt Roosewelt newyorki kormányzót jelölte az elnökségre

Csak a negyedik szavazás után alakult ki a jelöléshez szükséges kétharmad többség

Csikágóból jelentik: A demokrata párt hetek óta gyűlésező konventje hosszas és izgalmas tanácskozás után tegnap végre döntő megállapodásra jutott az elnökjelölés kérdésében.

A konvent 954 szavazattal Roosewelt newyorki kormányzót választotta a demokrata párt elnökjelöltjévé.

A jelölés nem ment simán, mert négy-

szer kellett a szavazást elrendelni, amíg végre a szükséges többség kialakult. A pártszabályok értelmében ugyanis kétharmad többség szükséges a jelölés eldöntéséhez.

A negyedik szavazásnál Rooseweltre 179 szavazattal több esett, mint amennyi a kétharmad többséghez szükséges. Ez a szám aránytalanul alakult ki, hogy Texas és Kalifornia elnökválasztói az utolsó pillanatban Roosewelt mellé állottak.

Reggeli levél

A szexuális kérdésekről

Az egyik napilap tulságosan sokat foglalkozik szexuális kérdésekkel. Ez talán nem is volna oly nagy baj. A pedagógiai hiba ott van, hogy ugyszólván minden szexuális kérdéstről szóló cikkében veszedelmes légvárakat épít az ifjúság elé. A világról se akarom a cikk íróját abba a gyanuba keverni, hogy e rendkívül felelős területen dilettánskodó specializmust akar üzni. Cikkeiből az következik, hogy tulbecsüli az értelmi felvilágosítást az akaratképzésnél. Meggyőződése oly formában nyilvánul meg: ha vétkeztek a szexuális életben kiváló személyiségek, akkor nem is oly nagy hiba, ha történnek erkölcsi kilengések a jelenben. Meg kell állapítani azt is, hogy a cikkíró akaratlanul hadakozást folytat a keresztény ségnek a némi életről vallott alapmeggyőződése ellen, mely pedig az emberi természetnek legmélyebb ismeretéből fakad és hatalmas nevelői tapasztalat közepett nyerte mostani helyes kialakulását. Nemesak ennél az egy lapnál látjuk ezt az elítélendő irányzatot, hanem más íróeszkáknál is. Holmiféle dilettánskodók a tiszta élet kigunyolásával és gyafázásával kezdik éretlen javaslataikat, a hűfeyt, hogy nagy tisztelettel fennének a helyes szexuális irányval szemben.

Radikális részről a helyes szexuálpedagógia mindig tomboló ellentmondásra talál. Az az ellentmondás annál hangosabb, minél hiányosabbak és egyoldalúak a könnyelmű ségre hajlók szexuálpedagógiai tapasztalatai. Ezek a radikálisok semmi figyelmet nem fordítanak a jellemkérdésekre, melyeken a kereszténység már évszázadok óta dolgozik. Felvilágosító irányzatuk észrevétlenül lerombolja az ifjúságban azt a kis erkölcsi fellegást. Az embert lerántják az állat sorára és sokszor nyíltan is azt hangoztatják, hogy a természet követelése elé nincs jogán senki emberliának korlátozat állítani. A régi álláspontot lebrálták Ausztriában is, hogy ne is említsük Oroszországot. A radikálisok felneveltek az új eszközökkel egy remzedéket és figyelhetik most a hatást.

A keresztény szexuálpedagógia lebeszélése arról a frontról indult el, ahol keves az olyan ember, aki akart volna hozzájárulni a kereszténység lényegéhez, de felette önállós módon beszél olyan szexuális kérdésekről, melyek kívül esnek illetékességük körén.

A cikkíró a visszaéléseknek, elfajulásoknak és durvaságoknak tarka tömegét mutatja be a szennyes napi események minden zugából oly formában, mint egy új világ gazdag szexuális megnyilatkozását. Nem egyszer oly következtetéseket von le a piszkos eseményekből, mintha megszünt volna a keresztény-pedagógiának mindent átfogó lellemi ereje és jellemeket formáló eszközei. Visszaéléseket előrántani és összegyűjteni a multból a legkönnyebb dolog. Vajjon használ-e minden szennyes feltegetése a mai világban, mikor az ifjúságnak az volna a felhívása, hogy nemsokára hozzáfogjon az újult kultura regenerálásához, vagy hogy az egészen érintetlen tömeg lelkébe behatoljon? Aki a multból szennyet emlit, annak a helyes célja csak az lehet, hogy vefe oktatásra neveljen és nemésítsen. Ezt elsősorban a pedagógusoknak kell belátniok. Ennek a radikális irányzatnak beteges dogmája nem egyszer előtolakodik, mikor báboknak, betegségeknek bélyegzi meg a szexuális egyházi szokásokat (pl. néhány évvel ezelőtt a szentelt víz használatát). A radikális fronton el sem tudják gondolni, hogy a helyes szexuálpedagógia örök szabályait minden józanészű embernek el kell fogadnia. Ez szerintük a nemkatolikus feltegetéseknek egyszerűen nincs megengedve számukra a szexuális szabályoknak ott kell lenniök, hogy a helyes szexuális élet

szabályai kezdődnek. Aki nem alkalmazkodik az ő felfogásukhoz, azt bigottnak kiáltják ki. Ami mondanivalója akad, azon eleve napirendre térnek. A szexuális életben pedig más ut nincs, mint a keresztény morál szabta ut. Nekünk ebből kell elősködnünk. A kereszténység az ő évszázados lélegződozása során bizonyos mélyebb nevelői követeléseket állapított meg, melyeket a nemkeresztény álláspont alapján is meg kell engedni. Itt új utakat törni nem lehet a helyes szexuális felfogás-korlátainak ledöntése nélkül. Ötleteskedni, dilettánskodni lehet, de mindez a cikkírók kiesiny látó-

mezéjére enged következtetni. A szexuális pedagógia szabályai sokak előtt úgy tűnnek fel, mint egy halványuló álom, meghalott álláspont, mely csak balitéletekben kötésben és kötöttségben nöhetett fel és most szükségképpen halálraitélik a radikális front szerkesztői asztalán, hogy végképpen eltűnjön az ő új gondolkodásuk hatalmas színe előtt. A szexuális kérdéseknél ilyen destruktív irányzatra nevelő feltegetése ellen tiltakozik ama komoly irány, amely tiszteletben tartja a keresztény szexuálpedagógia alapelveit.

(dr.—)

Látogatás a mexikói császártragédia egyik tanujánál

Bécsben él a 75 éves Schulzer Betty, aki kisleány korában átélte Miksa császár tragédiáját

Bécsből jelentik: A Lichtenstein-strasse egy kis lakásában szomorú özvegyasszony lakik. Schulzer Betty, Julius Schulzer udvari karmester és komponista özvegye. Az öreg hölgy most ünnepelte 75. születésnapját, teljes testi és szellemi frissességben. Schulzer Betty nevelt leánya volt Biachinak, a híres olasz muzsikusknak, Verdi tanítványának, aki Miksa császár queretárai udvari színházát igazgatta. Betty tíz éves korában tanuja volt a mexikói forradalomnak, amelyben Miksa császárt meggyilkolták. Az öreg hölgy még ma is igen élénk és mozgékony. Hadarva beszél, németet és olaszt keverve, hogy minél gyorsabban és minél klasszikusabban tudja kifejezni azt, amit akar. Biachit Ferrara mellett Verdi fedezte fel. Erős basszushangja annyira ragadta a mestert, hogy magával vitte és le szerződte a milanoi Scalához. Biachi itt sikert-sikerre halmozott úgy, hogy még egészen fiatal korában meghívták Newyorkba. A hajóuton megismerkedett Henriette Schulzer bécsi énekesnővel, akit rövid idő múlva Amerikában feleségül is vett.

Biachi nővére Klingenstein bécsi bankárhoz ment nőül és ebből a házasságból született Betty 1857-ben. Nyolc hónapos korában azonban elveszítette anyját és atyja, mint Miksa császár udvari bankárja, követte urát Mexikóba. A csecsemőt Biachiék vették magukhoz és ők is nevelték. Hosszu évekké később, amikor ismét visszatértek Európába, Betty férjhez ment nagybátyjához, Schulzer karmesterhez. Betty valamikor szintén színésznő volt, Strampfernek a híres legett Ringtheater igazgatójának volt tanítványa, majd később irodalommal kezdett foglalkozni és egypár egészen finoman megirt könyve jelent meg.

— A mexikói eseményekre egészen világosan emlékszem — mondja Schulzerné. Eredetileg úgy volt, hogy intézetbe adnak, de az olaszok nagyon babonások és nevelőszülei meg voltak győződve róla, hogy én szerencsét hozok nekik. Így hát legnagyobb örömmre velük maradtam. Mint tíz esztendő gyermekek majdnem minden este ott voltam a mexikói udvari operaház előadásán és mert még egészen kicsi voltam, mindig párnát tettem alá. Az udvari páholy éppen felettem volt úgy, hogy sokszor volt alkalmam látni a császárt és feleségét. Miksa mindig mosolygott, mindig kedves volt és barátságos és akárcsak a felesége igen nagy zenebarát. Eugénia császárné azonban már akkor is állandóan komor és zárkózott volt. Hallottam, amint egyszer Herzfeld, az udvari orvos azt mondta ne-

velőapámnak: „En nem tudom, mi van a császárnővel. Néha órákig mered maga elé és ilyenkor még a császár kérdéseire sem válaszol.

— A queretárai operában világhírű művészek léptek fel. Aki abban a korban csak valamit is számított, mind meghívást kapott Mexikóba. Emlékszem milyen forró sikere volt Peraltának, a vak kóloratur énekesnőnek a Traviatában. Verdi operáit különben is nagyon sokra becsülték Mexikóban és Miksa magas kitüntetést is adományozott a Maestronak, amely még ma is látható a milanoi Verdi-muzeumban. Általában családomra vonatkozó nagyon sok értékes emléket lehet ott találni.

— És hogyan következett be a tragédia?

— Ugy esapott le, mint derült égből a villám.

Habár valószínű volt első peretől fogva, hogy az idegen uralkodó rezsimje nem életképes, a forradalom heve mégis megdöbbentette és megrázta az európaiakat.

Baziaine, a francia tábornok és Juarez a forradalmi bennszülöttek vezére gyakran eljötték a színházba és látszóan semmit se törődtek a politikával. Juarez, akinek mongolszerűen lapított arcára még ma is egészen világosan emlékszem, gyakran vitt magával sétalovaglásra. Nőtlen ember volt és rajongásig szerette a gyerekeket. Engem egy bálványozott, mintha tulajdon leány lettem volna. A katasztrófa előtt néhány hónappal nevelő apám a művészek egy részével vendéjjátékra indult az ország becséjébe és engem is magával vitt. Egészen az ősi Quadalajara városig jutottunk előre. A visszauton már nem volt biztonságos a közlekedés. Több ízben megtámadtak bennünket, úgy hogy alig tudtuk megmenteni a bőrünket. Pueblába érve hallottuk az első híreket, amelyeknek természetesen nem akartunk és nem mertünk hitelt adni. Csak Queretárobán, amelyet a legnagyobb béktességben hagytunk el pár hónappal ezelőtt, tudtuk meg, hogy megölték a császárt. Emlékszem megmutatták a teret is, ahol kivégezték. Még véresek voltak a kövek, mert a forradalmárok nem engedték felmosni.

— Nevelőapám megkérdezte Juarezt, mi lesz az operával? Juarez azt mondta: Mit érdekel téged a politika? Gyere és énekelj!

— A város azonban üres volt és kihalt. A katonaság kivonult, az európai társaság elmenekült. Körülbelül két hónapig játszottunk meg teljesen üres házak előtt.

Nyáron hideg

OVOMALTINE

felüdít és erősíti
a hőségtől bágyadt testet

Ekkor kezdődött a sugdolóadás, hogy nevényám, Schulzer Henriette osztrák, ettől kezdve nem volt nyugtunk. Allandóan kihallgattak bennünket, kémekkel vettek körül, még engem is szinte naponta vallattak. Ekkor elhatározta Biachi, hogy elmenekülünk. Éjjel felköltött bennünket, esőben felöltöttünk és csak a legszükségesebbet csomagoltuk össze. Egy hátsó ajtón keresztül, egy pajtán át kijutottunk a szabadba. Vagy egy órát meneteltünk az éj sötétjében az országúton, amikor elértük a társulat kocsiját, amellyel annakidején a vendégkörutat tettük. Thespis kordéján mentünk azután a tengerpartra a hajóig. Havanán, Newyorkon át kerültünk végre vissza Európába.

Botrányba fulladt a szontai tüzoltótestület jubileumi versenye

Apatinból jelentik: Amint már jelentettük a szontai önkéntes tüzoltótestület június 28-29-én, két napon át tartotta fennállásának negyven éves jubileumát és zászlójának 25 év után újból való beszentelését. Ez alkalommal zajlottak le a Dellin-féle serlegért folyó tüzoltóversenyek is, amelyen az apatini járás falvainak tüzoltótestületei vesznek részt.

A szontai ünnepségek június 28-án Apatinban kezdődtek. Az egyesület zászlóanyja, Thurszky Jánosné ugyanis jelenleg Apatinban él és a szontai tüzoltók este fél 9 órakor a zászlónya tiszteletére fáklýásmenetet vonultattak fel. A versenyek délután három órakor kezdődtek és minden rendben folyt, a botrány a zsüri ítélete után tört ki. A zsürit az eredmények miatt megvádolták és olyan parázs veszekedés tört ki, hogy csak Weygang Lőrinc szombori tüzfelügyelő és egyes apatini tüzoltótisztek erélyes közbelépésének köszönhető, hogy nem került tetlégességre a dolog. Dellin Frigyes a serleg adományozója és mint a járás tüzfelügyelője azonnal sajnálkozását fejezte ki dr. Teleki István szövetségi alelnök előtt a történetekért. Mint munkatársunk értesül, Dellin Frigyes annyira elkésztett a történetek miatt, hogy végleg abbahagyja hagyni a serlegküzdelmeket, mivel a zászló egyes csapatai fegyelmetlensége kiadósan hat már a versenyeken úgy, hogy a közönség kénytelen lesz távolmaradni, ami pedig teljes esődöt jelent. A szövetség különben megindította a fegyelmi eljárást és a vizsgálat lefolyása után valószínűleg szigorú ítéletet fog hozni. Az ünnepség táncmulatsággal fejeződött be, amely nyomott hangulatban folyt le. Szvilojevo csapata most másodszer védi a Dellin zászlót, míg egyszer Kupuszina volt a győztes. A szvilojevoi csapat parancsnoka, József Adám volt, aki apatini származású és az elégedetlenség vele hozták kapcsolatba a zsürinek állítólagos igazságtalan döntését.

Szeptember 18-án avatják fel a noviszádi zsidó árvák és aggokházát

Az ünnepségeken dr. Alkalay Izsák országos főrabbi is részt vesz

A noviszádi zsidó aggok és árvaház-egyesület épülete a nyáron teljesen elkészült és az egyesület vezetősége végleg szeptember 18-ára tűzte ki az ünnepélyes felavatás napját. A vezetőség erre a napra a következő programot állította össze:

Szeptember 18-án reggel az ország valamennyi városában az utcákon nyilvános gyűjtést rendeznek a noviszádi zsidó árvák és aggokháza javára. Ugyanezen a napon a különböző zsidó egyesületek jótékony mu-

A HAJ ÉL ÉS HELYES
ÁPOLÁST KIVÁN MEG.

Közönséges szappan csak a fehérenemű számára megfelelő – az élő haj ápolásához az enyhe, szodamentes Elida Shampoo szükséges. A haj egészséges marad, megtartja csillogó fényét, mindig könnyen fésülhető!

MOSSON HAJAT HETENKINT ÉS HASZNÁLJON

ELIDA SHAMPOO-t.

Két súlyos ellentét mutatkozik Lausannében a német és a hitelező államok javaslata között

A hitelező államok négy milliárdot követelnek, Németország legfeljebb kettőt hajlandó fizetni

Lausannében pénteken a hitelező hatalmak megegyeztek Németország jóvátételi ügyének rendezése tekintetében, de ehhez a megegyezéshez még Németország beleegyezése hiányzott, ami meglehetősen kérdéses volt. A hitelező államok tervei szerint Németország kincstárjegyeket boesátana a nemzetközi fizetések bankjának rendelkezésére. A kincstárjegyek érvénye akkor kezdődik, amikor Németország újból fizetőképessé válik.

A tervezetnek Németország szempontjából legsúlyosabb pontja az, hogy

a hitelezők fenn tartják jogukat arra az esetre, ha Amerika nem járul hozzá az adósságok törlesztéséhez.

Németország ugyanis a jóvátétel kérdésének végleges és egyszerismindenkorra való rendezését óhajtja. A megegyezésnek másik előreláthatóan nagyon súlyos akadály, hogy a hitelező államok a jóvátétel megváltása címen akkora összeget követelnek Németországtól, amelyet a német birodalom nem fizethet.

A hitelező államok négy milliárd márkát követelnek, a németek egy, legfel-

jebb két milliárdot hajlandók fizetni.

Mint hogy az ellentétek meglehetősen súlyosaknak bizonyultak, Herriot francia miniszterelnök egynapos párisi tartózkodásából visszatérve, tegnap délelőtt hosszas megbeszélést folytatott MacDonalddal angol miniszterelnökkel. Ugyátszik, sok volt a megbeszélendő, mert a tanácskozás tulságosan elhúzódott és a hatos bizottság kora dél előttre tervezett ülését 11 órára kellett elhalasztani.

A bizottság végleges döntéséről szóló memorandumot MacDonalddal a délutáni órákban adta át Neurath német birodalmi külügy miniszternek.

A francia képviselőház péntek délutáni ülésén Herriot is részt vett. Herriot részletesen beszámolt a lausannei konferencia állásáról, majd az újságírókkal beszélgetett. Kiemelte, hogy

MacDonalddal a francia szükségletek megértő támogatásával a legnagyobb szolgálatokat tezte a francia bizottságnak.

A francia miniszterelnök Papen német birodalmi kancelláról is a legnagyobb rokonszenv hangján nyilatkozott.

latságokat és barátságos összejöveteleket rendeznek. Noviszádon a zsinagógában délelőtt fél tíz órakor ünnepi istentisztelet lesz, amelyen dr. Alkalay Izsák országos főrabbi fog beszédet tartani. Délelőtt tíz órakor a zsidó hitközség nagytermében ünnepi közgyűlés lesz, melyen dr. Alkalay Izsák országos főrabbi elnököl. Tizenegy órakor az aggok és árvaház ünnepi felavatása, délután négy órakor pedig nagyszabású sport-ünnepség lesz. Ez alkalommal a zagrebi, osztrák és noviszádi Makkabi, valamint a

beogradi Hakoah futballcsapatai mérkőznek. Este nyolc órakor a Szloboda nagytermében a vendégek részére ünnepi bankettet tartanak, utána pedig este tíz órakor művészi hangversenyt rendeznek. A hangverseny után tánc következik.

Az egyesület már megtette a szükséges lépéseket abban az irányban, hogy a noviszádi ünnepségeken résztvevő vendégek a vasutakon ötven százalékos menetdíj kedvezményben részesüljenek.

Herriot szenzációs kijelentése Lausanneban

Francaország jelentős engedményeket tett Németországnak

Lausannéból jelentik: A jóvátételi konferenciának nagy szenzációja van. Herriot francia miniszterelnök ujságírók előtt kijelentette, hogy

Franciaország beleegyezik abba, hogy a jóvátételt függetlenítsék Amerikától és Németország részletekben fizesse a 7 milliárdot, bár tudja, hogy négy mil-

liárdnál többet aligha fog fizetni.

Ha Németország ezzel a nagy engedménnyel sem éri be, úgy a konferencia megfeneklett.

Herriot váratlan engedékenységet a németek nagy sikere gyanánt könyvelik el Lausanneban.

—o—

A noviszádi adamovicstelepi betörőbanda ügyében július végén vagy augusztus elején tartják meg a főtárgyalást

A pernek husz vádlottja és több mint ötven tanuja van

Ez év februárjában nagy feltűnést keltett a noviszádi Adamovic telepen elkövetett sorozatos betörések tetteseinek elfogatása. A betörőbanda, mint ismeretes, több mint egy éven keresztül állandó rettegésben tartotta az Adamovic telep lakosságát és a rendőrség csak hosszú és kitértő munkával tudott a betörések tetteseinek nyomára akadni. Ez alkalommal a rendőrség mintegy husz személyt vett őrizetbe, akiket később átadott a törvényszéknek. A törvényszék vizsgálóbírája idővel több letartóztatottat szabadlábra helyezett.

A betörők ügyében a vizsgálóbíró már elkészítette a vádiratot és

a tárgyalást előreláthatólag még július második felében, vagy augusztus elején megtartja a noviszádi törvényszék.

A rendkívül érdekesnek ígérkező pernek

mintegy husz vádlottja és több mint ötven tanuja és károsultja van.

A tárgyalás iránt, amely előreláthatólag több napig is eltart, hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

Piccard professzor ülve repül a sztratoszférában

Valószínűleg július 15-én rendezik a második sztratoszféra repülést

Párisból jelentik: Piccard professzor az egyik párisi lapban beszámol újabb repülésének előkészületeiről. Piccard tanár valószínűleg

július 15-én indul el repülőútjára.

A léghajó gondolatján már hónapok óta dolgoznak és Piccard szerint a lehető legnagyobb biztonságot sikerült elérni. Egyik lényeges újítása a második sztratoszféra repülésnek, hogy

Piccardék a gondolában ülve repülnek a sztratoszférában,

amiről a laikus is megállapíthatja, hogy igen célirányos intézkedés. Az első repülés alkalmával ugyanis Piccard és társa az egész utat állva tette meg, mert a gondolában nem volt elegendő hely. Különben is Piccard professzor úgy véli, hogy a Nobile expedíció pusztulását az okozta, hogy a pilóták álló helyzetben tették meg az utat a léghajón.

Nagyszerű küzdelmeket és nagy érdeklődést hozott a noviszádi nemzetközi tenniszverseny második napja

A nagyszerű tenniszverseny tegnapi, második napján már a favoritok (a zagrebi Puncsec, Kukuljević II, Flamann, Radovanovic, a pesti Bánó és Balázs, Csernojarov és Szeleketinszky) is porondra léptek. A mérkőzéseken megjelent Nikolics Milan bán, aki a nagyszámú és előkelő közönséggel együtt elragadtatással szemlélte a szép, nívós küzdelmeket. Részletes eredmények: Férfi egyes: Radovanovic—Gavrilovic 6:4, 6:2, Szeleketinszky—Flamann 6:4, 6:1, Kukuljević—Stiefelmayer 6:1, 6:3, Puncsec—Mayer 6:4, 6:3, Pallada—Kumanudi 6:2, 6:3, Ra-

dovic—Makszimovic 6:3, 6:1, Bánó—Radovic 6:0, 8:6, 6:4. Női egyes: Matheisz—Bergl 6:1, 6:1, Frank—Krsztonosics 3:6, 6:0, Uzelac—Dvornak 6:0, 6:1. Férfi páros: Kacianics, Konyovic—Mogin, Puncsec 6:3, 6:3. Radovanovic, Flamann—Barna, Schiek 6:0, 6:0. Vegyes páros: Frank, Kukuljević—Bergl, Filip 6:1, 6:2, Ocskay, Balázs—Haim, Bánó 6:4, 4:6, 6:3, Uzelac, Radó—Knefély, Vitsek 6:1, 6:3.

A verseny ma reggeltől estig folytatódik és befejezést is nyer.

—o—

Poloskákát

teljesen és véglegesen kiirt egyedül a **ZYKLON**

FELTÉTLENÜL BIZTOS ÉS OLCÓ

BEGRAD: Knez Mihajlova 7/IV. Tel. 27-7-20
NOVISAD: Kralja Aleksandra 21. Tel. 21-55
SUBOTICA: Kralja Aleksandra 8. Tel. 77 2406

Holnap tárgyalja a szombori törvényszék az 1927. évi sztárisziváci kettős gyilkosságot

A szombori törvényszéken dr. Veszolovszki Dezső ötös tanácsa holnap kezdi tárgyalni Nikolics Svetislav, más néven Lakatos Kolompár Pál, gunynéven Cibók bűnügyek, akit azzal vádolnak, hogy 1927 szeptemberében Szivácson meggyilkolta Lakatos Sándort és Jóskát. Cibók a gyilkosság után megszökött és a vád szerint 1929 elején az Avala mellett rablógyilkosságot követett el de elfogták és Nikolics Svetislav, alias Petrovics Tamás néven tíz évre ítélték. Sztáriszevi volt szombori vizsgálóbíró a lapokban közölt fényképek alapján felismerte a gyilkost és így megindította ellene a vizsgálatot, amely igen nagy nehézségekkel járt, mivel a tanúk nem mertek a vérszomjas Cibók ellen vallani, mert attól tartottak, hogy őket is meggyilkolja. A holnapi főtárgyalás lesz hivatalos fényt deríteni erre a titokzatos kettős gyilkosságra.

Tizenkét évvel ezelőtt elkövetett baranyai gyilkosság tettesét fogta el a rendőrség Zágrebben

Szomborból jelentik: Pécs megszállása idején 1920 március 17-én Fráncis Vinkó pénzügyőr összeszólalkozás közben agyonlőtte Gyuresics Dragan határrendőrmezt és a gyilkosság után megszökött. Most a zagrebi pénzügyigazgatóságon egy detektív felismerte Fráncisot, aki itt végkielégítést akarta felvenni. Letartóztatták és Szomborba kísérik.

KÜLFÖLDI TÖZSDEZARLATOK:

A dinár árfolyama. Budapest 9.97—10.09, Berlin 5.68—5.72, London 222.50.

Zürich. Páris 2014.5, London 1829, Newyork 512.75, Brüsszel 71.30, Milanó 26.25, Madrid 42.15, Amsterdam 207, Berlin 121.65, Szófia 3.72, Prága 15.15, Varsó 57.45, Bukarest 3.05.

Csikágói tőzsde ünnep miatt zárva.

Winnipeg. Irányzat: Tartott. Buza július 53.125, október 56, december 57.5.

—o—

Bulgária nyerte a Balkán Kupát. Tegnap Beogradban a bolgár válogatott 2:0 (0:0) arányban legyőzte Görögország csapatát és ezzel a Balkán Kupa idei védője lett. Jugoszlávia ma Romániával mérkőzik és ha győz, a második helyre kerül.

— „Hunyadi János“ keserűviz a legmegbízhatóbb és legideálisabb hashajtószer, kapható mindenütt.

Vásároljon hazai terméket!

Aki tüzelőanyagot akar vásárolni, akár nagyban, akár kicsiben, forduljon a

trifelli tüzelő szén
NOVISAD: Kralja Aleksandra 21.

„TRIFELLI“

TAVIA: 4. út, Novisad, 1. emelet

Dr. Létics Georgije kikindai püspök vezetésével száztágu küldöttség keresi fel a közoktatásügyi minisztert a kikindai főgimnázium megmentése érdekében

Jelentette már a Reggeli Újság, hogy a kikindai főreál-gimnáziumot egy közoktatásügyi minisztériumi rendelet algimnáziummá redukálta. Kikinda társadalmában, de különösen a szülők körében élénk mozgalom indult meg olyirányban, hogy a gimnázium négy felső osztályát továbbra is meghagyják. Ezért

felkérték dr. Létics Georgije pravoszláv püspököt, hogy száztágu küldöttséget vezessen a közoktatásügyi miniszterhez.

Dr. Létics püspök igen szívesen fogadta nálá járt szülők küldöttségét és

megígérte, hogy mindent meg fog tenni érdekében és hajlandó a küldöttséget vezetni.

A kikindai gimnázium az ország legelső

intézményei között van.

Kitűnően felszerelt kémiai és fizikai laboratóriuma, az itt járt egyetemi tanárok megállapításai szerint az országban páratlan.

Természetesen az algimnáziummá való degradálása alkalmával mindezeket elvesztené, ugyszintén nagy könyvtárát is. A gimnáziumot 1902-ben, tehát harminc évvel ezelőtt adták át hivatásának és az 1931-32. tanévben

tanulóinak száma meghaladta a nyolcszázat.

Kikindán nagy érdeklődéssel várják a küldöttség munkájának eredményét.

Tangl István

Magyarország és Bulgária meghívása, a lausannei értekezlet közeli befejezésének a jele — írja az angol sajtó

A Reuter iroda lausannei levelezőjének értesülése szerint az értekezletnek azt a lépését, hogy Magyarországot és Bulgáriát delegáció kiküldetésére hívta fel, biztos jellnek tekintik arra, hogy rövidesen várható a lausannei értekezlet befejezése.

Budapesti jelentés szerint Walko külügyminiszter és báró Korányi pénzügyminiszter a jövőhét első napjaiban Lausanneba utaznak. Amennyiben szükségesnek mutatkozik, Károlyi Gyula gróf miniszterelnök is elutazik a konferenciára.

Tegnap egyébként a lengyel delegáció jegyzékét nyújtott át MacDonalddal angol miniszterelnöknek a jóvátételi konferencia elnökének. A jegyzék

behatóan foglalkozik a keleti és délkelet-európai államok gazdasági helyzetével és néhány kezdeményezést is tartalmaz.

A memorandum ezenkívül a jóvátételi problémáját is felöleli.

—o—

Szubotica várost kártérítés megfizetésére ítélték a magyar tulajdonosoktól visszavett városi földek ügyében

Próbaper a szubotical járásbíró előtt

A szubotical járásbíró előtt rendkívül érdekes ügyben hozott ítéletet dr. Pelikán Iván járásbíró. A per előzményei több évre nyúlnak vissza és Szubotica város földjeinek eladásával vannak kapcsolatban.

Szubotica város 1926-ban nagyobb földkomplexumot adott el szerb, bunyevác és magyar kisbirtokosoknak a hajdubiharasi határban. A szerződés feltételei szerint az új tulajdonosok nyomban birtokba vehették a földet, amelynek azonban csak az illetékes minisztérium jóváhagyása után válhattak telekkönyvileg is tulajdonosáivá.

1929-ben érkezett meg ebben az ügyben az agrárminisztérium döntése Szubotica-ra, amely a szerb és bunyevác nemzetiségű reflektánsokkal szemben jóváhagyta a várossal kötött földvétel, de a magyar nemzetiségűeknek nem engedte meg a városi földek megvásárlását. A minisztérium dön-

tése után Szubotica város a magyar kisbirtokosoknak vissza fizette a vásárolt földekért fizetett árat és a földeket elvette tőlük. Az intézkedés súlyosan érintette a kialakított gazdákat, akik különösen azt sérelmezték, hogy a várostól megvásárolt földeket három évi munkával és jelentős anyagi befektetéssel termékkennyé tették és azt akkor vették el tőlük, amikor az addig terméketlen földek hozadékából a befektetések megtérülését remélhették volna.

A gazdák, miután minden intervenciójuk sikertelen maradt elhatározták, hogy a földekbe fektetett tőkét per útján szerzik vissza a várostól. Az első pert Grabovác Pavle ügyvéd útján Mikuska István indította meg a szubotical járásbíró előtt és ebben a nagy érdeklődéssel várt próba perben hozott most elsőfokú ítéletet a bíróság. A felperes képviselője a tárgyaláson azt igyekezett bizonyítani, hogy Mikuska 1926-

tól 1929-ig joggal tarthatta magát a megvásárolt föld tulajdonosának és nem kötelezhető arra, hogy lemondjon azokról a befektetésekről, amelyek a birtok megmunkálásához elengedhetetlenül szükségesek voltak. A város jogi képviselője ezzel szemben azzal érvelt a tárgyaláson, hogy a város és a vásárlók között kötött szerződésből világosan kitűnik, hogy az ügylet nem jött végérvényesen létre, miután ahhoz a minisztérium jóváhagyása volt szükséges. Az ideiglenes tulajdonosok tehát semmiféle kártérítési igényt nem támaszthatnak az őket ért veszteség miatt a várossal szemben. A járásbíró helyt adott a felperes keresetének és ítéletében mintegy 26 ezer dinár kártérítés megfizetésére kötelezte Szubotica várost, miután, mint az ítélet megállapítja, igazolást nyert az, hogy Mikuska a várostól vásárolt földek megmunkálására ennyit fordított és a föld visszavétele után joga van a várostól ezt a befektetést vissza követelni.

A járásbíró ítélete után nem lehet kétséges, hogy Szubotica város ellen hasonló pert indítanak mindazok, akiktől a minisztérium döntése alapján a várostól vásárolt földeket elvették.

Megoldódott a basahidi gyermekrablás rejtélye

Kristóf Fülöp szobafestő udvara kútjában találta meg eltűnt kislát — a gyermeket megmérgezték

Beeskerekéről jelentik: A múlt hónap 19-én Basahidon nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Kristóf Fülöp basahidi szobafestő négy és fél éves Jakab nevű kislát oláh cigányok a községből elrabolták és átszöktek a román határon. A gyermek hollétére nézve a további nyomozás sem derített fényt habár az apa a nyomravezetőnek 10.000 dinár jutalmat ígért.

Szerdán azután az ügyben váratlan fordulat állott be. Kristóf Fülöp reggel korán a kúthoz vezette a lovait azzal a szándékkal, hogy megitassa őket. Amikor a vedret leeresztette a kutba, érezte, hogy a veder valami szilárd testbe ütközik. Zseblámpájával azonnal felvilágított a kutba, ahol

legnagyobb meglepetésére egy gyermek holttestét fedezte fel.

Amikor a házbeliék segítségével a holttestet kiemelték a vízből,

Kristóf a holttestben eltűnt gyermekére ismert.

Az esetről azonnal értesítették a csendőrséget és dr. Bráncsics Csedomir községi orvost, aki megvizsgálta a holttestet és megállapította, hogy

a kisgyermeket megmérgezték és egy nappal azelőtt hajították a vízbe.

A gyermekről megállapítást nyert, hogy mindössze csak egy napot volt a vízben.

A környékbeli lakosok vallomása szerint kedden éjszaka a környékbeli házak kutyái hosszabb ideig hangosan ugattak, ami azt bizonyítja, hogy ebben az időben hajították a vízbe a gyermek holttestét.

Miután az orvosi vizsgálat nem tudta megállapítani, hogy a gyermeket milyen mérgezték meg, a holttest belső részeit Beogradba szállították a vegytani intézetbe.

—o—

ÜZLETMEGNYITÁS!

... a Masaryk-ucca és Szent János-tér (új buza tér) sarkán, a „Vörös Szív” vendéglővel szemben megnyílt

Fehér György vegyes- és fűszerkereskedése

... a mérsékelt árak és pontos kiszolgálás mellett állandóan friss és elsőrendű áru kapható.

Hírek

1932
Július
3
VASARNAP

— **Időjárás.** A hőmérséklet az egész ország területén emelkedett. A minimum Plevlyen 8 fok, a maximum Podgoricán és Noviszádon 34 fok volt.

— **Időjárás.** Észak és nyugat felől növekedő felhőzet mellett, némi hősüllyedés várható.

— **Isteni zteletek sorrendje a noviszádi belvárosi templomban.** A nyári hónapokban júliusban és augusztusban a noviszádi belvárosi templomban a vasárnapi szentmisek sorrendje a következő: Fél 7, 8, háromnegyed 10 és 11 óra. A háromnegyed 9 órakor kezdődő diákmissze az iskolaév kezdetéig elmarad.

— **Doktorrá avatás.** Léh Tibor Miklóst (Noviszád) 1932 július 1-én a lyoni egyetem jogi fakultásán államjogi doktorrá avatták. A doktordisszertáció tárgya: „A jugoszláv csődtörvény” amelyet az egyetem jogi fakultása a Moncorger-alapítvány díjával tüntetett ki.

— **Házasság.** Slicsarics Berna és Puhán Aleksza, Noviszád, Slicsarics Seli és Varga Lajos, Szubotica, ma délelőtt fél 12 óra kor tartják esküvőjüket a beltéri római katolikus plébánia templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Princessfüzők, melltartók, gyógyfüzők raktáron és mérték után** Barth L. Noviszád, Petra Zrinjskog 17.

— **Orvosi hír.** Dr. Sinkovics bácsi orvos július 1-től 15-ig nyári szabadságra megy s ezen idő alatt nem rendel.

— **Ma este lesz a noviszádi Ingyenke nyér nagy kertünnepélye.** A noviszádi Ingyenkenyer egyesület ma este rendezi a fürdőparkban nagy kertünnepélyét, amelyre nagy meglepetéseket készít elő. A közönség szórakozásáról a legnagyobb mértékben gondoskodik a kertünnepély rendezősege. Belépőjének ára mindössze 10 dinár.

— **Levelem a református egyházi dalárda női és férfi tagjait,** hogy hétfőn, azaz július 4-én este 8 órakor a szokott helyen megjelenni sziveskedjenek. Karnagy.

— **Dr. Fischer Ferenc** belgyógyász (Noviszád), külföldről hazaérkezve rendeléseit hétfőn újból megkezdte.

Foto és kozmetikai szaküzlet Noviszádon
VENUS palümeria Jevrejska 13

— **Noviszádon soha nem látott élénk-ség, sürgés-forgás** indult meg a Duna uccában, — amióta a 19. sz. alatt a Lafajet beográdi cég fiókját megnyitotta. Ez a hír és az a tény, hogy Lafajetnél milyen olcsón lehet a legjobb divatárut, fehérneműt stb. kapni, szinte felvillanyozta az embereket, — és aki tegnap a Duna uccában járt és ott a csomagokkal felpakkolt emberek sorát látta, — megállapíthatta azt, hogy a pénzkriszis dacára mégis épen a pénzkriszis folytán az olcsó és jó árura mindig szükség van és mindig is van vevő. Ép ezért üdvözlí mindenki örömmel a Lafajet cég noviszádi fiókját, amely példáját adja annak, hogy lehet olcsó pénzen is jó árut adni.

— **Uj gyógyszerár Noviszádon.** Mr. Mirkovics Andrija új gyógyszerárát Noviszádon, Bulevar Kraljice Mariján, Popovics Daka palotájában megnyitotta.

SZENTAI HIREK:

Harmincéves érettségi találkozót rendeztek Szentán tegnap azok, akik 1902. évben tették le a szentai gimnáziumban az érettségét. Megjelentek a találkozón Szabados Gábor rajztanár, Vig Lajos hírlapíró, dr. Boschán Sándor ügyvéd, dr. Tolmácsy István nyug. tanácsnok, dr. Teleki István tanár. Az életben levő tanárok közül Mohácsi Pál és Schmidt Fülöp jelentek meg a találkozón.

Petar király szobrának ünnepélyes leleplezését, amelyet július 12-ére állapítottak meg, technikai kokoból elhalasztotta a szoborleleplezési bizottság bizonytalan időre.

Az aratási szerződések ellenőrzésére és a munkaadó és munkás közötti esetleges viták eldöntésére a polgármester bizottságot nevezték ki, amelynek tagjai: Borgyoski Károly, Hevér Péter, ifj. Szorosik András, Tóth Pál és Bálint István.

BACSPETROVOSZELOI HIREK:

Június 29-én tartották meg a bácspetrovoszelei római katolikus templom oltárképének Péter-Pál búcsuját, mely alkalommal a Mária-leányok egyesületének közadakozásából készült fehér selyem zászlaját Berecz Kálmán plébános magasszárnyalású beszéd kíséretében megszentelte. A zászlóanya tisztességét dr. Kiss Imréné töltötte be. — Néhány zenekedvelő intellektuel zenekart létesített azzal a céllal, hogy havonta egyszer a nyilvánosság elé lépnek. A műpártoló közönség nagy érdeklődéssel várja a bemutatkozó fellépést. — A római katolikus hitközség megbízott képviselői június 29-én gyűlést tartottak, melyen Szatmári Albin ideiglenes kántor bemutatta oklevelét és kérte az állásában való megerősítést. A bizottság az 1931 évi március 22-iki jegyzőkönyv alapján Szatmárit végleges kántornak elismerte.

Pólóing

legáteresztő szövésű, felszívja az izzadságot, a legkellémesebb nyári viselet **48** dinár
Klein Jenő-nél
Novisad, Vel. Bečkerek, Senta

— **Füzőket, melltartókat méret szerint** feleslegesen készit: Fischer és Fia, Noviszád.

— **Váltóhamisításért egy hónapi szigorított fogház és négyszáz dinár pénzbüntetés.** A noviszádi törvényszék tegnap tárgyalta Tóth József bácskogradistei kereskedő bűnperét. Tóth a vádirat szerint Szaribecsen egy 5000 dinárról szóló váltóra felhatalmazás nélkül aláírta Rác Mihály nevét, mint elfogadóét, Rác Mihályné nevét pedig mint kiadóét és a váltót egy nagykereskedőnél a vásárolt árura biztosítékként elhelyezte. Tóth a kihallgatás alkalmával azzal védekezett, hogy Rác Mihályné megígérte neki a váltó aláírását és azért írta alá az ő és férje nevét. A bíróság a tanuk kihallgatása után meghozta ítéletét, amelyben Tóth Józsefet egy hónapi szigorított fogházbüntetéssel és 400 dinár pénzbírsággal sújtotta.

— **A nép öröme minden hétfőn délután** a Sibality-féle lepény (Szubotica). Ot órakor kapható.

— **Tagdíjbefizetés.** A noviszádi nyugdíjas vasutasok tagdíjbefizetése július 3-án vasárnap délután 3-5 óráig lesz a Maros féle vendéglőben. Egyben kérjük az összes tagokat, akik szemet igényelnek, azok is ugyanakkor jelentkezzenek.

— **Varsó helyett Szubotica-ra jutott egy potyautas.** A szuboticei vasuti rendőrség a budapesti gyorsvonat egyik kocsijának tengelyéről leszedett egy potyautast. Igazoláskor kiderült, hogy Puhati Henrik 25 éves lenygel állampolgár, aki Budapesten munkanélkül volt és miután pénze elfogyott, ingyen akart Varsóba jutni, de a keleti pályaudvaron tévedésből a beográdi vonat egy kocsijának tengelyére ült. Puhatit kitoloncolják Szubotica-rol.

— **Kitűnő fagyalt 1 adag 2-3 dinár** a Fagyalttesarnokban, Zseljeznicska 26.

KÖZPONTI SZÁLLODA

BUDAPEST, Baross tér 23
(Keleti pályaudvarnál)

ujjonnan átalakítva és berendezve

Szolid uri ház
Folyó viz-fürdő-telefon-
központi fűtés

Tulajdonos: SINGEL BUTORGUJAR
Igazgató: PALKOVICS EDE

TOPOLAI HIREK

A június harmadikai bajsai vásár a legnagyobb olesóság jegyében folyt le. — A mészárosok és hentesek közös megállapodása szerint az aratás tartama alatt a marhahús kilogramja 6, a borju és egyéb husok kilogramja 8 dinár. — A községi előjáróság figyelmezteti a háztulajdonosokat, hogy a nagy szárazság tartama alatt minden udvarban álljon egy hordó, vagy dézsa víz. A tűzbizottság ennek az intézkedésnek betartását szigoruan ellenőrzi. Az előjáróság ezenkívül felhívja azokat a gazdákat, akiknek földje a vasuti vonal mentén van, hogy az érett gabonát minél előbb kaszálják le és a tarlót szántással védjék meg a mozdonyokból esetleg kihulló szikráktól. — A Gazdakör ma, vasárnap tartja szokásos havi választmányi ülését, amelyen Tölgyessi Péter a Gazdakör elnöke a horgosi gazdanapról számol be.

ÁLLAMI OSZTALYSORSJÁTEK
HUZÁS Vegyen vagy rendeljen sorjegyet a legújabb noviszádi
július 7-8 Lustig Lajos banküzlet Kr. Aleksandra 13
főelárusítónál

— **Női szabászati és varrótanfolyam** Noviszádon. A noviszádi női ipariskola július negyedikei kezdettel egy hónapos szabászati és varrótanfolyamot rendez. A tanfolyamot a női ipariskolában (Kneginje Zorka tér) tartják meg. Jelentkezni az iskolában naponta délután 5-6 óra között lehet. Az előadónő németül is beszél.

— **Motorkerékpáros merénylők** Berlinben agyonlőttek egy nemzeti szocialistát. Berlinből jelentik: A város északi részének egyik elhagyottabb negyedében pénteken éjjel felé, robogó motorkerékpárral ismeretlen merénylők több lövést tettek egy menetelő nemzeti szocialista osztagra. A nemzeti szocialisták közül egy ember meghalt, egy pedig súlyosan megsebesült. A merénylőknek nyoma veszett.

— **Öngyilkosság Szubotica-n.** Kalmár Józsefné, a bajai szőlők 137. számú házban lakó asszony pénteken délután összeszólalkozott férjével és utána felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt.

— **Elrontott gyomor, étvágytalanság, a felbőgés, kellemetlen szájjiz, emésztési nehézségek** eseteiben fontos, hogy naponta reggelizés előtt félórával a Hunyadi János természetes keserűvízből felpohárral igyék a bélműködés szabályozására, a székrekedés megszüntetésére. Klinikai szakorvosok bizonyítványai igazolják, hogy a Hunyadi János keserűvíz előírászerűen alkalmazva, felülmúlhatatlan gyógyhatású az epe, máj és vesebetegségeknél s hogy azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki jó eredménnyel használhatja. Ügyeljünk a vörös középmezőjű címkére! Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és minden jobb üzletben.

Dr. Szrszkics Milán miniszterelnökségével új kormány alakult

Az új kormány tagjait tegnap letették a hivatali esküt

Beogradból jelentik: Marinkovics Voja egészségi okokból öfelsége Alekszandar királynak bejelentette az összkormány lemondását. Öfelsége a király a lemondást elfogadta és

dr. Szrszkics Milánt bízta meg az új kormány megalakításával.

Az új kormány tagjai: Miniszterelnök dr. Szrszkics Milán, belügyminiszter Lázics Zsika, külügyminiszter Jętics Boskó, igazságügyminiszter Sumenkovic Ilija, hadügyminiszter Sztojanovic Zs. Dragomir, ke-

reskedelemügyi miniszter dr. Moharics Ivan, földművelésügyi Demetrovics Juraj, közlekedési Radivojevics Laza, testnevelési Krajevics Dragan, erdő és bányászati dr. Pogacnik Viktor, szociálpolitikai és egészségügyi Pucelj Ivan, közoktatásügyi Kojics Dragutin, építésügyi Szrkulj Sztepan.

Tárca nélküli miniszterek: Dr. Kramer Albert, dr. Makszimovics Bozsza és Hamdia Kara Mehmedovics.

Az új kormány tagjait tegnap este letették a hivatali esküt.

— Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegségek valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfi hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József víz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó és ezért prostatabetegségeknek is ajánlják. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Prima szerémi

gyertyán hasáb önként 560 D.
bűkk hasáb 520 „
100 kg. aprított bűkkia kilogrammonként 28 „

KELLER faterlep, Strand uton. Telefon: 24-17

— Öngyilkosságok Bánáthban. Becskerekéről jelentik: A bánáti Beodra községben megrendítő öngyilkosságot követett el Dulka Zára 19 éves beodrai leány. A leány két évvel ezelőtt Magyarországról jött Jugoszláviába és egy kovacscai tanítónál készült a negyedik gimnáziumra. A tanító és a leány között tiltott viszony keletkezett, amelynek következtében Dulka Zára nem sokkal ezelőtt egy egészséges fiugyermeknek adott életet. Ettől kezdve a tanító elhidegült a leánytól, aki Beodrán lakó nagyszüleinél szállt meg. Dulka Zára az utóbbi időben többször felkérte a tanítót, hogy fogadjon magához, ez azonban hallani sem akart róla és kijelentette, hogy házasságról szó sem lehet. A leány elefetti elkeseredésében tegnapelőtt nagyobb mennyiségű zsirszódaoldatot ivott, majd utána egy konyhakéssel megkísérelte nyakát elmetezni, ez azonban nem sikerült neki és mindössze csak mélyebb sebet ejtett magán. A mentők rendkívül súlyos állapotban szállították kórházba. Életbenmaradásához kevés a remény. — A másik öngyilkosság: Szekeres Antal banatszkiidusanóvi 22 éves földműves követte el. Szekeres már régóta udvarolt egy leánynak, azonban szülei ellenesték a fiatalok szerelmét. A fiatal gazdálkodó efeletti elkeseredésben revolverrel fölbeltette magát és azonnal meghalt. Temetése tegnapelőtt volt.

De Valera az ír szabadállam elnöke

A félnehézsúlyú boxolás európai bajnoka

Adolf Heuser német boxolónak sikerült a félnehézsúlyú európai bajnokságát Valenciában a spanyol Martinier de Alfarrától megszereznie.

—o—

— A szubotícai fogyasztási hivatal felhívása a háztulajdonosokhoz. A városi fogyasztási hivatal értesíti a háztulajdonosokat, hogy július elsején esedékessé vált a locsolási és uccatisztítási illeték második felévi részlete is. A fogyasztási hivatal felhívja a háztulajdonosokat, hogy az illetéket legkésőbb július 5-ig feltétlenül fizessék be, mert később kamatot és végrehajtási költségeket kell fizetniük.

— Keresztrejtvény megfejtés. E héten a helyes megfejtők között sorsolás útján a következők részesülnek jutalomban: Abrámovics Terus, Noviszád, Fruskagorszki 39, utalványt nyert egy kabinet fényképre Vajda foto műterméből. Halápi Mariska, Noviszád, Jadranszka 3, utalványt nyert negyed kg finom pörkölt kávéra Spiller Lenci üzletéből. Cseray Lajos Noviszád, utalványt nyert egy gramofonlemezre Truppel hangszertárból. Az utalványok a szerkesztőségben vehetők át. Gulyás Margit tanítónő, Martonos és Sőreghi Viktor Szt. Kanyiza könyvjutalomban részesültek. A helyes megfejtés. Vizszintes: 1. Megengedhetetlen. 15. Egyben. 16. Emtet. 17. Eref. 19. Gye. 20. Vesz. 22. Etsch. 24. Mer. 25. Erzel. 27. Ese. 28. Fe. 29. Eset. 30. Szel. 31. Ef. 32. Nek. 33. Kegyed. 37. El. 38. Ere. 39. Elemezen. 41. Émeg. 42. Res. 44. Meny. 45. Ep. 47. Tesz-vesz. 50. C. V. 51. Teker. 52. Zsent. 53. Merre. 55. Emelt. 56. Fe. 57. Der. 58. Terv. 59. Eger. 62. Pele. 63. N. K. 64. L. T. T. 65. Vegyes. 67. Rem. 68. De. 69. E. E. 70. He. 71. Élszed. 73. Perel. 75. Zene. 76. Sven. 78. Eleped. 80. Ven. 81. Lepke. 82. kereset. 83. Lt. 84. Ye. 85. Fek. Függőleges: Megmenthetetlenek. 18. Felfegyverkeznek. 21. Szeget szeggel.

Központi fűtését.

FÜRDŐSZOBABERENDEZÉSEST stb. csakis „HYDROTHERMA” céggel. JAHN PÉTER műszaki vállalata, Kralja Aleksandra 33 k szíttesse, mert csak úgy jut elsőrendű, szolid és olcsó berendezéshez!

Válságba jutott a horgosi önkéntes tűzoltóegyesület

Az általános gazdasági válság a horgosi önkéntes tűzoltótestületnél is igen erősen érezteti hatását, olyanannyira, hogy ezt a fontos missziót betöltő egyesületet a végleges bomlás veszélye fenyegeti. Az egyesület agilis vezetősége a multban is mindent megtett arra, hogy a bekövetkezendő veszélyt elhárítsa. A legénység felszerelése és öltözéke a lehető legrosszabb állapotban van, amely erősen rászorol a pótlásra és ezért a vezetőség legutóbb bálak, mulatságok és ünnepélyek rendezésével igyekezett a testület pénzügyi helyzetét javítani, azonban a válság folytán sem a gazdátársadalom, sem pedig a községi előljáróság részéről semmiféle eredmény nem utatkozott. Ennek a passzív viselkedésnek köszönhető, hogy a testület romlásnak van kitéve és ha gyorsan és hathatósan nem segítik, kénytelen lesz hasznos munkálkodását beszünetelni.

Felületes külön hangsúlyozni a végleges megszűnéssel járó következményeket. Az önkéntes tűzoltótestület most a legilletékesebbekhez fordul, elsősorban a községi hatósághoz és a gazdátársadalomhoz, azután a többi érdekelttekhez azzal a kéréssel, hogy minél előbb siessenek segítségére ennek a közhasznú intézménynek megmentése érdekében.

Perast, az igazi nyaralóhely

A mai világban, amikor az embernek minden parára vigyáznia kell, ezzel szemben egészségét sem hanyagolhatja el, igazán súlyos gond annak megválasztása, hogy hova is menjünk nyaralni. Mindazok számára, akik nyaralni készülnék, nagyszerű megoldás a perasti nyaralás, Perast a bokakotori öböl legszebb helyén van, csodaszép fekvéssel, a kotori öböl északi oldalán úgy, hogy mentes minden vihartól és állandó enyhe napsütésben van. Perast minden fűdővendége kellemes emlékekkel távozik erről a nagyszerű fűdőhelyről, amely első sorban idegmegnyugtató. A felséges, tiszta levegő, az enyhe klíma, a déli nap és főleg az egész környék romantikus nyugalma a látogatók hangulatára a legjobb hatással van. Különösen szépek és romantikusak a perasti holdas éjszakák. Naponta hatszoros hajóösszeköttetés Hercegnovival, háromszoros autóbusszösszeköttetés Dubrovnikkal. Különösen ajánlatos izületi reuma, krónikus gyomorbeli és hörghurut, angol kór és vérégenység ellen. Gyengélkedőknek, üldölknek, fejlődésben visszamaradt gyermekeknek is ajánlatos az őszi tartózkodás. A tenger partján gyönyörű sétautak, strand fűdő. S ami legfontosabb a teljes napi pénzió ára csak 45—50 dinár.

Magyar nyelvű prospektust szívesen küld a Pension Lada Perast, Kotorski zaliv.

— A kikindai magyar és német evangélikusok külön egyházközséget alapítanak. Becskerekéről jelentik: A bánáti evangélikus német szeniorátus pénteken Kikindán ülést tartott, amelyen a becskerekiek is résztvettek. Az ülésen elhatározták, hogy kiválnak a szlovák egyházközségből és külön magyar-német fiók egyházközséget alapítanak. A határozat alapján 160 magyar és német hívő jelentette be kilépését a szlovák egyházközségből.

R A B - Sziget
Penzió
(kiszolgálással és
minden díjjal
együtt)

75 DALMACIA
100 ig
Hotel BRISTOL
Palace Hotel
PRAHA
Vilma Villa

Szállodatulajdonos: M. MACHAR 1808

— „Ferenc József” keserűvíz abszolút megbízható hashajtó.

Közgazdaság

Szükséges-e a Tiszamenti Gazdasági Egyesület megalakítása?

Szenta, 1932. július 3

A horgosi gazdanapot előkészítő szentai értekezlet alapos vita és megfontolás után úgy határozott, hogy a Tiszamenti Gazdasági Egyesületet Horgoson nem fogják megalakítani, mert az nem szükséges, fenntartása pedig pénzügyi okokból lehetetlen.

Ennek ellenére a Péter-Pál napi horgosi gazdanapon nem ejtették el az új egyesület megalakításának eszméjét, hanem a szentai Gazdakör augusztus 15-iki jubileumi ünnepségére prolongálták.

Nem kutatom most, hogy mely okok késztették a gazdakongresszuson résztvevőket arra, hogy az egyesülésben érdekelt gazdakörök határozata ellenére mindenáron kitartanak a megalakítás mellett, ez alkalommal csak arra akarok rámutatni, hogy miért nincs szükség a tervezett új alakulatra és mi teszi szinte lehetetlenné annak eredményes működését.

Ez év elején a tiszamenti gazdák két ízben is összejöttek Sztaribecsen és ez alkalommal azt tapasztaltuk, hogy Felsőbácskának és Tiszamentének gazdasági viszonyai, termelési módszere és értékesítési lehetőségei miatt egymásra vannak utalva, közös érdekeik vannak és ennek következtében szorosabb együttműködésük kívánatos, sőt szükséges.

Már akkor megszületett az a gondolat, hogy a tiszamenti önálló gazdakörök kiküldötteik újon gyakoribb érintkezést fognak fenntartani egymással, hogy közös akcióval iparkodjanak sérelmeikre orvosolást találni.

A horgosi gazdanap rendezői aztán felvették programjukba a Tiszamenti Gazdasági Egyesület megalakítását anélkül azonban, hogy ezt az érdekelt gazdakörökkel előzőleg megbeszélték volna.

Nem gondoltak arra, hogy a már fennálló vajdasági nagy gazdaegyesületek, mint a Torontali Gazdasági Egyesület, a Bácskai Gazdasági Egyesület és a Noviszádi Földműves Egyesület mellett, mint ráépített, régi szervezettel bíró egyesületek mellett nem sok létjogosultsága van egy új gazdasági alakulatnak. Egy kisebb helyi gazdaszövetség nem sok reménnyel vághat neki a munkának, hogy tagjai számára eredményeket érthessen el olyan kérdésekben, amelyek a gazda boldogulására vonatkoznak. Az itteni gazdák sérelmei, érdekei az általános gazdasági viszonyokkal függnek össze, amelyek megoldása csak országos kormányintézkedésekkel javíthatók meg. A kormánynak megfelelő felvilágosítással szolgálni és arra kellő befolyást gyakorolni csak nagy, erős gazdasági alakulatoknak van módjában, tehát nem a már meglévő egyesületeket kell még újakkal szaporítani és így a már meglévőket gyengíteni, hanem erősíteni azokat, hogy szavuk még nagyobb súllyal essék latba a kormánynál.

Hogy a tiszamenti gazdák a maguk külön érdekeiknek mégis hangot tudjanak adni, arra elegendő annak a gondolatnak okos gyakorlati kivitele, amelyet dr. Zelenay felvetett, hogy ezek a gazdakörök időnként, amikor valami probléma merül fel, jöjjenek össze kiküldötteik útján, öntsék le eszméiket, sérelmeiket és kérésüket, közöljék a már meglévő nagy egyesületekkel és azok révén és hozzájárulásával terjesszék a kormány elé.

Ez az eljárás éppoly célravezető, mintha külön egyesületbe nagy szövetségbe tömörülnének és amellett olcsó.

Mert van a kérdésnek egy más, gyakorlati kivétel szempontjából igen kényes oldala is és ez az adminisztráció finanszírozása. Az a 15-16 gazdakör, amelyből az új egyesületet meg akarták alakítani, mind önálló gazdasági egyesület. 100-300 taggal rendelkeznek egyenként. Tagjaik évi 50-80 dinár tagdíjat fizetnek. Elgondolható-e, hogy ezeknek a tagjai újabb évi 45-50 dinár tagdíj kötelezettségét vállalnák hajlandók vállalni a mai nehéz helyzetben? Lehet-e, hogy azt mondják tagjaik, hogy lépjenek ki az egyesületből és legyetek tagjai az új egyesületnek?

Ugy-e nem? Már pedig az új egyesület eredményes működéséhez legalább 1000 biztosan fizető tagra lenne szükség, hogy befolyjon az a 45.50.000

dinár évi összeg, amely nélkül komoly munkáról szó sem lehet. Egyébként az új alakulat papíregyeület lenne, amire pedig a gazdaérdekek halálos komolysága miatt a gazdáknek egyáltalán nincs szüksége.

Ezek alapján szent meggyőződése, hogy a Tiszamenti Gazdasági Egyesület megalakítása teljesen felesleges és ha a legtöbb érdekelt tiszamenti gazdakör határozott ellenzése ellenére mégis megalakítják, fiaskóval fog végződni. A gazdák elég sokat csalódtak már, nem érdekük, hogy egy újabb csalódással gazdagodjanak.

Vámos János

—o—

Az egész vajdasági gazdatársadalom együttműködésére van szükség

— mondotta Nikolics Nikola báni tanácsos

Öt-hat métermázsza átlagos buza termés várható Rozsda lépett fel, amely ellepte a kalászat is

Becskekerekről jelentik: Még csak néhány nap választ el az aratástól és ezért időszerűnek találtuk megszólaltatni Nikolics Nikola Bata ismert becskereki földbirtokos, báni tanácsost, hogy milyennek látja a terméskilátásokat.

— A buzaföldek már-már reményekre jogosítottak, amikor a legutóbb bekövetkezett esők és ködök váratlanul eloszlatták a gazdatársadalom kis-korainak bizonyult örömet. Az esők és ködök következtében ugyanis a Bánát nagyrésztében olyan óriási rozsda lépett fel, amelyre azok a bizonyos legöregebb gazdák sem igen emlékeznek. Eddig ugyanis csak helyenként lépett fel a rozsda és ott is csak mint levélrozsda mutatkozott, míg

az idén ellepte a buza kalászat is, aminek folytán a termést úgy mennyiségileg, mint minőségileg jelentősen lerontotta.

Nagy károkat okoztak az árvizek is, bár az árvízről pontos becslések nincsenek a birtokomban. Véleményem szerint

átlagosan öt-hat métermázsánál nagyobb termés a Bánátban nem várható.

Ismétlem, hogy átlagbecslésről van szó, helyenként természetesen kedvezőbb eredmények is várhatók.

A buza aratása előreláthatólag július 10-ike táján kezdődhetik meg,

végleges eredmény csak a behordás és a próbacseplés megejtése után állapítható meg.

Megnehezíti a bánáti gazdák helyzetét, hogy

nem történtek még intézkedések a buzakampany lebonyolításának elősegítésére

és így féllő hogy a buzaárak csak lassan és nehezen fognak kialakulni. Nagyon helyesnek tartanám az egész vajdasági gazdatársadalom együttműködését, mert csak ilyen módon lehet remény arra, hogy az illetékes körök teljesítik a gazdatársadalom létfontosabb kívánságait.

Reumát

csúzt, isást, köszvényt, ízületi gyulladásokat teljesen kigyógyít a **Csodakut rádióaktív Gyógyítóró Sztáranakizsa**

Iszap és szénasavas fürdők, Pakkolások, Reumdvül (ics) árak. Kérjen díjmentes prospektust **Szabolcáról vasár és ünnepnap fürdővonat**. Indul reggel 8:05

—o—

55 millió d'nár értékű arany a tengerfenéken

Az Artiglio olasz hajó legénységének sikerült hosszú évekig tartó munka után az Egyiptemű elsüllyedt hajóból összesen 55 millió dinár értékű aranyat a tengerfenékről a felszínre hozni. Mikor a hajó a befejezett munka után a plymouthi kikötőbe futott, az ottani hatóságok lefoglalták az a-

ranykészletet, mivel egy francia kapitány is igényt jelentett be a tengerfenék kincsére. Később azonban az aranyszállítmányt felszabadították és több ezer nézőközönség szemeláttára az aranyat különvonatra rakták és Londonba irányították.

—o—

A szubotícai vasutigazgatóság egyelőre nincs abban a helyzetben, hogy Noviszádról a délutáni gyorsított személyvonattal továbbítsa Budapest felé a gyümölcs és főzelékféle küldeményeket

Ha egyszerre öt-hat vagon küldemény lenne, különvonatot lehetne beállítani a továbbításukra s így a küldemény másnap hajnalban Budapesten lehetne

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara a szállítócégek, valamint gyümölcs és főzelékexportőrök felkérésére nemrég azzal a kéréssel fordult a szubotícai vasutigazgatósághoz, tegye lehetővé, hogy a külföldre irányuló gyümölcs és főzelék-küldemények a délután két óra előtt Noviszádról Szubotíca felé induló vonattal hagyassák el Noviszádot és a kocsikat, amelyeket ezzel a vonattal küldenek, nyomban továbbítsák Budapest felé. A szubotícai vasutigazgatóság most válaszolt a noviszádi kereskedelmi kamara felterjesztésére és válaszában kifejti, hogy ennek a kérésnek nem tehet eleget, mivel a 212. számú vonat Szubotícától kezdve, mint 901. számú gyorsvonat folytatja az útját és a MÁV előírásai szerint a gyorsvonatok nem vontathatnak teherkocsikat. Ennélfogva mindazok a küldemények, amelyek a 212. számú vonattal továbbítanak Szubotícaig, másnapig kellene várniok, vagyis

a 244. számú vonat küldeményeivel együtt lennének továbbíthatók Magyarország felé. Hogy valamilyen módon a noviszádi főzelék és gyümölcs-küldemények gyorsabb exportálását mégis lehetővé tegye, a vasutigazgatóság úgy szabályozta a kérdést, hogy esetleg 2-3 vagon a 202. számú éjszakai gyorshoz kapcsoljanak, azonban ez technikai nehézségekbe ütközik.

A vasutigazgatóság ezért felhívja valamennyi szállítócéget és gyümölcs-exportőrt, hogy mindaddig, amíg nem lesznek abban a helyzetben, hogy legalább 5-6 vagon küldeményt egyszerre továbbíthassanak és ilyen módon különvonatot kaphassanak Szubotícaig, este vagy pedig az éjszaka folyamán végezzék el a rakodást, hogy az áruk kora reggel a 244 számú vonattal továbbíthatók legyenek. A rakodást a noviszádi pályaudvaron egész éjszaka lehet végezni.

—

Szines riport moziországból

Greta elhagyta Hollywoodot

Az ünneprontó expresszvonat

Szimfonikus filmek

Hollywoodból írják: A rejtély, amely hónapok óta ráncszedte az emberiséget, végre megoldódott: Greta Garbo elhagyta Hollywoodot. Persze, százfélékép kommentálják távozását, de valószínű, hogy egyetlen találgatás sem igaz. Mindenesetre Greta legkésőbb novemberre újból visszatér a filmfővárosba. Stílusának megfelelően azonban titokban mondott búcsút Hollywoodnak. Semmi sem jelezte a nagy eseményt és a filmesillag akkor tünt el, amikor senki sem várta. Néhány nappal utazása előtt Greta még azt is megtette, hogy szokásától eltérően uszonnaidőben megjelent a Roosevelt-park terrasszán. Szóval, akkor, amikor a terrasszon valósággal hemzsegték az emberek. Már most tudnunk kell, hogy Greta csak legritkább esetben jelent meg a nyilvános éttermekben. Ezuttal mosolyogva, békés nyugalommal lépett be a terraszra, egy rokonszenves, de ismeretlen hölgy társaságában. Megjelenése általános csodálkozást keltett. Koktailt hozott. Persze az újságírók egész hada megostromolta a művésznőt:

— Igaz-e, hogy feleségül fog menni egy Swenson nevű urhoz? — kérdezték korusban, mert ez volt a legfrissebb hír Greta felől.

— Nem igaz! — válaszolta a művésznő.

— De bizonyára ismer Svédországban egy Swenson nevű urat?

— Érdekes, maguk bizonyára ismernek egy Smith nevű urat Amerikában, mi? Swenson neve angolul Smith, hát biztos, hogy legálább egy Swensont nekem is kell ismer-nem. De ez még nem következtetés arra, hogy nekem férjhez is kell mennem egy efféle Swensonhoz!

Mint a mozirajongók alkalmasint tudják, Amerikában a filmgyárak, mielőtt piacra dobnának egy filmet, bejelentés nélkül, váratlanul bemutatják azt valamelyik népszerű mozgóban. Teljesen programon kívül, úgy hogy a nézőközönség is készületlenül találja magát szemben az új filmmel. Az ilyen előbemutató után a filmet a közönség ízlésének megfelelően átsimítják. Így történt ez a közelmúlt napokban is Los Angeles egyik legnagyobb mozgószínházában játszottak le egy ilyen „előbemutatót.” Az első jelenetek egyikében gyorsvonat érkezik. Ebben a pillanatban hosszú elnyújtott valószerűtlenül éles fütty hasította át a levegőt. A titokban szemlélődő igazgatók és rendezők rémülten ugrottak fel helyükről. Hogyne, hiszen ilyen lehetetlenül éles füttyöt nem vettek a filmre! Kiderült, hogy az a mozi, melyben a premier lezajlott, közvetlen szomszédságában fekszik az egyik vasutvonalnak és ugyanakkor, amikor a filmen berobog a vonat, egy igazi expressz füttye süvített fel. Így cáfolta rá a természet a meszterkedésre. Mert a hangosfilmkészítésnél tudvalevően ez a jelszó: semmi zaj, semmi zöreij se legyen természetes!

Sok vita folyt már arról, hogy fel lehet-e használni a hangosfilmet a zenei kultúra terjesztésére. Nemrégiben még sokan úgy vélekedtek, hogy a hangosfilm ki fogja szorítani az operát. Kitűnő karmestereket, hírneves énekeseket hívtak meg Hollywoodba s a legnagyobb vigyázzal készítették a repertoárokat, abban a meggyőződésben, hogy a legtávolabb eső hegyi faluba és sivatagi telepre is el tudják vinni a Metropolitan vagy a Scala együttesét. Az eddigi

Gondban megőrölt idegeit a csodás Bokakotorska-öbölben a végtelen nyugalma

PERAST

állítja helyre. Pompás strand, csodaszép tájkép. Teljes napi penzió 45-50 dinár.

Csak egy levelezőlapjába kerül!

Kérjen még ma magyarnyelvű prospektust

Cím: L. Bogišić, Pension „Lada“, Perast
Boka Kotorska

2636

kísérletek azonban bebizonyították, hogy az efajta operafilmek, ameddig újdonságsszámba mentek, valahogy csak érdekelték még a közönséget, de olyan ember egy sem akadt aki ugyanazt az operafilmét kétszer vagy éppen többször megnézte volna.

Igy aztán Hollywood lemondott az operáról, sőt ma már az operettekhez sem igen nyúl.

Hire járja azonban, hogy az egyik német filmtársaság sorozatosan akarja előállítani a rövid hangosfilmeket, amelyekre a világ leghíresebb karmestereinek és zenekarainak szimfonikus játékaát vennék fel. Minden egyes film körülbelül husz percig fog tartani és a mozik nem mint fődarabot, hanem mint kísérő számot mutatnak be.

TŐZSDE

TŐZSDEZARLATOK:

Beográdi terménytőzsde. Buza, Bega 79-80 kg 1-2% Tisza 80 kgos 1-2% Duna, bánáti 78 kgos 2% Duna bacskai 78-79 kgos 118-116, Duna szerémi 78 kgos 2% 120-117, Duna szerbiai 77 kgos 3% 124-121, bácskai esatorna 79-80 kgos 2% 118-115, bánáti vrsaci paritásban 78-79 kgos 1-2% 111-113, felsőbánáti 79-80 kilogramos 1-2% 116-114, felsőbácskai 79 kgos 2% 115-113, szerémi vagon 78 kgos 2% 120-118, szerbiai fővonal 77 kg 3% 124-122. Tengeri Bega, Tisza, Duna prompt és Duna bánáti júniusra 104-102, szerémi 104-102, bácskai prompt 103-101, szerémi indijjai paritásban 102-100, bácskai fehér 118-116, Sziszak vagon 123-120, zemuni vagon 107-105. Zab szerbiai beográdi paritás 155-150, bácskai és szerémi 157.50-152.50, macedóniai beográdi paritás 145-140, árpa macedóniai 145-135, bab szerbiai 1930 évi 3% 200-190, horvátországi vasútállomásról zsákban 2% 210-195, bácskai 210-200. Liszt nullás gg és g beográdi vagon 210-200, kettős 190-180, ötös 185-175, hatos 180-170, hetes 145-140, nyolcas 97.50-92.50, korpa bácskai és bánáti zsák nélkül 85-81, beográdi vagon zsákban 95-90.

Noviszádi terménytőzsde. Buza 78 kgos 2%, bácskai Szombor környéki 110-115, 79 kgos 2% Noviszád környéki közép-bácskai és felsőbácskai 110-115, bácskai, tiszai és tiszai uszályrakomány 114-116, bégai uszályrakomány 110-115, felsőbánáti 109-112. Zab 140-145. Tengeori bácskai garantált minőség 102-104, Szombor környéki 102-105, bánáti garantált minőség 101-102, szerémi garantált minőség 103-105, Sid környéki 105-107. Buzaliszt bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 190-200, kettős 185-190, ötös 175-180, hatos 170-175, hetes 140-145, nyolcas 92.50-97.50. Korpa jutászámba bácskai és szerémi 90-92.50, bánáti 87.50-90.

Irányzat: Tengeri ta-tott, egyébként változatlan.

Forgalom: 51 vagon.

Szombori terménytőzsde. Bácskai buza 110-112, tiszai hajórakomány bácskai 114-116, bánáti 110-112, zab bácskai 140-145, tengeri bácskai prompt 102-104, tengeri augusztusra 104-106, liszt 00 és 0 190-200, kettős 185-190, ötös 175-180, hatos 170-175, hetes 140-145, nyolcas 92.50-97.50, korpa prompt 85-90.

APOLLO, július 2-3-án

A világhírhű Abrahám-féle operett

Repriz!

Viktória és huszárja

Főszerepben: Svetislav Petrović, Else Elster, Ernst Verebes, Gretl Theimer
Kezdet: szombaton 5 és 9¹/₄ órákor, vasárnapon 3, 5, 7, 9¹/₄ órákor. Lesz állított helyárak!

Fizessen elő a Reggeli Újságra !!!

Sport

Ma délután 4 óra 45 perckor Noviszádon:
RENDŐRTISZTIVISELŐK—UJSÁGIRÓK
utána:

NAK-Makkabi komb.—Vojvodina-Rádnicski komb.
barátságos futballmérkőzés

Kettős mérkőzés színhelye lesz ma délután a noviszádi Karagyorgye pálya. Délután háromnegyed 5 órakor az újságírók mérik össze erejüket a rendőrtisztviselőkkel. A két csapat egy esztendővel ezelőtt mérkőzött először — de nem utoljára — és így kerekén tizenkét hónap állott a rendelkezésükre, hogy felkészüljenek a mai nagy találkozóra.

Az eredményt megjósolni teljesen lehetetlen.

Annyi azonban egészen bizonyos, hogy aki a sportban is szereti a humort, kedélyes szórakozást talál a ma délutáni találkozón.

A Rendőrtisztviselők—Ujságírók mérkőzés után a Rádnicski—Vojvodina kombinált csapata a Makkabi—NAK kombinálttal mérkőzik. Itt nivós és érdekes küzdelemre van kilátás, mert mindkét csapatot jó játékerőt képviselő futballistákból állították össze.

Három Bácska játékosal erősítették meg Szubotica válogatott csapatát Noviszád ellen

Kujuncsics Andrija vezeti a mérkőzést

Szubotica válogatott csapata a múlt héten — mint ismeretes — Oszijek reprezentánsai ellen játszott Szubotican. A válogatott csapatból ez alkalommal hiányoztak a ligameccsen szereplő Bácska-játékosok és épen ezért kellemes meglepetésként hatott, hogy az együttes 2:1 arányú győzelmet aratott Oszijek válogatottja felett.

Vasárnap újabb — és ezuttal hasonlóan nehéz — erőpróba elé kerül Szubotica válogatott csapata, amelynek a noviszádi válogatott lesz az ellenfele. A két legnagyobb vajdasági sportcentrum hivatalosan igen ritkán érintkezik egymással és csak a legutóbbi időben vezették be a válogatott csapatok találkozásán 7:2 arányú monstre győzelemmel vett revansot ezért a vereségért. A két első mérkőzés tehát egyáltalán nem tisztázta az erőviszonyokat és épen ezért úgy Szubotican mint Noviszádon fokozott érdeklődéssel várják a harmadik összecsapást. A klubcsapatok találkozásai nyomán még inkább inga-

dozó az erőviszonyok mérlege és ha tekintetbe is vesszük a Bácska múlt vasárnapi vereségét a Vojvodinától, nem állapíthatunk meg mást, minthogy a mai válogatott mérkőzés teljesen nyílt esélyek mellett kerül lejátszásra.

A szuboticei alszövetség igazgatótanácsa péntek esti ülésén jelölte ki a válogatott csapatot, amelybe nagyjában az Oszijek ellen szerepelt játékosok kerültek, a gyengének bizonyult posztokat azonban Bácska-játékosokkal erősítették meg. Így a balhálfi, center és balszélső helyére kerültek a bajnoksapat emberei. Ezek szerint Szubotica válogatott csapata a következő felállásban játszik Noviszád ellen:

Varró — Bali, Beleszlin — Miatovics, Kopasz, Kopunovics I — Szilágyi III, Inotay, Kopunovics II, Pizsanics, Cvijan. Tartalékok: Varga, Held, Sárcevic II, Zvekan, Markovics, Kikics, Marcikics.

A mérkőzés délután fél 6 órakor kezdődik a Bácska-pályán, bírása Kujundzics Andrija lesz. Előzőleg — 4 órakor — a Borac és a Mechanicsár csapatai játszik le másodosztályú bajnoki mérkőzésüket.

Mit hoz a becskerekai bajnokság utolsóelőtti fordulója?

A bajnokság sora dőlhet el a mai bajnoki mérközéseken

Becskerekről jelentik: Ma játszik le a becskerekai bajnokság utolsóelőtti fordulóját, amely alkalommal a Jedinsztvo—Vojvodina és a Rádnicski—Schwaebische mérkőzés kerül lejátszásra.

A becskerekai bajnokság képe az eddigi mérkőzések alapján nem alakult ki egész tisztán. A bajnokjelölt Vojvodina két mérkőzés előtt áll, melyek ugyan könnyebb természetűek, de úgy a Jedinsztvo mint a Rádnicski már több ízben okozott kellemetlen meglepetést a Vojvodinának. A Vojvodina abban az esetben, ha mindkét mérkőzését megnyeri 12 pontra tesz szert és biztos bajnok, mert úgy a

vasutascsapat, mint a Schwaebische a legjobb esetben is csak 11 pontot szerezhethet.

A vasárnapi mérközéseken valószínű a Vojvodina és a Schwaebische győzelme, bár a Rádnicski szintén jó formában van és nehezen adja meg magát.

A bajnoki mérközéseken kívül a becskerekai alszövetség területén csak Novibecsejen lesz bajnoki mérkőzés. A hazai Jedinsztvo a kikindai Szlogát kapja ellenfelül. Favorit a kikindai csapat, a mérkőzést a becskerekai Schmidfall vezeti.

Változás a noviszádi válogatott összeállításában. A ma délután Szubotican játszó noviszádi válogatott egyik halljátékosa Haasz betegsége miatt lemondta a játékot, helyét Kanazir foglalja el. A csapat sorban a center, vagy a balösszekötő posztot Markovics I foglalja el.

Bíróküldés a becskerekai alszövetség területén. Becskerekről jelentik: A becskerekai alszövetség bír-

küldő bizottsága a vasárnapi mérközésekre a következő bírót delegálta. Becskerek: Schwaebische—Rádnicski ifjusági és Jedinsztvo—ZeSK ifjuági: Marioncu, Jedinsztvo—Rádnicski tartalék: Sztoreli, Rádnicski—Schwaebische tartalék: Babinszki, Schwaebische I—Rádnicski I: Podgradzki, Jedinsztvo—Vojvodina I: Jankovics.

Ma megkezdődik a küzdelem a noviszádi alszövetség első osztályába való bejutásért

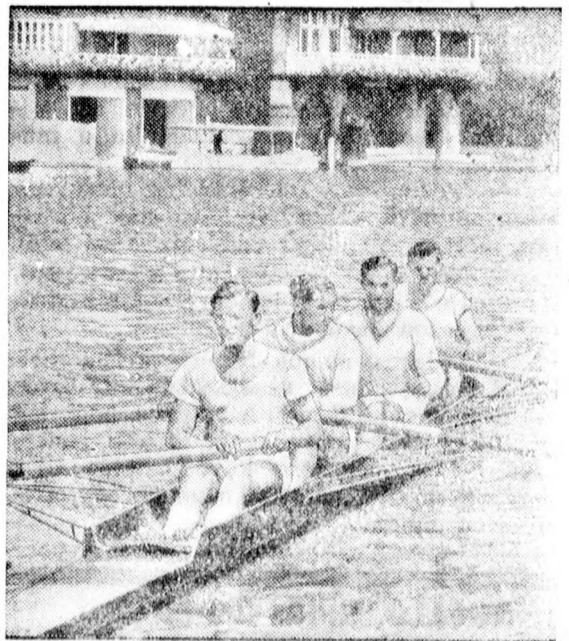
A noviszádi alszövetség másodosztályú bajnokának csoportgyőztesei között ma kezdődnek a mérkőzések az első osztályba való bejutásért. Ma Petrovaradinban és Mitrovican lesz ilyen mérkőzés. Petrovaradinban a Gradianszki a Temerini TC-t látja vendégül. Ez a mérkőzés teljesen nyílt, mindkét csapat igen jó formában van. Mitrovican az MSK a noviszádi Postásikkal mérkőzik. Papírforma a PAK győzelmét igéri, de a kitünő formában levő MSK a saját pályáján könnyen meglepetést szerezhethet. A mérkőzések ötödik résztvevője a bjelinai Szlaven, a jövő vasárnap játssza első mérkőzését.

A noviszádi Adamovics-telepi SK hivatalos hírei. Felkérem az alábbi játékosokat, hogy ma délután 12 óra 30 perckor a Karagyorgye pályán jelenjenek meg kerékpárral: Horváth, Kecskés, Tolth, Kéri, Oppolzer, Verbanetz, Paliesko, Fábián, Dudás G., Acs, Dudás II, Krizsán, Würtz, Kiss M., Faragó, Juhász, Bibus. A csapat Budiszaván mérkőzik a Gloria ellen.

Bánáti sporthírek. A becskerekai alszövetség vrsaci csapatjainak másodosztályú bajnoka a banatszkikarlovcí Amatőr lett, amely július 10-én Karlovácon, július 17-én pedig Vrsacon játszik selejtező mérkőzést az első osztályba jutásért a vrsaci Rádnicskival. — Az alszövetség a június 26-ról elmaradt sarlevili Szloga—Kikindai Zsak mérkőzés lejátszását július 29-ére rendelte el. — A becskerekai Jedinsztvo vasárnap, július 10-én rendkívüli közgyűlést tart, melyre az alszövetség Rudnjanin Mitart delegálta.

Bajnoki tekeverseny Beeskereken. A becskerekai kuglizók ma tartják meg első nyilvános tekeversenyét a Feketies vendéglő kuglipályáján. A verseny győztese Beeskerek bajnoka címet nyeri. Az első bajnoki versenyen az egyéni és csapatbajnokság kerül eldöntésre, a csapat három tagból áll. A kuglikedvelők között nagy az érdeklődés a bajnoki mérkőzések iránt, mert ha sikerrel zajlik le, úgy megalakítják a bánáti tekealszövetséget.

A szuboticei Bácska és a sztariyecsei Gradjanszki játszik ma Kikindán. A szuboticei Bácska teljes első csapatával jön le Kikindára, ahol a helybeli Vasutas csapat látja vendégül, a saját pályáján a kitünő szuboticei együttest. A Koszovo pályán a Koszovo látja vendégül a sztariyecsei Gradjanszkit, mely igen jó formában van és így az eredmény nyílt. Ugyancsak ezen a pályán játszik a mokrini Delija I. b. csapata előmérkőzést a Koszovo I. b. csapatával. A Szloga vasárnap Novibecse megy, ahol az ottani Jedinsztvoval játszik bajnoki mérkőzést. Tekintettel a Szloga jó formájára három gólkülönbségű győzelem várható.

Német evezősök a Themsén. A berlini evezősklub négyese a Themsén. A négyes résztvesz a Henley regattán, amely a világ egyik legfontosabb evezősversenye.

A nyeresemény csak akkor biztos Önnek

HA TELI ES GYAPJU RUHÁJÁBA
MÉG IDEJÉBEN TESZ

„MOTIN“-t

KIPRÓBÁLT KITŰNŐ SZER A MOLYOK ELLEN
KAPHATO KIZÁRÓLAG A

„HYGIEA“-DROGERIÁBAN. — K. ZIVOJNOVIC, NOVISAD

A Srpska Matica épületben, a beltéri kath. templommal szemben.

Összeállították az újságírók és a rendőrtisztviselők csapatát. Késő éjszaka jelentik kémeink, hogy beavatott körök értesülése szerint az újságírók a ma délutáni mérkőzésre az alábbi csapattal állnak ki: Gavrilovics (Dnevnik), Hirschler (Reggeli Ujság), André (Reggeli Ujság), Gavrilovics II (Dnevnik), Bagarszki (Sportszki Líst), Oresztijevis (Novoszti), Lorencz (Deutsche Zeitung), Atanaczkovics (Dnevnik), Szabó (Reggeli Ujság), Schulhof (Napló), Hribovschek (Deutsches Volksblatt). Tartalékok: Kottasz (nehézsúly), Bauer (Pravda), Trischler (Deutsches Volksblatt), Gyogyevics (Politika). Pót-tartalék: Csuka (Kalangya), Hamm (Deutsches Volksblatt). Az újságírók közös memorandummal fordultak a rendőrséghez és kéri, hogy támadásaikat ne minősítsék hatóság elleni erőszaknak. A rendőrtisztviselők csapata: Jecsinac, Silber, Magyarevics, Varicsák, Csérkez, Vujosevics, Hoffmann, Sztójnovics, Malencsics, Popovics, Rada, Soprek. Tartalék: Milunovics, Dobrics.

Bíróküldés a noviszádi alszövetség területén. Július 3. Selejtezőmérkőzések: Petrovaradin: TTC—Gradjanszki: Milnovics, ügyeletes: Nikolics Bora. Mitrovica: PAK—MSK: Schnell, ügyeletes: Milicevics. Barátságos Noviszádon: NAK—Makkabi komb.—Rádnicski—Vojvodina komb.: André. Július 10-én. Selejtezőmérkőzés: Mitrovicán: MSK—Szlavén: Perencevics, ügyeletes: Milicevics. Petrovaradin: PAK—Gradjanszki: Zsivanovics, ügyeletes Janzsekovics.

Uj egyesület kérte felvételét a noviszádi alszövetségbe. SK Indjija név alatt új egyesület alakult Indjiján és kérte felvételét a noviszádi alszövetségbe.

Játékos átigazolás. Fellner Dezső a noviszádi Rapid játékos a szombori Rádnicski részére kérte átigazolását.

September 18-án Makkabiát rendez a noviszádi Juda Makkabi. A noviszádi Juda Makkabi kéri az alszövetséget, hogy szeptember 18-át minősítse tilalmi nappá, mert ezen a napon Makkabiát szeretne rendezni Noviszádon. Az alszövetség még nem döntött a Makkabi kérése felett.

A noviszádi PAK hivatalos hírei. A PAK ma játsza első selejtező bajnoki mérkőzését Mitrovicán. Felkérem az összes játékosokat, hogy legkésőbb délután 1 órakor a NAK pályán jelenjenek meg, ahonnan autóbusszal megyünk Mitrovicára. Mitrovicára az alább felsorolt játékosok mennek: Nikolics, Pintér, Szilágyi, Zsivics, Susztrián, Maták, Nov, Novacsek, Pastyán, Fertov, Demmer, Gregez, Marci. A drukkerak a Kraljica Marija sugáruon várják be az autóbust a Dungeyerszki palota sarkánál. — Intéző.

A noviszádi Borbély SK hírei. Kérem az alább felsorolt játékosokat, hogy hétfőn délután fél 5 órakor a Karagyorgye pályán pontosan jelenjenek meg: Fehér, Ipacs, Majtány II, Müller, Jurik, Martinovics, Popovics, Szurkovszki, Weisz, Weber, Sinágli, Damján. A csapat a Kramer gyárral mérkőzik. — Intéző.

Vasárnap odahaza játszik az apatini Tri Zvezde. Maatiból jelentik: Az apatini Tri Zvezde vasárnap játszik egy hónap óta ismét odahaza. A szuboticiai S.MTC lesz az apatini csapat vendége és valószínű, hogy ugyanolyan nivós és érdekes mérkőzést fog látni két csapat nyújtani, mint amelyet eddig a Tri Zvezde és S.MTC találkozások hoztak. A Tri Zvezde megerősített csapattal áll ki, amely meglehetősen tartalmaz a közönség részére.

ALFUNK RESZERE
MÉRLETÉSEKET ES ELOFIZETÉSEKET
BACSKA TOPOLÁN
MÁS TRAFIK VESZ FEL

Frisztöltésű
ROHICSI VIZ
érkezett
(Tempel-Donát-Styria forrasok)
Sugar Mono cég
Szubotica. Telefon 47

Közép bányában eladó:
370 holdas birtok mintagazdálkodású imponans kastélyal, szállásokkal, fél természeli, holdanként 6500 dinárért — 78 holdas birtok 60 els rendű és 18 hold legelővel, fél természeli, épületekkel, inventárral holdanként 4200 dinárért — 67 hold birtok els rendű szállással termés nélkül holdanként 250 dinárért. Bővebbet: Sziljadzics Milenko közvetítőnél, Szttri Becsei. 262.

Nagyon olcsón eladó egy új Singer varrogép, egy Singer szabógép és jól éneklő kanári madarak — Földesdi, Primorska 31

Házhely
a STRAND fonton, egészen közel a városhoz, 12 x 55 méter nagyságu területen, jótányosan
eladó
Közelebbi felvilágosítással szolgál
ZIMA I DRUG
papírkereskedése Novisad
Pašičeva ulica 11 2638

Figyelem!

Figyelem!

Az Iparos- és Kereskedőegylet Bácska Palánkán
1932. augusztus hó 7-től 15-ig bezárólag

Ipar- és kereskedelmi kiállítást

rendez. Kiállítók jelentkezhetnek f. é. július hó 20-ig. A kiállítás bizottsága elfogad mérsékelt díjfizetés ellenében mindenféle reklámokat. Közelebbi felvilágosítást ad a

Kiállító bizottság

Kocsi vasaláshoz vasat, tengelyt, sínvasat, mezőgazdasági gépeket és két és egy vasu ekéket
olcsó áron

Müller vaskereskedőnél, Sombor
szerezheti be. 852

A Csantaviri AK vezetősége barátságos mérkőzésre lekötötte Szubotica másodosztályu válogatottját. A mérkőzést ma tartják meg és iránta Csantavirén igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A noviszádi Zseljeznicsár hivatalos hírei. Felkéretnek úgy az első, mint a második csapat játékosai, hogy ma reggel 9-kor, a NAK pályán megjelenjenek. Fél hétkor reggel az állomás alkalmi csapata a fűtőház alkalmi csapatával játszik. A két csapat egy hordó sörért és egy labdáért játszik. A győztes a sört fizeti, a vesztes pedig a labdát. — Intéző.

Felkéretnek a Bernold SK alábbi játékosai, hogy ma vasárnap délután 3 órakor jelenjenek meg a gyárban a felszerelés átvétele végett: Spiesz, Varga, Dabics, Radovanovics, Demand, Vučevics, Lázár, Gulliver (Kallo), Veljkovics, Báthori III, Merkovics, Czocek, Tartalék: Bátor I, Sántha, Merza. Vezető: Molnár. — Intéző.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

Folyó hó 10-én a Csokota vendéglőben
nagy aratóbál

lesz, elsőrangú tamburazenekar közreműködésével. Tánc reggelig! Szíves pártfogást kér Herbszt Péter vendéglős, Noviszád, Darányi telep.

A topolai JAK első csapata komplett felállításban ma Kulára rándul át ahol az utóbbi időben erősen feljavult Rádnicskival játszik barátságos mérkőzést. A csapat intézőjénél Devics Nándornál igen sok drukker jelentette be részvételét a kulai kirándulásra.

HIRDESSEN

a Reggeli Ujságban

Austin és Jacobs, a most folyó wimbledoni tenniszversenyek favoritjai.

LIFKA KERT MOZI

Péntektől—vasárnapig
Ujra minden igényt kielégítő ujdonság!
Oletes tempó, jó film!

AZ ÉN FIAM!

Mein Leopold) Himnusz az apai szeretetről
Larron szindarabia után. — Zenét írta:
Johan Brandt. — Személyek:
Weigelt cipész . . . Max Adalbert
Leopold a fia, bíró Harald Paulsen
Starke üzletvezető Gustav Fröhlich
Klári . . . . . Camilla Spira

Nem sablonos operett, az életből merített husból vérből való igaz történet! Szenvedéssel, küzdelemmel, szerelmmel és végül megérdemelt boldogsággal

ELADÓ

HÁLÓSZOBA, ugyyszólván vadonatúj, világos színű keményfából komplett, ugyanott antikillusú teljesen új, gyönyörű női íróasztal és ripszbevonatu szék Noviszádon olcsón eladó. Cim a kiadóban. 2511

Házhely a Stranduton, felezésre alkalmas, igen olcsón eladó. Boros, Futoska 21. sz. 2524

HÁZ eladó. Noviszád Bratya Ribnikara 47. 2647

Keveset használt fél hálszobabutor eladó. Cim megtudható Kraljica Marija bulvar 14, a házmesternél. 2644

Egy keveset használt kétszárnyu üzletajtó rolloval olcsón eladó, ugyanott új ablak és ajtó eladó. Cara Dusana 63. 2611

TELEK 24½ m. uccai fronttal a központban, 6 telek a Börze közelében eladó. Bővebbet Belohorszy y Safarikova 7. 2672

Emeletes bérházak a központban, több családi ház eladó. — Bővebbet Belohorszy, Safarikova 7. 2673

Elköltözés miatt: zongora, fúvósok, székények, varró, és gitár, eladó. Safarikova 7 I. 6. 2659

Fűszerüzlet feltárral, áruval, hal lesét miatt eladó. Vojvoda Knityanina u. 24. 264

Jókában levő rövid zongora, ebédő és egyéb bútorok eladó. Bővebbet Jevrejszka uca 2 alatt, dr. Adamovics ügyvéd irodájában. 2662

Értesítés!

Értesítem a n. 4. házszámú galériát, hogy a galéria tisztít

egy és fél órára

szállítottam le. Kármányos, Noviszád, Futoska 43, vasúti intézet. 2657

VIDÉKRŐL

beérkező felvételeit még aznap dolgozzuk ki és
AZNAP
küldjük vissza. Így a leggyorsabb idő alatt kapja kézhez a fototechnika mai állása szerint elgondolható legkülönbözőbb hivatású felvételeit

FOTO-OPTIKA **TENER** SUBOTICA

APRÓ-

HIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a legkisebb apróhirdetés 10 dinár. Az apróhirdetések ára előre fizetendő. Állást keresők 50% kedvezményben részesülnek.

A KERETES HIRDETÉSEK alapára: hasab milliméterenként 0'80 dinár, a lap szövegrészében 2'50 dinár, a napi hírek között 3'— dinár

Telefonon csak kivételes esetben vesszünk fel hirdetéseket.

Jelígés leveleket, ajánlatokat stb csak akkor továbbítunk, ha feladójuk válaszbélyeget mellékel.

Vidéki kisebb hirdetési megbízásoknál kérjük a hirdetés árának előzetes bejelentését akár készpénzben, akár postabélyegekben.

Reklamációkat csak értelemzavaró sajtóhibák esetén fogadjunk el.

Hirdetéseket a vasárnapi számunkba szombatn délután 4 óráig, egyéb számunkba a közlés előtti napon esti 6 óráig vesszünk fel.

KIADÓ elegáns háromszobás lakás a dunaparti Boksán palotában. 2606

Vendéglő inventárral, valamint hentes-üzlethel iség ká o. Kamenicka novo naselje 94. 2648

Szép új üzlethelyiség forgalmas uccában, a Futaki uti piac és a rendőrség közvetlen közelében kiadó. Érdeklődni Kara kereskedőnél, Futaki ut 48. 2453

Lakás kiadó: két szoba, konyha, speiz és egy szoba konyha speiz. Jovana Aranijeva 14. 2612

Strand uton szoba, konyha, speiz azonnal kiadó. Szvircevic Aleksandrov Venac 4, a strand utnál. 2523

LAKÁS, két szoba, előszoba kiadó. Gajeva u. 16. 2665

GyERMEKÁGYAK és komplett uriszoba olcsón eladó. Cim: Petefijeva 14. 2654

ELADÓ egy kifogástalan állapotban levő nagy 3 részes ablak Esslingen rollóval. Megtekinthető Schönberger és Társánál Noviszád, Kelessejva uca 22. 2496

A szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

PALICS-FÜRDŐ

Subotica mellett a legkellemesebb és legolcsóbb nyári UDÜLŐHELY

Szép és egészséges tóvizű a palicsi sóvízű szőlő. Szabadfürdő a strandon 700 kabina. Iszap- és melegfürdők, kútvíz gyógyhatással látható betegségeknek és emésztési zavaroknak. Vízisport, külön teniszpálya, ping-pong, horgászás. Naonate tóterme. Estéknél tánc. Mozgósínház a szabad levegőn. Modernül berendezett három szálló. Nagy vígadó áttöréssel kávéházzal. Teljes pension napi 45—70 dinárig. Fűdény június 15-től augusztus 31-ig. Elő- és utóidényben 10% kedvezmény. Fürdő-orvos. Gyógyászati. Posta- és távirádhivatal.

Viszautazási kedvezmény a jugoslav vasutakon.

Prospektus az utazási irodáktól vagy a fürdőintézetektől kapható 252

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Julius 2—3, szombat—vasárnap
Zane Grey regénye filmen

A vadnyugat ura

Főszerepben:
Warner Baxter és Mariette Milner.

Kísérő műsor:

HAZAI UJDONSÁGOK és
PARAMOUNT JOURNAL

LIČNO PRAVOVAL rendelkező özvegyasszony, jó üzletasszony Noviszádon átvenne egy büfét elszámolásra. Cim a kiadóban.

Üzletportál, két kisebb vagy egy nagyobb kerestetik. Rakics Danilo, Temerinszka ulica. 2618

FIATAL, jó munkás fodrász, ki manikűröz is, azonnali beépésre kerestetik. Safarikova 10. 2645

FOTEHNIKUS TANULO csakis jó családból való, fevétezik. Cim a kiadóhivatalban. 2634

Családi házat, esetleg bérházat megvételre keresek. Ajánlatokat „Sürgős” jel géré a kiadóba. 2674

Gyors és jó munkás cipészegédek felvételre. Nem eth István, Futaki ut 25. sz. 2667

Jókában levő vaskályhát és takaréktűzhelyet veszek. Káldor, Magyarszka 5. 2661

Kerékpározni tudó fiatalabb kifutott kerestetik. Jelentkezni július 4-én délelőtt 10 órakor: Pravda, Jevrejszka u. 12. I. 2656

Gyapjufonoda teljes felszereléssel eladó. Cséplőgép fűsziját megvételre keresek. Balog Bálint Szaramoravica. 2657

Használt jókában levő enyvezőbakot és gyalupaotcót venni. Joszipa Pansicsca uca 9, asztalos műhely. 2640

Szuboticán rikkancokat jó díjazással felvesz a Reggeli Ujság kiadóhivatala, Kralja Petra Park 10.

KÜLÖNFÉLE

DOBOZOK postacsomagoknak, ruháknak, cipőnek, legolcsóbban és nagy választékban Barthnál, Zrinjska 17. sz. 4154

+ MŰLÁBAK +

műkarok és gyógyfűzők, betegtolókoszik Schönbrunnál, Szubotica, Karadzisceva 14. 085

26—Din. 100 kgr. vágott száraz búkkhulladék üzifa házhöz szállítva. Mindennemű tüzifa vagon-tételel-n a legolcsóbb napon kapható Vujkovics fatelep, Szubotica. Tel. 6-64 295

DOBOZOKAT

kereskedelmi és ipari célokra legolcsóbban gyárt, lemezeket raktárról szállít „Pax”, Noviszád. Telefon 27-69. 5373

Kölcsön-

könyvtár

állandóan új könyvek. „Kultura”, Noviszád, Futoska 5. 4483

JÉGSZEKRÉNYT

bármilyen használatra jó állással készít, árjegyzékét ingyen küld — Ujvári Ferenc, Temerin. 15

Szuboticán a Reggeli Ujság számára apróhirdetéseket és hirdetések eredeti kiadóhivatalában aron veszik fel kiadóhivatalunk (Kralja Petra Park 10) és univerzális könyvkereskedés.

Munkács

a mai nehéz időkben leginkább házi szövőgép felállításával szerzett magának, Mindenkinak adnak munkát azáltal, hogy az előállított árut átveszik és szövőbért fizetnek, amit az elismert levéllel igazolhatunk. Irjon meg ma díjtalan prospektusért a következő címre: Domada Platarska Industrija, B. osztály Josip Količ Maribor. Trubarjeva 2.

A MI IRODALMUNK

REGGELI UJSÁG IRODALMI MELLEKLETE - Szerkesztő: SZENTELEKY KORNEL

Krónika

Ezüsttulipán

Egy író itt minálunk ezüst tulipánt kapott. Nem tudom szokásban van-e ez más tájon, vagy itt pattant először életre az ezüst-virágtermés, de ez nem is fontos.

Hogy a Magyar Közművelődési Egyesület ezüst tulipánnal kedveskedett egy írónak, azt tudomásul venni még nem elég. Erdemes leásnunk az ezüst tulipán gyökeréig, megkeresni igazi eredetét és erdemes felemelkednünk abba a magasságba, amely fényével és erejével birtokba vette ezt az ezüsttulipánt.

Lássuk hogy született meg az ezüsttulipán gondolat? Akármilyen valószínűtlenül hangzik az ilyen tulipánmag ültetés épen úgy jöhetett létre, mint a felszántott ugaron az egyéb magvetés. Természetes szűkségből.

Kulturtalajunk megmunkálva. Szerény de lelkes kis csoport munkaeredménye: a talaj barázdáin zsendülő vetés...

Sóhajok, reménységek aggódó szemek kísérik az Igéretet és ünnepváron hiszik az eljövendő aratást.

Olyan kevés és mégis számukra minden az amit, akarnak. Megszerettetni e hazai termést, megbecsülést szerezni annak, ami a miénk, amik vagyunk... Megértetni hogy ezen a talajon mi vagyunk a gazdák és dolgozók, mi tartjuk fülünket tájunk szívében és mi vigyázunk érverését. Ennek a tájnak lelkeit mi kapcsoljuk a világ hullámhosszaiba, mert örömiük, bánatuk, gondjaik és reménységük egy a miénkkel.

Vannak, akik már tudják ezt de még sokan vannak akik nem tudják. Teremni kellett hát valami különös virágnak, amelyre minden szem ráfigyeljen.

Kellett, mert szükség volt arra, hogy a betüvetés zöldjéből kiviruljon valami, ami közelsábitja a lelkeket az elhanyagolt mezőkhöz.

Azok, akik a tulipánmagot elvetették bizonyosan nem gondoltak arra, hogy ezt a tettüket rajtuk kívül álló erők irányítják. Olyan erők, amelyek a természetből fakadók mint a vágy, a szeretet, napsugár amely mind egyformán ki akar csucsosodni valamilyen, bármennyire határtalan is a lényege. Talán az egyetemesség parancsára teremt az ezüsttulipán, valami hála virág, mert ahol termés érik, ott hála is fakad, ahol közös a munka, ott vezér is akad, ahol dolgos napok vannak, ott ünnepet is várnak és virágos ünnep az a nap, amely kulturteljesítményről tart beszámolót.

A dolgozók igaz öröme így nyílt ki az ezüsttulipán.

De kinek? Ki az az Egy akiért a sokféle érdek és akarat egygyé válik?

Ki az, aki többet tett, mint a többi, aki izmosabb, öklösebb, hangosabb vagy lángolóbb tehetségű?

Mi az ami minden egyéni lobogót legyűr és minden szem számára egyforma kedvesen lengedez?

Mi különöset alkotott, minőségben, mennyiségben, miben multa felül társait, hogy kiérdemelte az egyhangú óhajtást:

— Téged illet az ezüst tulipán...

Mert a hites dolgozók mindegyike azt érzi, hogy a lélek virágainak a szimbóluma

neki is virulhatna, hiszen legjobb tehetsége szerint vesz részt az ugartörésben, szántásban, vetésben, ami nem kis dolog a közöny szikkadt talaján.

Es ki mer rámutatni az Erdemesre azzal a biztonsággal amely kizárja minden lélekből a csalódottságot?

Egy, vagy akár más több számokkal összefogható akarat ajándékozhat-e ilyen felelősségteljesen? Mert az ilyen ajándékozásnak okvetlen ki kell váltani az egyetemes örömet, mert ez adja meg igazi értékét és élettilatát.

A tulipán Szenteleky Kornél kezébe került... Ezekután már nem nehéz érzékelteni, hogy nem a hangos csörtetők, a barázda-billegetők, a kaszafenők, a nótás napszámok, a kasznárhanguak azok, akik tulemelkednek a sikon termelt kicsi kazlakon...

Igy már nem nehéz rámutatni arra a szferikus jelenségre, amelynek csak ez lehetett az eredménye.

Amannak munkabér jár, emennek virág...

Virág a szépet szeretőnek, a szépet ki-vállónak jár, mert keze csakugy mint a lelke tovább pihen a buzavirágon mint a kalászon...

Az igazi szép szeretője az Ember leg-igazibb szeretője és a virágért elsősorban azért nyul, mert tudja hogy soknak szükségesebb vagy kedvesebb a kalász.

A virág a szépet szeretőnek nyílik és a szépet szerető ember nem tépi le soha azt a virágot, melyből valaki számára kenyérmag lehet vagy akár cseresznye.

Milyen csodálatos ereje van a szeretetnek!

Es milyen csodálatos termő ereje van a szépet szerető Jóságnak!

Halk minden vágya és tette mint az imádság...

A puritánság egyszerű dolgos ember körül ugy fonódik a szeretet, mint az aranyháló, szinte vergődik benne...

mert a jóságnak fáj a szeretet, amit mind nem bir visszasugaraztatni...

Nincsenek nagy szavai, nincsenek hatalmas alkotásai csak sugaras lelke van, messzire remegő és minden szívhez hozzákapcsolódó...

Milyen megnyugtató és vigasztaló érzés az ilyen kézben az ezüsttulipán!

én tudom, hogy isteni akarat tette a tenyerébe...

Gergely Boriska

Isteni színjáték

O: néha már nem érzem a rabságot...
Két kezem is szépen szivemre teszem
s ott bent elülnek a vad rohamok —
ütni, ölelni erdemes-e? —
és mosolygok a titkokon:
amikhez eddig nem értettem.

En tudom már —
hogy az ölelés melege és az ütés
mind-mind az én szivembe hull,
hogy mindenki önkarijába hull:
mikor feleletet vár!

Valaki: a szívünk mélyén fáj —
a legszebb gyermek —

kinek fénylő arcán még nem vonaglott
fájó, felmart anyai száj!
Akié minden könnyünk,
akié minden örömiünk!

Ó az: aki sugaras, megtaláló
szemmel mindig — Énrám vár.
Az én szememben mosolyog és sir
ő: aki egyszer majd megszületik
egy szép reggelen — iszonyu, vajudó éjszakán —
amikor majd letépi magát szivemről,
amikor ajkunk egy mindent megölelő sóhajban
egymáshoz ér — egy csókban
egymásnak mindent megbocsájtón.

Kristály István

Igazad van!

Boldizsár bátyámnak örök szeretettel.

Egy asszony szava megalázó dölyffel
belészúrt gyermekelkembe
egy asszony, kit nem is olyan régen
mint ősz anyámat majdnem ugy szerettem.
Vérző lélekkel gigászi harcot kezdtem,

sokan, ő, az az asszony is gúnyosan nevetett felet-
tem, de én mentem,
mentem az úton mely csillogva előttem állt,
mentem, míg riadt bámulással meg nem állt
alattam a láb.

Tövis volt mindenfelé, mindenütt,
csak néhol rózsá,
rózsá, a siker, tövis a gúny,
mi a többiek szavából minden lépésemnél
kingyönyörrel belém szúrt.

Megálltam...
nekem nem volt kedvem mint volt a Nagyoknak

ki biztatott volna:
küzdj tovább!...

Te, egyedül Te jöttél vissza értem,
messze elől jártál de visszatértél
biztattál,
de nem segítettél,
tudtad,
csak az a Szép, amit mindenki verejtékezzve,
küzde bár, de az ölerejéből elér.

Mentem,
hívó kezéd biztatása a gyönyör szavát adta nekem,
mikor egy-egy fájóbb töviszúrástól
ajkam a fájdalom körző hangjára nyílt.

Ők szúrtak... szúrtak...
én tovább nem bizva már, sirva átkozódtam...
Ó!...
igazad van, születni nem erdemes,
aki születik, annak szenvedni kell,
szenvedni értük,
kik a megköszönés helyett a poharat nyújtják
nékünk.

Most sirok...
de igazad van, nem fogok többé átkozódni,
megtanultam szeretni ezt a kort,
amelyből, — legyen nekem a Te hited,
a remény örökzöldje közül kipattan
a jövő lángvörös rózsája.

Igazad van...
ebből a mából fogunk a jövőbe tenni,
nagy örömmel köszöntsük a halálunkat,
a halált,
mely mégis az igaz megszületést jelenti
hiszen az új életben már nincs halál.

Bencz Mihály

Esteledik

VÉGE

Szülénk: (mosolyogva) Van ez tovább is...

Gyura: (mosolyogva büszkén) Ez nem nekém szól.

Edes fiam azt a kislányt verd ki a fejedből. Nem érdemli, hogy szeressed szívedből-lelkedből!

Mert azt mondta szébb legény is gazdagabb is kérte

Edes szülém fáj a szívem majd meghalok érte.

Ugye hogy nem nekém szól?

Szülénk: (szomorúan) Vagy ki tudja...

Gyura: Mit akar mondani??

Szülénk: (megrökönyödve, hogy elárulta magát, tiltakozik) Mondtam én valamit? Nem mondtam én semmit.

(Megszakad itt a lakodalmasszony. A táncosok kitódulhattak az uccára hűtözni, mert erősebb a zajgás, ajtócsapkodás, kiabálások: „Ez jó vót“, „Juj de melegem van“, „Maris merre vagytok“, „Vizet.“ Lányok jönnek hármassával, négyesével összekapaszkodva le-fel korzóznak a házak előtt, dalolva közelednek a szin felé)

Csak maga, csak maga az esetem

Nem bánom ha rámegy a keresetem

Csak maga, csak maga az a nő

Csak az a baj hogy soha se hü

Csak maga, csak maga kő

Gyura: (eléjük nézve, a kiöltözött lányokra, megragadja az öregasszony kezét, panaszlóan) Szülém mi van ittent?...

Szülénk: (mintha nem értene) Micsoda?

Gyura: Ojan jó mégy nekünk, hogy röpdősibe járhatnak a lányok?

Szülénk: (zavartan) ...járnak... járnak...

Gyura: Hát a többi? A falu, a szülék?

Szülénk: (huzodozik, motyórász) A falu? ...Ládd sokhejt mállik a tapasztás... a gyerekek maj meztelenül járnak...

Egy lány: (a korzózó, daloló lányok oda értek a padhoz, ez ki akar kötni a legény-nyel) Gyura, várnak Bicókéknál.

Gyura: (alig bölkve köszöntésre a kalapját) Várjanak.

Egy lány: (esufondárossan) Lengyel Roza is?

Gyura: (csendesén) Arra én várok.

Egy lány: Megmondjam neki?

Gyura: Tudja az nálad nekü is.

(Másik csoport lány jön az elsők tovább mennek, ezek lelkendezve jönnek „Jön a Roza“ „Gyorsan“, „Nem szabad neki semmit sé látni“, „Közre fogják a legényt, aki felugrott a padról és Roza elé akar sietni).

Egy lány: Bekötni a szemét (hátra a kinlevökhöz) Várjatok még. (nagy kacarászással kendőt akarnak vetni a fejére).

Gyura: (nevetve tiltakozik) Most amikő a mátkámat látnám.

Másik lány: Két perebe meg van, nem halsz meg addig.

Gyura: (türi a játékot) Mire jó ez?

Egy lány: Csinosítjuk a Rozát.

Másik lány: (vigadozva) Bezony, félő, hogy elkáprázzsz majd.

Gyura: Elég szép az.

Egy lány: Még szébbre, százszor amilyen volt.

Gyura: (melegen) Annál szébbre ugysé tudjátok, amilyen szépre az én szívem kiszíneli... (hagyja, hogy elhuzzák a színről a legelő felé).

Roza: (kihevülve a táncból az örömtől beszaladnak a színre a cimboráival, féllábon ugrál) Adjátok az én cipőmet, szorítja a lábam.

Csipedtke: Nekem pedig bő.

Roza: Elég „sarkos“ az is mintha létrán mászkálnék.

Egy lány: (egy másikhoz) Mária, huzd az aranygyűrűdet az ujjára.

Lengyelné: (nyomukba esörtetve) Még a haja is kibomlott.

Roza: Fűsülön meg sebesen.

Szülénk: Ide szomszédasszony (helyet ad a padon, ő elhuzódik).

Lengyelné: (mégelődve) Tébetyülj lé legalább nem érlek be. (Roza letérdel, fésülök).

Egy lány: Poros lesz a tunikja.

Roza: Vigyázok én.

Csipedtke: Szépre csinálja Annusnéni, hagyjon itt ki a fülénél is. Mint a bíró lányának is van.

Lengyelné: A bíró lánya teheti, az kisasszony is lehet ha akar. De Csorba Gyura mátkájának jó lesz így.

Szülénk: (közbe sipítja) ugy igaz.

Egy lány: (nyelvesen) Mások is megnéznek minket.

Másik leány: Nem lehet a legény szemét bekötni.

Egy lány: Méglátják az uri népek is hogy mik lánynak van szép széme.

Roza: Meg is mondik.

Lengyelné: (ráförmedve) Kivót az aki nekéd mondta?

Roza: (huzódik, nem akarja mondani).

Lengyelné: (megrántja a haját) Mi?

Roza: Az új tanító, ha mégakarja tudni.

Lengyelné: En csak anyit mondok, nekem a deszki szolgabíró mondta, mégis a Vörös Mátyásé lettem. Apád az nem mondott semmit hanem vitt, pedig nem kapott velem többet egy rugott bornyunál.

Csipedtke: (a legelő felé) Kész! Jöhették.

Lengyelné: (a kész fonatot elengedve) Jót vedd, eszébe amit mondtam (el a lakodalmasszony házba).

Egy lány: (a másikkal sürgölődnek körülötte, ruháját igazítják, a haját huzogatják előre az arcába) Több haját a homlokába.

Roza: (repesve) Szép leszék-é?

Egy lány: Nyughass — mingyá.

Csipedtke: (kiváncsian) Mit érzesz Roza?

Roza: (kitárja a karját) Szép akarok lenni... A Csorba Gyurának is szép akarok lenni...

Másik lány: Hátha nem is szeret már?!

Roza:

Nem tudom hogy szeretem-e, csak valamit érzek

Valamit a szívem körül, ha szemébe nézek. Megrészket a lelkem tőle, jaj de nagyon sápadt lesz az arcom

Ugy érzem, ha nem szeretne meg kellene halnom.

Gyura: (méltatlankodva) Né járassátok a bolondját velem! Hozzája akarok!! (közre fogva hozzák a lányok, de a fiu lerázza őket és kiszakítja magát a kezeikből előre siet, megáll az éneklő leány előtt és csak ott veti fel a szemét rá).

Roza: (büszkén, sugárzóan vár a köréjük sereglett kíváncsiskodók közt).

Gyura: (lesik az ölélsre emelt karja, megkövületen néz a kiöltözött lányra).

Roza: Nincs egy szava sé hozzám?

Gyura: (felszakadozva, mint akiben egy világ omlott össze) ...tisis? ...tégédet is esufságba vittek?...

Roza: (panaszosan) Gyura!

Gyura: (jobbra-balra néz, mint aki menekülni akar).

Roza: (utját állja) Nem ismeresz?

Gyura: Nem üsmerősöm a kisasszony!

Roza: Ezt érdemeltem én tőled?... (a sírás határán) ...erre vártam én két eszten-dőt?... (felcsattanva) ...Mi panasza van rám?

Lányok: (haragosan, hogy ez lett a meg lepetésből) „Igy gyön haza a falujába?“ „Nyissa ki a száját.“ „Igy örül a mátkájának?“

Gyura: (felhőrdülve) E nem az én fatum... E nem az én nemzetségem! Nem ezt a lányt hagytam én itthon...

Roza: (felsikít) Nem igaz! Jól megnézen! Az vagyok én azér aki voltam.

Gyura: (gorombán megfogja a ruháját)

Hát akkor e zmicsoða? Hol van a pántlika e hajadból? Hová létt a kaláris a nyekadrul. A mángolt, babos szoknya, fodros kis kötő? E ménjeték mind (taszítja el magától) Nem kellett! Kiloptátok a szívemet a keblem-ből... (benyomja a homlokába a kalapját és el).

Roza: (jajgatva) Jaj Istenem mire vagyok... sénkisé állt mellém... (az öreg-asszonyra) Szülénk maga sé védétt meg!

Szülénk: (sípítva, önelégülten) Tanuj-jatok mind. Lész még legény aki tanitgatni fog.

Lányok: (támadóan) „Maga talán kü-lömb lány vót?“ „Mondták öregapámék kend is „szavas“ lány volt!“

Szülénk: (ellenségesen) Ha szavas is, más vót az én szavam. Nem ugy mint tik, a „nyakába“ oszt hónap szétmémenték. En bizony azt mondtam ott a násznagyok előtt hogy „Ugy ám jó még nézzük egymást nem köcsön kinyér ez!“

(Egy öreg paraszt tűnik fel csendesen pipázgatva a szin szélén).

Lányok: „Tudjuk“. „Ugy kellett meg-ráncigálni a szoknyáját, hogy hallgasson mert eménnek a kérék.“ „Maga biztosan nem vót kapós, lány.“

Szülénk: (kipirulva, csipőre tett kézzel) Ene? Festőszoknyába is jártak én utánam! Repcébe buttam husvétkor a locsolóktul, oszt onnan is kikotoztak! (a Gyura ládájá-val el).

Egy öreg ember: (a pipaszó mögül morogja) Egen mer kend is talpon állt oszt ugy lesté, hogy merrü gyünnek a legények (el).

(Nagy zajgás, zenésző, kiabálások „Erre gyerték.“ „Csorba Gyura mulat.“ A Gyura hangja „Ide muzsikátok.“ Gyerekhangok: „Hajujuj.“ „Simit huzzatok.“ Betóduznak 2-3 zenész kíséretében. Gyura nekikeseredetten a legénycimborái nyakába kapaszkodva).

Gyura: Huzzátok. Van még itt is elmulatni való. Nem mént az röpdősín ruhára!

Lányok: (ráröffenve mint a gágogó libák) „Eménjen innen.“ „Mégtagadott minket.“ „Kifele.“ „Kifele.“ „Itt mi mulatunk.“

Legények: „Nézd mi hogy mulatunk“ (a zenészekhez) „Rajta Cseke.“ „Tudod már mit.“

Lányok: „A Rozát vigyéték.“ „Azér is.“ „Hadd rágja a penész.“ (a kezénél fogva huzzák a kisirtarcu leányt, aki először kézzel-lábbal szabadkozik. A zene most egy divatos táncot huz, egy legény elkapja Roza derekát aki most már dacosan, hencégőn hogy mit tud járni kezdi az uras táncot. Nem groteszkül de nem is egész helyesen).

Gyura: (felbőszülten rávág öklével a hegedüre; megszakad a zene a tánc) Csönd! Elég vót belüle. Az enyimet Cseke! Az új nótámat! Mer... (nekikeseredetten): Ugy elmegyek, hogy hirt sem hallasz felőlem

Párja vesztett gerle lesz majd belőlem. Leszállok egy zöld erdőbe zokogva, Fészket rakok egy nefeletjs bokorba. Kiforgattok mindenemből. Nem maradt itt semmim.

Roza: Mi baja van velem? Nem vártam én hívséggel?

Gyura: (kifelé mutat valamennyinek). Menjétek! Mulassatok! Nem akarok rólatok tunni!

Roza: Gyűjön maga is.

Gyura: Nem kellett. Vissza megyek! Elbujdoklok. Nem kell innen semmitek. Egyedül az öreganyám százrojtos „Ilka“-kendőjét viszem el. Arra hajtom a fejemet, ha hazulról akarok álmodni.

Legények: Másutt is így van.

Roza: Nézzén szét, amerre csak lát mindenütt így van.

Egy legény: Lásd a városiakat...

Gyura: Vesszenek a városiak! (a mellét verve) De nekünk meg kell maradni. Mer mi vagyunk a termőföld. Belőlünk sarjadzik az élet...

Gyerekek: „Selessén.“ Hol vannak a muzsikások? „Keresik a Csekéeket.“ Haragzik a násznagy uram.“ „Hujujuj.“ „Sies-senek.“

(Zene szól, énekelve, fiúk, lányok mind összekapaszkodva vissza a lakodalmas házba).

Hangok: „Simit.“ „Most kezdődik.“ „Roza, Roza.“ „Frissebben.“ „Az is bolond aki busul.“

Roza: (gondolkozik, néz a legény felé, azután sietve a többiek után el).

Gyura: (néz utánuk) „magamra maradtam... (azután még szomoruban utána teszi) „magamra maradtam (zokogón) Szülém! Készíjje a kis ládámat...“

Szülénk: (jön sirva) Maradj itt!

Gyura: Nem tudok maradni! (elindul, újra visszafordul, kitérve) Es nem tudok elmenni! (szomoruan):

Elmegyek a házatokig, megint vissza De szomorú nékem ez a zajos ucca. Nászt ül a vig muzsika, vidám ének Nékem olyan mintha minket temetnének.

(Az ének végével leborul a padra az akácfa törzsének hajolva. A lakodalmas zene még erősebben hallatszik. A szín lassan sötétedik, de az elsötétülő szín szélén feltűnik Roza. Utrakészen, kis kendőbe kötött batyujával a karján, hétköznapiasan a régi ruhájába öltözve. Füstöl szoknyába, pappusba, bekötött fejével. Lassan jön előre és megállapodik lehajtott fejjel a legény mellett).

Függöny.

Börcsök Erzsébet

Ime az asszony

Már régen volt, hogy találkoztunk. Több, mint három esztendeje. Mária akkor még csak tizenhat éves volt. Kötőgyárba járt dolgozni. Kicsi kezével reggeltől estig járatta a csillógó gépet és hajtogatta a kész szebbnél-szebb pulóvereket, jumpeket és kabátokat. Sokat dolgozott és elég szépen keresett. Sok munka volt még akkoriban.

Sem apja, sem anyja nem volt neki, csak öreg nagyanyja élt, az nevelte fel ennyire, hogy most már ő kereshette a kenyeret. Ő dolgozott, az öreg asszony pedig főzött és mosott rá. Mindenki szerette Máriát. Szorgalmas volt a műhelyben, megvoltak vele elégedve.

Vézna, sápadt, törékeny teremtes volt: finomvonalú, karcsú kékszemű sápadtarcú kis virág. Olyan volt, mintha beteg volna pedig nem volt semmi baja. Igaz, volt rá eset, néha gyorsabban hajtott a gépet, hogy kissé több pénzt vigyen haza s olyankor bizony befájdult a háta és a karja, de beteg nem volt és az ilyen lázas sietségnek is meg volt az eredménye, valami harisnyát vagy egy-egy jobb falatot jelentett. Szorgalmas, csöndes leány volt, mondám, nem olyan mint a többi vilórázó és legény után bomló. Valami tisztelt féle érzést keltett az emberben tizenhat éves komolysága és ártatlan tisztasága. Fekete ruhában járt mindig, mintha gyászolna valakit. És egész megjelenése az egész leány olyan volt, mint az az olcsó, egyszerű kis Crepe de Chine ruha: fekete elhaló fehér mintával átszőtt. A mosolya is szomorú bocsánatot kérő mosoly volt.

Talán még ma is boldog volna, ha nem találkozik akkor azzal a legénnyel, Bélával, aki lakatossegéd volt és nem sokkal öregebb nála. Talán huszonegy éves lehetett. Majdnem olyan szegény és árva volt, mint ő. Minden este megvárta a kötőde előtt és hazakísérte. Ártatlan dolgokról beszéltek, mint mind az egyszerű emberek. Mária semmit se változott. Olyan volt, mint azelőtt és szegyenkezve pirult, ha barátinói a műhelyben olykor célzást tettek új barátságára. De a hosszú, csöndes beszélgetéseknek úgy látszik mégis volt valami mélyebb alapjuk. Talán Mária szívében is megmozdult valami, a fiataiságnak és a szerelemnek boldog életjele, bolondos fellobbanása a szívnek. Nem lehet biztosan tudni, mert ő nem változott meg egyáltalán, de egy szép napon elhatározták, hogy összeköltöznek és megesküsznek egymással. Öreg nagyanyó se tiltakozott valami erősen, csak annyit mondott:

— Az Istenért, hiszen olyan fiatal vagy még. — De azután hozzátette megbékélten és biztatón: — Majd csak megleszünk valahogy. Ti dolgoztok, én meg a ház körül viselem a gondot.

Ő is ilyen fiatal volt, amikor férjhez ment. Gyorsan megy az ilyesmi a szegény embereknél. Az ő elhatározásait nem keresztelzi a számítás. Megvannak a maguk erejéből és két kezük munkájában biznak.

Tovább dolgoztak mind a ketten. Mintha most is olyan volt, mint valaha tizenhat éves ártatlan asszonyiságával. Azután, hogy boldogan éltek megszületett a gyermek: zérós, pufókarcú kis fiú. Hat hétig otthon maradt, azután járt be tovább dolgozni, mint rendszeren, mert most már gondolni kellett a gyermekkel is és a pénzre nagy szükség volt. Halavány arca egy időre még sápadtabb lett,

de később összeszedte magát. S most amikor igazán kellett a pénz, egyre kevesebb lett a munka a műhelyben, néha csak két-három napot dolgozott egy héten, végül teljesen kiesett. És jött az istenáldás vagy istenverés újra. Egy év múlva megszülte a második gyermeket is.

— Minek a gyermek ilyen fiatal korban? — beszélte neki a tapasztalt szomszédasszonyok. — Lehet ezen segíteni. Látod az uriaszonyoknak soknak egy sínes. Csak a szegény ember olyan buta és vállalja a nyugót magára, mert nem lehet eleget keresni a gyerek feleszik mindent, még az életünket is lassan. Még egy is sok abból, lelken, nem kettő.

Ő csak a vállát vonogatta és hallgatott. S jött újra az a rejtélyes valami, ami sorsukat mozgatta láthatatlan cernaszalon, mint a bábszínházban. Férje is elvesztette állását nemsokára. Tengődtek a szegénységben és a kétségbeesésben. Sokáig éltek így.

*

Szép tavaszi este volt. Nyitott ablaknál feküdtek az ágyban. Az egyikben Mária és az ura, a másikban öreg nagyanyó és a kiságyban a gyerekek. Ők nem aludtak. Egymás mellett feküdtek és nezték a kis szoba öreg gerendáit a mennyezeten. Néha felsírt álomban a kisebbik gyerek s a házigazda tehene nagyokat bögött az istállóban. Olykor hosszan mélyet sóhajtottak, de elfojtották, mint akik szégyelik az elérékenyedet.

— Ha mindjárt kapnék munkát, utánam jöhetnél. — Szólt meg az ember. — A gyerekek itthon maradhatnak addig is nagyanyónál.

— Csak te jöjj rendbe először. Azután majd én is dolgozom. Nagyvárosban előbb akad munka.

Igy melengették egymást szavaikkal. Az ember reggel a nagyvárosba megy munkát keresni. Az elválás és a kölcsönös aggodalmak egymásért, mint hideg választófal torzósodott egymásért forrószó testük közé. És ezen az éjszakán sokáig, nagyon sokáig nem tudtak elaludni.

Reggel kis motyóval és nagy reményekkel elment az ember. Mária egyedül maradt a gyerekekkel és nagyanyóval a nyomorúságban. Úgy élték, mint az isten madárkái, jóemberek ételmaradékaiból. Úgy beszéltek meg, hogy addig, amíg nem kap munkát, az ember nem jön haza. És multak a napok, hetek, hónapok, eleinte jött egy-két reménytelen levél: még mindig semmi, azután az is elmaradt.

Arca, kis sápadt fiatal arca egészen beesett, szemei alatt nagy karikák húzódtak el. Esténként, ha már mindenki aludt, ő kiült az udvarra. Sokszor késő éjszakáig kint maradt. Gondolatai megszöve jártak.

*

Miután összeszedett annyi pénzt, amennyi elég utra valónak, megindult ő is a nagyváros felé. Hajnalban érkeztek meg. Kisebbsik gyermekét a karján vitte, míg a nagyobbik szoknyájába kapaszkodva szaladt utána. Egy nagy térségre ment sok ember közé. Egyik sarkon megállt, mint a piaci árusok és vékony színtelen hangon énekelte:

— Örökbe adom a gyerekeimet. Ki venné ma-

gához a kis fiamat? Olyan furcsa volt ez, itt ezen a helyen, ahol vöröshagymát, cseresznyét és földiepreket kínálnak eladásra, szokatlan volt hallani ezt a furcsa ajánlatot. Nevetséges és szívbemarkoló egyszerre. Körül is álltak nagy csoportban a kiváncsi emberek. Nevettek és szánakoztak rajta. Jöttek elegáns asszonyok, megnézték, megtapogatták a gyerekeket, mint a kővér libát és tovább mentek. A gyerekek értelmetlenül néztek és szólanul hagyták, hogy forgassák nézögessék őket. Mária pedig folytatta:

— Vegye magához őket nagysága kezem, nagyon jó gyerekek.

Valami szünet vagyorogva odaszólt:

— Tud furulyázni a kislefű vagy zeákot hordani, mert akkor én mindjárt megvásárolom. — Erre mindenki nevetett csak Mária állt nagy szomorúsággal és észre se vette a kaján röhejt.

Itt ebben a nagy emberregetegben kinek kellett volna a más gyermeke. Ki sajnálta volna meg annyira, hogy vállalta volna egy gyermek gondozását, ki értette volna meg az ő hatalmas fájdalmát, amikor mindent oda akart adni semmiért; a gyerekeiket csak addig legalább, amíg ő nem talál magának olyan megélhetést, amiből a gyermekeknek is jutna.

De mégis. Már dél felé járt az idő, az emberek lassan elszállingóztak, amikor egy kővér, vastag aranyóralános ember jött. Nézegette a gyerekeket, de főleg Máriát, mosolygó éhes szemekkel.

— Jöjjön velem, fiatalasszony, nekem nincsenek gyerekeim se feleségem, majd nálam talál magának munkát a ház körül és a gyerekek is meglesznek.

Ment, örömmel ment, hogyne ment volna. Gondolatban nagyon boldog volt, hogy ilyen szerencsés lehet, nemis kell elválni a gyermekektől.

Egy nagy vendéglőbe vezette az ember.

— Most pedig tegye le a gyerekeket — mondta mosolygva — és jöjjön ide a másik szobába majd elmondom mi lesz a dolga és megegyezünk. A gyerekekre ráfér egy kis pihenés egész nap ott álltak azon a forró napon.

Letette a kicsinyeket valami kanapéra ő maga pedig követte a vendéglőt a szomszéd szobába.

A kisebbik, ahogy lefektette mindjárt el is aludt. Vastag nevető ajkán vékony csikban kibugygyant a nyál. A nagyobbik valami kifli véget megszólt jókedvűen, éhesen, azután ő is eldőlt ártatlan testvéreje mellé, feltűnően szorítva magához a drága kiflit. Aludtak. Mit tudták ők, hogy mi történik értük, mit tudták, mit mondtott édesanyjuk ott a téren a sok embernek, hogy miért jöttek ide, aludtak, gyönyörű ártatlan boldogsággal.

Mária sokáig volt a másik szobában. A kisebbik gyerek egyszer már megfordult azóta és csöpp lábaeszkáit ráfekette a másik hasára.

Egy óra is elmúlhatott már amikor Mária visszajött. Roggyanó, térdökkel voszolta ki magát, mintha valami óriási súly, mintha egy nagy nehez kereszt nehezédne rá, sápadt arcából semmit se lehetett látni, mert fejét egészen lehorgaszította. Mőgötte zsíros vigyorgással a korcsmáros.

— Elég buta, ha nem marad itt, hát nem vagyok én rossz ember. Meg aztán Istenem, nátl jobb így kinlődni? Mit veszít maga, ha egy kicsit engedékeny?

Mária nem figyelt rá. Nem hallott semmit, mintha kiesett volna az életből, a valóságból, vagy mintha a fájdalmak teljesen szétszedték volna benne a haragot, nem tudott goromba lenni ezzel a lelketlen emberrel. Felköltötte a kicsinyeket és nehez, reménytelen léptekkel ment az ajtó felé.

A nagyobbik gyermek hálás örömtől sugárzó arccal nézett vissza a vigyorgó emberre, aki neki kiflit adott.

Herceg János

Becsüld meg íróidat,

önmagadat becsüld meg hennük

Csakazértis

Anyuk, született Patai Rozália, végre is a bak-asztal lúgtól mart deszkájára vágta a bádogganalat és megrendezte a szobatesteri nagy jelenetet. Apjuk viszont, megboldogult legénykori nevén, mivelhogy igen ironikusan megtépzta a házasság szent igája, mert valaha Kemény Antalnak hívták volna, tarka zsebkendőjével észak-délre szánkázott itt-ott deresedésnek indult bajuszán és nem veszejtett nyugalommal köhintett az asztalon táncoló bádogganál lármájára.

— No, no! Maj éppenhogy megláttuk mennyi-bü beszéláz helyinvaló dógokat.

— Aszondom, nem menyen kend sehoval!

— Punktum.

Hagyta rá asszonyára Tóni, a sodrából nehezen kizökkenő házfej. Majd eszébe jutott, hogy a kalapot mégis csak ő hordja.

— De azaz, hogy én mondom ki a szentenciát, oszt nem te, mer itt tám vagyok én is valaki, la. Isten és ember előtt kinyérkereső, osztan hallgass Rozi.

Rozi nem állhatott meg perpatvarkodó természetének lejtőjén. Hallatlan mód sértette Tóni kijelentése, hogy ő a kinyérkereső. Végőskig csigázta és feszítette idegeit. Egy váratlan pillanatban a tál alkalmatosság is fölborult.

— Szette-vette, oszt meri kend szemibe mondani hitvesinek, nekem, született Patai Rozáliának!? Ezt meri kend, hát a bornyu, meg a Liszka, meg ahun most lebzsel kend, semmirekellő, a tornác?, meg a feje fölött ez a cserépszindelés ház, meg a hat katasztrál az alsó Csikérián?, mi, hát erre szójon kend, ki hozta hát, ha nem én-e, született Patai Rozália.

Rozi oda volt veszendőbe ment családi nevével. Ahol csak szerit tehetette, Tónit iparkodott veie gyötörni. Csufondárosan kezelte Tónit, megtaposta a szinte beteges elfajulásig higgadt és veszekedestől irtózó emberszívét. Olykor, az öregedés felé agyába átlapta Tóni az ifjuság se szeri, se száma emlékeit, vissza bölyongott a szabadság szent jegyében zajló huszéves korbá, amikor még Rozi volt az ő szemében is, a kaszáló fű-illatában, pacsirta zengő mezőn. Lám, ha akkor nem megy ki szé-náért, most nem borulna tál, táncolna kanál és ő nem hallgatná az irtózatos patáliát. Érthetetlen ez a Rozi is, azért torzsalkodik, mert Tóninak dolga lenne estére a Gazdakörben.

— Késő emmá, meg osztan eb gondolat, — sóhajtott befelé Tóni.

De hát akkor szép zenéje volt Rozika beszéd-jének. Levette lábról Tónit. És ő akkor Kemény Tóninak hívatott meg a falu határában. Vagy tán éppen akkor nem volt kemény Tóni. Már Tóni se hitt saját nevének. Maga elé borította keserű vízióinak roppant fájdalmas gyászmenetét. Fekete lovak patái döngtek a lúgtól mart bak-asztal fedel-deszkáját, cirkumderuntos szájak vonaglottak a gyászkoosi nyomdokán, a gyászkoosi dúsan aranyozott koporsó, a koporsón mértéktelenül rengeteg koszorú és bütök: Kemény Antal. Elt 21 évet. Rossz utra tévedt. Megnősült. És ő is ott kullogott összetörtén a koporsó után, behódolva a megváltozhatatlannak. S egyszerre szétfutott a gyászmenet, ködbefoszlott a temetési kép, Kemény Tóni koporsó után kocogó szemei megbotlottak a fölborult táblán. Lesújtó nagyot sóhajtott a rothadásnak indult pompára és éktelen nagy bicsekjárt össze-csukta.

— Bofejzhetnéd tám má.

— Be, oszt nem menyen kend tapodtat se.

— Megláttuk, Sora gyün.

Mérhetetlen bátorságot merített Tóni a vízióból. Kezdet kibugyogni belőle a keserűség.

— Muszaj, montam má. Gyülés lesz, ott kö lemni osztan le van.

Most vágta magát pözba Rozi. Asszonytgyalázó mocskosságnak vette Tóni konok mehetnékjét. A családi egyensúly biztosításának irányába, kirugta maga alól a széket. Csipőre szedett kezekkel és szavainak fulánkjával körülsarlózta Tóni lelkét.

— Hát a főd? Hát a ház? hát a bornyu?...

Tónit már erre végérvényesen elöntötte az ope. Most már odavetette magát a feléje kínált harc-nak. Zászlót cserélt, a fehéret pirosra váltotta, de mielőtt még rendezhette volna társzekényi mon-dókáját Rozi, a rud elé állt.

— De leginyes kend ecceribe! Hát csak meny-nyen, az enyim itten minden, született Patai Ro-záliájé, hát csak mennyen, de tom istenem ebü

bénnya meg. Mer kiskorosítottam kendet.

Tóninak a nem várt offenzívára mindössze egy maroknyi maradt a társzekényiből, s nyelvén az is keserű nyállal kötött igébe.

— Ne hivalkoggy a fődde, az árgyélját! A házza se, mer az adót se futtya. Ki keresi a rája valót, ha nem én-e, Kemény Antal.

Azontúl pedig Tóni öklével viaskodott a bak-asztal közepébe.

— Magam keresem a pizt, meg a kinyeret, osztan ez az igazi. A főd nyög meg a ház is, meg a Liszka is nem ér má semmi pizt, mer apaszt. Oszt most mán aszondom, nem egzeciorolsz itt nekem továbbant is.

Mindez nem várt vaskereszként dobódott Rozi elé. Kitérni indult éppen, mikor viharzó nyelvén-nek nekieresztett kantárszárát felire kapta a kiskapun jökor bebotló Mihály szomszéd. Itt-ott Mihály is ellesett egy-két eszme és program töredékét Rozi dohogó nyelvéről, amelyek Mihályt nyomban a helyes eligazodás útjára sodorták. Rögtön megértette, hogy az átizzó légkörben minden elejtett csalogató szó a puskapor tulajdonságaival hatna, ezért úgy rendezte botromoskodásának kínos idő-szerítlenségét, hogy se ne hívjon, se ne marasztaljon.

— Mondok csak erre vót utam... hát gyüssz!?

Azzal pihentetőre ereszkedett a nyitottszáju kiskapu előtt.

— Maga ha akar mén, Tóni nem menyen! — csattant Rozi nyelve.

— Menyek! — szilárdult meg Tóni és határozott lépésekkel mérte a tornác köveit Mihály felé, aztán hátratekintés nélkül ki a kiskapun. A kapu paraszti titán erőnek engedelmességgel, robbanással zárta el Rozi szemei előtt a két embert. Rozi azon az állásponton volt, hogy percekkel belül szét-dobja a méreg. Még néhány szitok-félt motyogott a két semmirekellő után, aztán bependertült a házba.

A rendellenesen bontott asztal lugmart sárgásfeheren megfördött a nyári éj teliholdjában, a fölborult tálon két szunyog szipojozott és dongva usztak ki az ezüstös végtelenbe.

A két ember nagy szótalanságban vonszolta az egymásra ölelő két árnyékot a falon. Mihály tört elsőbb rést a csend falán.

— Ügylám Rozi igen fektelenségben vót.

— Hm...

Aztán tíz-husz lépésig megint elborultak, ki, ki a gondjába. Most Tóni indított a posványba ragadó szó-szekéren.

— Ládd-e szomszéd, nálad nem így men ugy-e hogy?

— Rosszabbú is.

— No!?

Tóniban földerengett a sorsközösség megtalált boldogsága. Egyszerre végtelen nagy vigasztaló szótárnak érezte a lelkét és odatergette Mihály elé a vigasztaló simogatás szavakat.

— Tám mégse szomszéd. Hászen is jó nő-süti, megbecsül az asszonyt téged, mer vót neked is. Meg osztan sose is patvarkottok, má csak hallanám a palánkon átal, mint ehun-e te is nálam, éppenhogy az imént.

Mihály igazatadón rájaköhintett.

— Igaz a, hallottam, a többit meg én tudom, amit te nem hallasz Tóni.

Es Tóni csupa vigasztalódás vót.

— Lám e. Maj eocé nem nyejjük tovább, megláld. Mer aszondom mi vónánk az emberek. Oszten kéccé szenevgyük meg a fehirnapot, mikó e vesz-azük, meg mikó má e vettük. Így a, bizony.

Mihálynak nem akadt rá mondanivalója. Hallatlan merészségeken törte tisztességben megdere-sedő koponyáját. A gyülés után melyen elhatá-rozták, hogy a gépészeknek, ha megfeszülnek sem adnak többet a cséplésben nyolcnál, minthogy ki-látás van a silány termésre, a gyülés után hát Tóni Mihályra kérelt szemeivel, Mihály a Tónira és úgy érezték, hogy még maradnak egy kicsi-nyég. Csakhamar a politika kiöltő csonkjait nyeg-gélték szolid poharazással karöltve. Immáron éj-fel felé járt, de hazamenni nem derogált Tóni-nak és nem konveniólt Mihálynak. Pénz meg, mi-velhogy is éppen a bélyegeztetési mánia lévén a faluban, volt náluk elegendő a szalmazsák dugvá-nyából. Denikve két pint bor aranyárgállott a tarka abroszon. Tóni nem mindennapi bátorsággal haladéktalanul kihozatta az immár harmadik tu-

rát is. A magas politika elszontyolitotta őket.

— Nagy egy temető ez a világ, sógor.

Sógorok lettek.

— Mijúta Kájin ölt, az is.

— Az a.

— Nem lehessen tunni.

— Nem.

Mindazonáltal a legjobban szórakoztak. Tóni is vélte eleget beszélt már, meg Mihály hasonmód elmélkedett. Felébredt bennük az elbukott sza-badság néma tombolása. Tóni homlokát kezdte kiverni az aranyárga bor forrója.

— Nem menyünk haza! — kötözködött a lát-hatatlan unszolóval. Valami telepatikus érzés kö-rülkigyózta öblös torkát. Mert Rozi odahaza föl-érett a holdsüttötte szobában. Az éktelen méreg, az álom megsemmisítő kamrájába zárta az este. Most derengett csak előtte megint. Átmatatta férjem-uram vackát. A döbbenetes felfedezés elkábult-ságával rugta ki az ajtót.

— Hát megájj!... — mondta, inkább csak ugy befelé és magára senderítette a nagy tarka kendőt. Kócosan lobogott végig az uccán. A hold már kan-csalul strázsált az éjszaka hullá teste felett, a kakasok roppant kórusa temetni igyekezett az éj-szakát, egy-két kivert kommandor álmosan mor-gott ki a kapuk alól Rozi furiadühös léptei za-jára és minden égi tűnődés a hajnal hasadás pir-jába kezdett bomlani. Rozi teljes irammal torpant a kocsmá elé. Megbőszítette a kiszolgáló cigány-zene mélabuja és...

— Hászen hát ez ü, a kinyér kereső vin ha-szontalan és sulyosan rossz énekhangon kiharso-gott az uccára:

— Hamé—gegyszer—kűnnap—usztán...

Aztán valamivel magasabb tenorfélével kísérle-tezett Mihály:

— Huzzad cigány csaka...

De már Rozi hiánytalan kivirágzásban ott ber-zenkedett Tóni háta megett. Várta, hogy észre-vegye férjemuram. Mihály azon-nyomban észlelte Rozit, jeget nyelt és elharapta egyszeribe a nótát. Tóni egy pillanatra megháborgott, zavaros szemű váddal falta Rozi váratlanul kísértő alakját, majd hirtelen megbokrosodott és páratlan merészséggel kikurjantotta:

—...zértis, ha mingyá a zingemértis!

Tombolt Tóni és az anyuk szemelattára hij-ján csente a bankót a primás zsebébe. Rozi fé-kevesztett mozdulatot tett a Tóni irányába.

— Szettevettéje, hászen ez a...

A többi már pohárcsörömpölésbe, nótába, ádáz zenébe fulladt, nagy néha még a kurjongatások bátor ormán egy újabb literesüveget léptetett frigy-re a padlóval és erre Rozi átkaimak záporzó szírom-hullásával kiszédült a kocsmajátón. Tóni betelt mámorának diadalában odakedveskedett a primás-nak:

— Huzzadci—gány csaka—zértis!

Mihály hozatott, már itt-ott kotorta elő az árát, de maradt is. A vasárnapi nagymisére me-nők szent bizonyossággal állították, hogy ez bi-zony Patócs Mihály, ez a trágárhangu meg a Kemény Tóni, Rozi férje. És a két pórtítán har-sány rekedtséggel még mindig ott tartott, hogy huzzad cigány! És aznap éjjeli féljéfélig szakadt a húr, tört a pohár s szabadnak érezte magát Tóni, bátornak Mihály. Vasárnap éjjel féltizenkettőt ütött a toronyóra, amikor Rozi és Julius, Mihály hitvese, a teljes fölhaborodás jogait öklendve, ka-ron kapták az éppen hazafele tántorgásra készülődő Tónit és Mihályt.

— Gyertünk! — ripakodott Rozi.

— Egykettő előre! — sürgetett Julius.

— Nem ég ki a szemük keteknek, — hancu-zott Roziban a szégyenérzet.

— Bemocskolják a házuk népit, — botránkozott meg Julius a fölöttébb részeg embereken.

Es erre feleletlenül Tóni megvetette a lábát.

— Mán azése! Azaz, hogy mondok csakazértis, sógor mi maradunk!

Es maradtak. Nem bírt az asszonyi erő a férfi megvadulással szembeállni. Rozi és Julius min-denre elszántan másnap az ügyvédi irodában igen behatóan gyóntatták egymást.

— Hazakotródott-e má a szégyentelen?

— Nem a.

— Az enyim se, a gyarlója.

Es beadták a válniakarás sulyosan aláaknázó dokumentumait.

Kemény Tóni és Patócs Mihály egy napon bot-ránkozott meg az ügyvédi beidőzövélen. Es Pa-tócs Mihály Kemény Tónival egy napon bandu-

Dezső bácsi postája

Tóth István: Köszönéssel vettem a szünetidőtöltésedről küldött kedves soraidat, de bevalom, nem szolgált örömmre, hanem elszomorított. Azt írod, hogy a szünetidőben is szorgalmasan tanulsz, mert édesapád kijelöli naponta a leckét jövőszüneti iskolakönyvedből, te pedig megtanulod mindennap pontosan, akár az iskolaidőben, hogy jövőre is a jó tanulók közé tartozál. A nagy vakáció hivatalos neve: „iskolai szünet”, vagyis olyan idő, mikor szünetel az iskola, tehát a tanítás és lecke tanulás. A szünetet okos emberek találták ki, akik nagyon jól tudják, hogy a tanulóknak szükségük van olyan hosszabb pihenésre, melyet nem a lecke tanulásra, hanem a játékra és erőtöltésre szolgáló egyéb szórakozásra fordítanak a gyerekek. A jövő esztendői tananyag előzetes betanulása azért sem helyes, mert esetleg rosszul tanulja meg a diák a leckét és jövőre majd nem talál élvezetet a tanulásban, mert hiszen ismeri már az anyagot. Hidd meg, biztossabban kerülsz ismét a jó tanulók közé akkor, ha a szünetidőben játszol, szórakozol és szeptemberben a pihenést ésszel, testben megerősödve kezdéd meg a tanítást. Édesapádnak mutasd meg ezt az üzenetet és mondd meg neki, hogy számára ez nem üzenet, hanem kérdés. — Madarasi Juliska. Örülök, hogy csak „kicsit” haragudtál meg rám és nem nagyon, mert rettentő mérgemben talán még a fülemet is meghuztad volna az uccán. Sokszor olvashattad már, Julcsa lelkem, hogy a rejtvényekre külön-külön nem válaszolhatok, mert ahhoz a harminc oldalas Tünderország is kevés volna. Ha a rejtvényed nem jelent meg bizonyára hibás volt, vagy talán régebben már megjelent a Tünderországban. Ne melleldj hát, hanem inkább készíts új rejtvényeket, majd meglátod, hogy előbb utóbb sorra kerülsz. — Jung Gabi A rajzon, melyre kíváncsi vagy, rajta van készítőjének a neve. Ha tudni akarod, tessék elolvasni. Szerda régen elmúlt, de a „csoda muriról”, csodálkozásomra eddig még nem ért ide a levelezőlap. Nagyon szeretted a csokoládét, mert még az első o-betűjére is ekezetet rakasz. Várom a további rejtvényeket. — Kazi Évi. Ugy bucsuzol Évi, mintha legalább is Amerikába utaznál. Pedig a Tünderország még oda is utazhat meg. Ird meg hová vezet a nagy ut, amely előtt olyan komolyan bucsuzol tőlünk. — B. Margit. Ne titkolózz Margaréta, hanem írd ki a másik nevét is. Különböző is azt írod, hogy ha

ragzol, mert nem közlöm a rejtvényeidet, egy sorral lejjebb meg azt, hogy beiratkozol a Tünderországba. Hát ha most iratkozol be, akkor hogy közölhetem volna a rejtvényeidet? Margit, ne vicsoelj! — Zsigrai Mariska és Magduska. Köszönöm a szép rajzot, de miért foglaltatok fekete keretbe? — Lehoczy Lídike. Nagyon szépen köszönöm a gyopárt és az orchideát. Majd a kalapom mellé tűzöm és azt hiszem, hogy én is ott nyaralok Kranszka Gorában. Bün Kamillának elmondom, hogy várod, de mi lesz velem, ha mindannyian itthagytok? Nem marad más hátra, minthogy én is csomagoljak és utazzam utánatok. — Zsarko Mariska. Napközben hármikor jöjj fel a szerkesztőségbe, majd megbeszéljük, hogy mikor tekintheted meg működésében a rotációs gépet. — Jelenik Ernő. Szép rajzodat köszönöm. Csippanz barátunkat azonban elküldened a borbélyhoz, mert nagyon torzozborz a szakálla. — Vida Vera. Örülök, hogy meggyógyultál, mi bajod volt? — Toll Eius és Lajos. Jöjjetek fel a szerkesztőségbe, ha van belőle megkapjátok azt a számot, melyet elvesztettetek. A leveletekben említett két fiú pontos címét nem tudom. — Levelezés. Tandori Pál (Noviszád, Darányi telep III-8) levelezni óhaj Vékás Lacival (Darányi telep I-135). — Molnár Gusztáv. Régi barátok vagyunk Gusztá, miért kerestelsz el Dani bácsi náka? Talán a rádióból ismered a Dani Bá-át? — Brucker Béla és Lidi. Köszönöm kedves meghívásokat. Csak attól félek, baj lesz ha Icut is elviszszük az előadásra, mert ahogy ismerem, felkiabál hozzátok a szinpadra és nagy botrány támad a dolgból. — Kusner Emmuska. Anyukád módosítóról nagyon sokan példát vehetnének, mert bizony sok családban nagy szükség volna rá. Budapesten sokszor jártam, sőt amint a nóta mondja: „Pesten jártam iskolában”. Igaz, hogy az nagy iskola volt egyetemnek hívják. — Szviderszky Tibor és Béla. Egyszer, ha időd engedi jöjj fel hozzám, először val majd válaszolok arra, mit levelezésben a nyelmenyekkel kapcsolatban kérdezel. — Diósi Ilonka, Szabényi Boriska és Ferike, Andricsek Margit. Gratulálok a jó bizonyítványhoz. Régóta tudom, hogy a Tünderország szorgalmas katonái az iskolában is szorgalmas és jó diákok. — Bitter Irénke, Beretika Géza, Filkó Kató, Gross Lajos, Hoffmann Edit és Nelli, Kuzmanov Szilviko, Kolarszki Sándor, Márton Lili, Szalay Manci, Tóth József, Verzer Mária. Szeretettel köszöntlek benneteket a Tünderország táborában. Aki köztületek eddig elmulasztotta, írja meg pontos címét és, hogy hány esztendő.

Tünderország

A REGGELI ÚJSÁG VÁSÁRNAPI INGYEN MELLEKLETE. — Szerkesztő: DEZSŐ BÁCSI

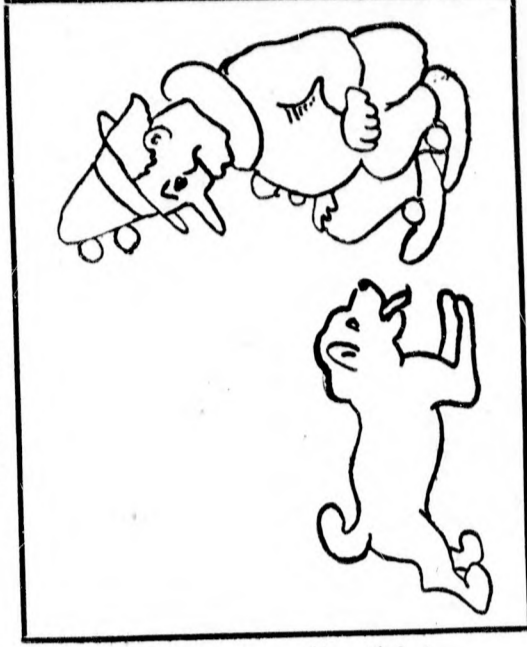
Jancsi bohóc, meg a Mopszli kutyája

Írta: Dezső bácsi

Festettarcu Jancsi bohóc
Meg a Mopszli kutyája,
Tréfán, mókán, vigágon vísz
Mindkettőjük útja.

Amíg Jancsi a cirkuszban
Karikán ugrál át,
Odahaza Mopszli őrzí
Kisfiának álmát.

De csak a képen mutatnak
Mókás, vídám arcot,
Valóságban gondtal vívnak,
Nehéz élet-harcot.

Fessétek ki
Jancsit, s Mopszlit
Izlétek szerint.
A festményt azután
küldjétek el a Tünderország szerkesztőségébe.

A beküldő neve és címe:

Mikor pedig a közbűség
Mopszli urnak tapsol,
Otthon a kis mopszli-kutyus,
Jancsit ólén habzsol.

A bubánat, szomorúság
Őket is eléri,
Nem mindig vig az, ki a dalt,
S mosolyt pénzért mért.

Jancsi, s Mopszli ajkátokat
Vigságra derítik,
Fessétek ki szépen őket,
Jól esik majd nékik . . .

Aki a legszebb festményt küldi be, a koraújsági Union-csokolázt nyer.

A festőpályázat szobolci nyertese a szobolci Ruff-csokolázt nyer.

A naplóvezetés természetesen nem azt jelenté, hogy vakációs napotok minden órára írásba foglaljátok, hiszen akkor nem maradt volna idő a játékokra a nagy írka-írkálás miatt. Szerencsétek be egy írkát, aztán eszünként, ha különösen jól töltöttétek el a napot, néhány sorban jegyezzétek fel, hogy hol szórakoztatok, mi volt az, ami a játékból a legjobban esett. A szünidő végén, vagy — mint említettem — akár most is, a szünidő alatt írjátok le röviden a legszebb élmény lefolyását és küldjétek be Dezső bácsinak.

A leírás ne legyen hosszú, mindössze egy, legfeljebb másfél írkalap. Ez is bőségesen elegendő ahhoz, hogy aki ügyes, leírja azt, amit akar. Dezső bácsi ezután a legszebb leírásokat kinyomtatja a Tündérországban és a szünidő végén

jutalmat kapnak azok, akik a legszebb leírást küldik be.

A naplót és a leírást eltehetitek és később, ha megmóltok, meglátjátok milyen szívesen olvasgatjátok majd, hogy miképp szórakoztatok az 1932. esztendő nagy nyári vakációjában.

Rejtvények, játékok, mókák és egyéb huncutságok

A hibakereső pályázat megtejtése

Vasárnapi Tündérországban előfordult hibák: 20 oldal: Trem, sik, gim, ado, tsak, eb.

A multheti hibakereső pályázat nyertese Fischer Erzsike és Aranka (Noviszád Temerini u. 27). A könyvjutalmat a szerkesztőségben vegyék át.

A mai Tündérországban sok hibát helyeztünk el, bőséges anyagot talalhettek a hibakeresésre.

Megtejtések a Tündérország június 26-i számából

Beírt rejtvények: 1. Csónakok, 2. Színien, 3. Szende, 4. Kételkedés, 5. Szerény, 6. Ajándék.

Rejtett nevek: 1. Tibor, 2. Laci, 3. Lili.

A írás keresztrejtvényben előforduló márdár: Kakuk.

Mi ez? Cserecsnye.

A rejtvényeket részben vagy egészben megfejtették:

Bartha Katica, Idey Mancika és Incike, Pásztor Gizi, Vajda Irénke, Kovács Jolan, Márton Lili, Kosztolányi Sanyika, Thomasz Rudi, Laci és Józsika, Vécsi Franciska, Zsuzsika, Tóth József, Mészáros István, Bódy Balint és Jancsi, Vida Vera, Jelenik Géza és Ernő, Kosztolányi Mancika, Dömötör Juliska és Ilonka, Hajcsunk Annuska és Eszike, Filkó Kati, Molnár Manci, Zsigrai Mariska és Magduska, R. Margit, Vezér Mária, Lehoczy Kiri, Fischer Erzsike és Aranka, Löwenberg Laci, Bózsó Dezső, Torók Mariska és András, Sántha József és Ferenc, Madaczkó Böske és Juliska, Jung Gabi, Jung Zoli, Fülöp János, Kazi Éva, Mórincz Karoly és László, Molnár Klárka, Molnár Ilonka, Kuzmanov Szilvó, Hoffmann Editke és Nelli, Huszágh Babika, Borsódi Nándor, Grieser Géza és Manci, Tóth Mariska és István, Szalay Manci, Balaton Jolánka, Bartha Ilonka, Kálmán Józsika, Kálmán Rózsika, Weber Márta Palkó Aranka, Pálmai Pesti, Szelkó Mihály, Kusner Emmuska, Brucker Béla és Lidi, Vargha Editke, Molnár Gusztáv, Panity Jelenka Kanyó Matyi, Országh Gyula, Beretka Géza, Verebes László, Meleghy Jenő, Andricsek Margit, Tandory Pál, Szivák Bözsi, Tibay Mariska, Csillag János, Koródi Mariska és Kati, Horváth Juliska és Ferike, Bakos Jucika, Szviderczy Tibor és Béluska, Csizmar Annuska és Bözsi, Nagy Czirok Erzsike és István, Zoll Mihály és Katica, Brezovác Márta és Ivan, Fehér Karsci, Ferber József, Fischer Konrád, Boros Ilonka, Boros István, Kiss Lidike, Paczik Irénke, Szabó Boriska és Ferike, Tóth Vilma és Margit, Ackermann Gusztáv, Komlós Laci és Mari, Marecskó Eszike, Vekás Laci, Istók Bandi, Baksa Bandi, Baksa Sarika, Putz Ilonka, Nyíró G. örgy és Pistike, Diósi Ilonka és Rózi, Bün Kamilla.

A sorshuzárnál Ferber Józsefnek (Noviszád, Pirovka u. 16) kedvezett a szerencse. **A noviszádi Union cukorkafüzet** csokoládéját a szerkesztőségben vegye át Hoffmann Editke és Nelli a **szombori Schöffhauser cukrászda** ajándékát ottani szerkesztőségünkben vegyék át. Szalay Manci Könyvjutalmát postán elküldjük Biljére.

Maki a cirkuszigazgató kifestéséért Palkó Aranka (Noviszád, Knjeginje Zorke 11) a no-

Tavaszi végén.

Írta: Komlós Laci

Kis pajtások vigan legyünk,
A nap fényében fűrdjünk.
Fussunk így a nyár elébe,
S majd fűrdünk a hűs vízébe!

Fészekfejű Zsuzska

Zsuzsikának hívták, mert erre a névre keresztelték és óriási dus, loboncos, fűrtős, göndör szőke haja volt. Persze reggelenként pityegőre görbült kis piros szájakakaja: mivel hogy nehezen ment bele a bonfőfésű. Node úgy kapta a fenti címet, hogy elment Pista öccsével apja után az aratáshoz. Anyja vitte a jó izletes ebédét, Zsuzska sé Pista, két kézre fogva vitték a kőkorsóban a jó friss forrásvizet apjuknak. Ebéd után ők is szunyókálni mentek s egy kicsi keze kizal szalma tetejére kuszott föl a két gyerek. Persze fujdogált a szél és a Zsuzska kerék fejcskéjén ugyancsak fölborzolódott a szalmasarga, bodros haj. — A magasban fészket kerestek, azaz új fészket akart már rakni egy felnőt gólyapár s folyton a boglya körül keringettek. Igen jó, alkalmának s szép keréknek látták a kezeltöt. (Pista beledült alvás közben a süpedő szalma közé és őt nem is látták meg a gólyák). Egyszer csak: kilip-kelepeltek ám a gólyák s rászállt az egyik gólya Zsuzska fejére és „leveles” lábával végig tapogattott, lépegett a boglyas puha fején; e közben megjött a párja s hozott is nagy csőrében egy jó esomó rőzsét: a fészket rakáshoz alkalmasot. Le tette s kezdtek is kirakogatni, de erre már mély álmából föl-íjedt Zsuzska és sivalkódva csuszott le a szalmakazal tetejéről. A gólyák nagy szemekkel bámulták a meglevencedett fészket. Lent az árnyékos körtéfa alatt pihenő anyjuk is fölébredt a Zsuzska sírására, oda-szaladt és Zsuzsi haját simogatta, nyugtatta a megjedt Zsuzsikát. De a szomszéd földön is meglátták ez érdekes jelenetet és hatalmas nevetés hangzott mindemfelé.

Szegény Zsuzsikának biz le kellett dus haját vágni, ed azért még sokáig nevettek rajta és mondogatták: fészekfejű Zsuzsika.

Isten legkedvesebb virága

A virágok egyszer arról vitakoztak egymás között, hogy melyiküket szereti legjobban a jó Isten.

— Én vagyok a virágok királynője — mondta a róza és büszkén emelte lef szép fejét. Az én szirmaim a legdusabbak, leg-selymesebbek és illatom édes. Egészen biztosan engem szeret legjobban közületek az Isten.

A tulipán még pirosabb lett haragjában. — Na hallo, ez aztán igazán különböző beszéd. Tudtommal a virágnál legfontosabb a szép szín. Már pedig olyan gyönyörű színe, mint nekem, egyetlenegy virágnál sincs. Remélem nem akarod szirmaidat za enyémhez hasonlítani.

A róza már épen mérgesen visszaakart vágni, mikor a lilium gunyosan felkacagott és megszólalt:

— Kedveseim, ti úgy látszik teljesen megfedkeztek rólam a heves vitában. Pedig ták velem egyikőtök sem veheti fel a versenyt. Az én alakom a legszebb, az én illatom a legédesebb és egész szeret legjobban benne, hogy az Isten engem szeret legjobban.

És a többi virágok is beleszóltak a vitába, mindegyik dicsérete saját magát és mindegyik gem volt győződve, hogy ő a jó Isten kedvence.

— Hát te árvácska, — fordult a tulipán gunyosan a szerény kis virághoz — hát te nem is avatkozol bele a vitába?

— Oh, hogy si nemék, — felelt széleden, szomoruan az árvácska.

— Hiszen tudom én jól, hogy nem kelhetek versenyre veletek. A színem sem valami szép, illatom sem különösen édes, a gazdag, előkelő emberek nem is néznek reám, a szegények, az árvák virága vagyok én, nekik igyekszem egy icpici kis öömnet okozni, szomorúságukat egy-egy percre elfeledtetni.

Es ekkor megszólalt a jó Isten: — Te vagy az én legkedvesebb virágom.

Es az Ur rámosolygott az árvácskára. Es azóta az árvácska, akármilyen elhagyott helyen nő is, boldog, mert mindig magán érzi a jó Isten mosolyát.

Kitartással mindent el lehet érni

Volt egyszer egy nagyon okos, nagyon dolgos gazdaember. Isten megáldotta a munkáját és az egész faluban men volt tehetősebb ember nála. De volt egy nagy bánata is. András gazdának. Egyetlen fia, Gyuri minden komolyabb munkától irtózott, kivált ha a munka sokáig tartott, mindjárt elvesztette hozzá való kedvét.

— Ezt én ugyesem bírom, ennek soha sem lesz vége — ze volt a fiu szavajárása, ha édesapja szorgalomra kitartásra buzdította.

Az apa sokat gondolkozott, hogyan legyen erőt fia rossz természetén, miután sem a kérés, sem a figyelmeztetés, sem a szigorúság nem használt, elvitte az erdőbe, hol a patak egy nagy szikla mellett folyt el, e szikla egyik része egészen ki volt vájva, úgy hogy a tetéjére kényelmesen leülhettek fiatalozni.

— Milyen furcsa, hogy ez a szikla ennyire ki van vájva. Vajjon micsoda rettenetes erő sodorhatta le azt a sok követ a szikláról?

— Ennek a kis pataknak az ereje — mondta az apja csendesen.

— Ezé a kis pataké? — álmelkedett a fiu — hiszen bokkig sem ér a vize s a ték karommal át tudom fogni a szélességét.

— Ugy van, — felelt az apa — sekély kisvízű, keskeny patak ez, a szikla pedig itt mellette erős, hatalmas és nagy és látod mégis elsodorja nagyrészt, mert a kitartó állhatatos munka nem ismer lehetetlenséget.

A fiu lehajította fejét, egyszerűen megértette, hogy im akar előtte édes apja a kis patak meg a hatalmas szikla példájával megvilágítani. Ettől kezdve mindig szorgalmasan, türelmesen elvégezte munkáját, melynek meg is lett az eredménye. És nem sokára Gyuritól is épen olyan dícsérettel és elismeréssel beszéltek az emberek, mint apjáról, András gazdáról.

Gyerekek, olvassátok a Tündérorrszágot!

A postagalamb

Mikor a nagymama megérezte a vonatot, a bordár alig győzte leszedni a csomagokat a vasi kosiból. Volt ott kis táská, nagy táská, színpompás szecsevart meleg pokróc, sik kosár, nagy kosár, melyben nagyszerű enniváló, friss tojás, rózsaszínű sonka meg ropogós vajszalagos húzódot meg.

A gyerekek kimondatahatalmi szerették a drága nagymamát és amint a lépcsőn megjelent, rögtön elkezdtek kiabálni:

— Kezét csokolom, — kezét csokolom! Amint pedig a földet érte a lába, a nyakába ugrottak és elkezdtek csokolni:

— Elég lesz, gyerekek, — szólt most az édesmama — mert már ő akarta megőlelni a drága vendéget.

A gyerekek átengedték a nagymamát az édesmama csókainak és körülnéztek a csomagok között. Azt keresték, amit nekik hozott ajándékba az édes jó nagymama.

A kosarak közelében egy kendővel gondosan letakart valami állott. Laci két ujával fellebbentette a kendő szélét, aztán álmelkedve kiáltott:

— Iténezz, Gabbi!

Gabi odanézett. A letakart valami egy kalitka volt, melyben halcan két eleveszenű, szürke galamb beszélgetett.

A két fiu fölönfogta a kalitkát, mert érezték, hogy ez a két kicsi galamb, mely olyan, mint a vadgalamb, meg a geritőhöz is hasonlít, az ő nagy ajándékuk.

A kosokban persze nem mertek célzást sem tenni arról, hogy a két kis galambot maguknak szánták, mindössze annyiban jelezték, hogy igényt tartanak rá, hogy egyre néztek és szólnak nekik a két kis madarac.

A nagymama lopva figyelte őket és kedvesen mosolygott.

Ohon megkérdeztek tőle a fiuk:

— Nagyanakam, kité a két kis galamb?

— Találjátok ki! — mondta a nagymama. — Mire a fiuk tapsolva kiáltottak:

— A miénk, a miénk, a miénk!

— Ezt jól kitaláltátok! — nevetett a nagymama — de azt nem tudjátok, hogy ez a két galamb, milyen galamb?

— Vad — mondta Gabi.

— Széld — mondta Laci.
— Posta — mondta mosolygva a drága, jó nagymama.

Lett erre nagy csodálkozás. Laci és Gabi hol a nagymamára, hol a galambra bántak.
— Mit tud? — kérdezte a kisebbik úf.

— Ez bizony többet tud valamennyiünkénél, ez a kis szürke galamboska. Mert ha most ide állítjuk a kalitkát az ablakra és kibocsájtjuk az ablakon, ez az okos madárka innét hazarepül egyenesen az én falumba.

Lett erre nagy csodálkozás.

— Engedjék ki — ajánlotta Gabi.

— Jaj neki! — kiáltotta Laci.

— Hazamegy — bizonyította Gabi.

— De men jön vissza — rémildőzött Laci.

Meg kell vallani, hogy a vita egy kisét elfajult a két gyerek közt. Gabi megkergette az öccsét, ki futásban felhorított egy széklet, aztán egy fordulónál hanyatt esett. Apuka erre odament hozzájuk és megszögte nekik, mi lesz, ha neviselkednek rendszeren.

A fiuk erre elcsendesedtek és visszamentek a nagymamához.

— Ha kiengedjék, visszajön? — kérdezte Laci.

Nagymama erre megmagyarázta nekik, gyök kell a postagalambbal banni.

— A kis galambok ideszoknak. Bent lesznek a kalitkában mindaddig, míg én itt vagyok. Mikor elutaziam, irtok egy levelet, a szárnya alá kötök és kinyitjátok az ablakot és eleresztitek. Ha megékeztél, én kori nektek, aztán majd ha megérkezik a válaszul, beengeditek az ablakon és leoldjátok szárnya alól a levelet.

A fiuk reszkettek za izgalomtól. Nagyon szerették a nagymamát, de azért a napokat számálták, hogy mikor meg már hazá. Csak a galambok miatt.

Mikor aztán elutazott, megírták a levelet, szárnya alá kötötték a kis szürke postásnak sé utjára engedték.

Harmadnap valaki megkopogtatta az ablakot. A kis legi levelhorzó ott állott az ablakpárkányon, hozta a választ... A gyerekek összesaprátk a kezüket... össze-vissza csókolták a kis madarac, megélelték, megírták, lefektették, gyoh pihejen.

Bizony, kedveseim, ez is csodálatos dolog, nemcsak a Zeppelin meg a rádió.

Álom

Mikor halcan leszáll az est,
Ezer manó mesélni kezd.
Mesét mond a tarka álom
Kakasiában forgó várról.

Ezer manó suhanva száll,
Átszáll a sok egyenékszóban.
Mesél, mesél a sok manó.
A léptük lassu, suhanó.

Alusznak már a gyerekek.
A kis kacójuk megregeg.
Tán angyalok látnak? Meglehet...
— Ezer manó most fölnevet.

Gyerekek!

Vezessetek naplót szüneti szórakozásaitokról.

A kik a legjobban írják le szüneti szórakozásukat a Tündérorrszágban, jutalmot kapnak.

Elérkezett végre a várva-várt vakáció és bizonyára mindannyian boldogan élvezték, a jól megérdemelt szünetet. Kiváncsi, hogy mindannyian minél kellemesebben mulasztok, játszózsaszatok, labrlázatok, futballoztatok, játszózsaszatok, labrlázatok, futballoztatok, úgy, ahogy a legjobban esik.

A játékkal, furdással, labrlázással eltöltött vig nappal után estenként ugye néha eszetekbe jut: vajjon ez, vagy amaz az iskolapajásom, mivel tölti most a szünetét. Vajjon gondol-e rá, messze innen a falujában. Azután meg néhánynak közületek észébe jut az is: Hogy örülne most a Dezső bácsi, ha látta, hogy mily jól mulatok!

Bizony gyerekek szeretnek gyönyörködni, gondtalan, boldog szüneti játszózsaszokban és nem tagadom, hogy magam is vetnék jó néhány bukfcncét, ha kedvem támadna közöttek a játékra. Szóval nem lehetek köztöttek és ti sem láthatjátok vidéken lakó palatásaitoknak szüneti játékát. De ez még nem jelenti azt, hogy később, a szünet letelével ne olvashassátok el írásban egymás szüneti időöltését, hamár a valóságban nem találkozhattok.

Gyerekek! Vezessetek naplót szüneti játékokotokról és a vakáció leletével szünetben elején, vagy akár már most is, küldjétek be a Tündérorrszágunk, legszébb szüneti élményetek leírását.

kolt a nagy kihallgatásra. Az uton amennyire lehetett rendezték a corpus delictit.

- Hát tám te megcsaptad Rozit akkó?
- Nem tom.
- Mer én se.

Az ügyvédi gyóntatás és egyben huzavona a felek részéről határtalan kinnal zajlott órák hosszat. Tóni a büntelenek biztonságával teregette elő ripp-rop a dolgok miegymásai. Az ügyvéd telhetetlenkedett, mert Tóni éppen hogy szuszt vett, már is elejébe vagdosott az ügyvédi szigor hangján.

— Ahogy én ismerem magát öreg, szükségzavu ember, hát csak töviről, hegyire halljuk.

— Tülem telhetőleg, megkövetem az ügyvéd urat, — szölt Tóni és valóban széles asztagot vetett mondókájának.

— Ahogy oszt e köttyük a vacsorát, a kanál oda az asztalhon, meg a tál, oszten mégeocer a kanál, kajbát, má nem tom mit, akkó eccé csak nagyon oda vót a főggýve, meg a tehénne, házza meg a Liszkáva, bornyaja van éppenhogy, ahogy mondom, oda vót, gyütt a sógor, ehun e ű is csak bizonyijija, osztakkó e mentünk, Rozi maratt, hités felesigem, oszten eccé csak ahogy mondom, ű is gyütt, igen kajabát vóna, oszt megest gyütték, akkó má kettesbe Julissa, Mihályé a Julis, jó átunk aszondom mink is, oszten marattunk, most idegyüttünk, mivelhogy ez is ügyvéd ur akarattya.

- No, nem értem öreg, némelyütt homályos.
- Maj a sógor...
- Ne árcs bé, ha nem muszáj.

Patócs Mihály többet se szölt aztán. Mindenre nagy igenléseket bölintott, avagy tagadólag ingatta üstökét. Tóni annál inkább feketítette az asszonyt. Most még egy záró kérdést tett eléjük az ügyvéd.

— Hány lánc földje van öreg?

- Avagy tám hat.
- És a sógorának?
- Ű tuggya.
- No!?

— Miköze attú a pörnek! — zökkent ki Mihályból.

— Elmehetnek, — rágta nyelvét az ügyvéd.

Az uccán fölocsúdott Mihály. Egyszerre, mint egy féken ragadott ló, lehorkant.

- Te!!
- Hallom, mi a?
- Aszonta, hány lánc főggýe van.
- Aszonta a.
- Akkó rosszat mondott.
- Mer mé?
- Megládd a földre viszi a pört.
- Rozi büne eis.
- Ki kő béküni Rozivá.
- Nem az a matérija. Nem beszél velem.
- Mégis, én aszondom.
- Maj tróbalom hát.

A kiskapu előtt kezét ráztak. Az ebédnél Tóninak semmi étvágya nem volt a krumplicaprikáshoz. Keserü nyálat nyelt, csak azt érezte. Tor-kát durva gúzs szoritotta, nem ment le a falat. Rozi ellenséges mozdulattal lerámolta az asztalt. Ügyet se vetett Tónira. És Tóniban megátalkodottan zokogott a késő bánat. Bujdokolt egész délután az udvar boglyái között, mint egy párjavesztett dudav. A nyári munka pedig torlódtott végezetlenül. Elettelennek érezte magát Tóni minden más munkára, csak beszélni kellene Rozivá, mert el-megy a vagyon. Viziói megint szemére borultak, mind sötétebbre mélyültek, roppant nagy fáklýák kíséretében, lucerna-koszorukkal látta amint a Liszkát idegenek ráncigálják el aklától, aztán jajgató sirással beláthatatlan mélyü sirba döngött befele az elidegenedett csikéri föld is. Tóni téboly tántorgásában egyszer csak Rozi előtt állt és beszélt hozzá rábíró szavakkal.

— Visszaköne vonni a pört Rozi. Vissza, mer a föld rá mén. Rá a.

Rozi kérelhetetlen volt. Azzal vagdosott vissza, amivel Tóni akkor a kocsmában.

— Csakazértis! Ne féccse kend a földet, nem a kendé.

Tóni pedig azontul nem szölt többet, templomba járt és a kihallgatásokra.

És lassan, lassan ügyvéd kézre került az alsó Csikéri hat katasztrál.

*
Félévmulva, semmi sem lévén már, az ügyvéd megveregette Tóni vállát.

— Béküljenek ki öreg.

Bencz Boldizsár

MEGJELENT A

KALANGYA

JULIUSI

3.

SZAMA

1 oldal terjedelem
egyedévre 30 din.
Marendeljemeg

NOVI SAD

KRALJA PETRA ULICA 30.

Aratás 1932

A hajnal fénye óles,
elcsuszott s hanyattesett rajta
a parasztromantika.

Ki tagadja,
szép volt, felnyilt egek alatt
pacsirtazengés, marokszedő lányok danája
és kaszák pengése,
a rádió mikrofonja ma kimegy a faluba
közvetíteni a régi romantikát.
De ki nem látja az egyre szűkülő hatalmas kört,
amelyen dongva keringenek az aratógépek
s ki nem látja a messzi prériket,
amelyeken gigantikus üzemekben
buzaföld helyett gabonagyárak zugnak.
Enyhe szépségű földeken
ürességet sápadnak a munkástenyerek,
a gond súlyosabb a buzakalásznál
s a problémák érlelőbb napfényt
és érettebb fejeket kérnek a földekre
Péter és Pál van
s értekezleteken csak gulyás virit
vagy francia konyha gözölög
az emlékiratok nyomán
és Lausanneban
nyugodalmis jöejszakát kívánnak egymásnak
a jólvevett diplomaták.

Csuka Zoltán

ÜZENETEK

Anna Veronika. Kérdéseire készséggel küldjük el válaszunkat, de félünk, hogy ez a válasz se hoz megnyugvást fájdalmas és jogos tépelődéseire. Igaza van, hogy a férfi fölényesen bánik a nővel. Volt idő, mikor eszményítette, mikor szellemi alacsonyabbrendűségét bizonyított, mikor főzőkanál-élekekkel intézte el a női problémát, de még nem volt idő, mikor a nőben az embert megbécsülte. A mai élet sokkal kegyetlenebb és összetettebb, semhogy egyszerű uton el lehetne intézni a problémát. Itt szerepet játszik a férfi feltékenysége a női munkacrével szemben, a családalapítás nehézsége, a kor-szellem, amely meglazította a régi társadalmi és erkölcsi kereteket, kisebbségi helyzetünk és még sok tényező, amely ezekkel kapcsolatos. A nő élete valóban megváltozott. Egyre kevesebb azok száma, akik férjhezmenéssel oldhatják meg a problémát és egyre többen lesznek azok, akik önálló életet kénytelenek élni. Ennek az önállóságnak a határait maga a nő szabja meg izlése, vérmérséklete, élet-szemlélete szerint. Nehéz tehát tanácsot adni, milyen legyen az önálló nő. Van, akinél jól fest egy mozdulat, egy pillantás, ami a másíknál már visz-szatetsző, az egyiknél mulatságos a tartózkodó modor, a másíknál tiszteletet parancsoló, a harmadíknál bájos és vonzó. Általánosan nem lehet véleményt formálni és nem lehet tanácsot adni, hogy „kihez és mihez alkalmazkodjék a mai lány?” Az egyik nő kitűnő pajtás, a másik nagyszerű szerető, a harmadík orélyes és ügyes intézője a férfi sorsának. Az eszményi feleség, az igazi élettárs mindenesetre az a nő, akinek szeretetében megtaláljuk az anyát, a barátot és a szeretőt. Ez a nő a szobakonyhás lakásban épolyan érték, mint egy Vanderbilt palotában — persze olyan férfi mellett, aki meg tudja becsülni a belső értékeket.

Ezt a férfit épen ezért nem kozmetikai ügyeskedéssel, hanem egyszerű őszinteséggel lehet meg-hódítani és megtartani.

Az Élet. Hogy az élet: élet — ez egyszerű szóismétlés, ami se verstémának, se verselménynek nem alkalmas. Semmiféle biztatást se küldhetünk.

Akácós ut. Erzelgős és banális vees. Az eleménynek nincsen eredeti íze, a szavaknak nincsen harmatos üdesége, mintha verse a nyítt román nóta fáradt visszhangja lenne.

A végrehajtó ur. Mókájában sem humort, sem szellemességet nem találtunk, levelének utolsó mondata azonban mégis elárulja a humoristát: „Még egyet akarok kérdezni Öntől szerkesztő ur, vajjon mennyi idős volt Hamlet, Hofman és Shakespeare, amikor első operettjüket megírták?”

Szereltem és csalódás. Kezdetleges, darabos, szinte otromba sorok a primitívég üdesége nélkül, amelyek tulajdonképen nem mondanak többet, mint maga a cím.

Nyaralás Sárhencseren. Folyamatosan elbeszél történet, amelyben sokszor frissen csillan a derü, máskor azonban humora erőltetett, túlzásokba tévedő s épen ezért nélkülözi azt a könnyed fölényt, amely nélkül a derü iztelen és fénytelen. Szeretnök, ha a bácskai falu realisabb humorát szölatlatná meg valamilyen történet keretében.

Alapkő. Fáradt közhelyek, jámbor óhajítások, melyek nagy általánosságban és talajtalanságban libegnek. Írásának nincsen irodalmi vonatkozása, már azért sem való lapunkba, de mint vezércikknek sincsen olyan eredeti ötlete vagy gondolatmenete, ami különösebb értéket biztosítana számára.

Viha után. Ugy látjuk szökincese gazdagodik, stílusa csiszolódik, egyre több mélytűzi szímfolt jelzi írásának valörjét. Egyenletlenségek azonban még bőven akadnak, még hiányzik az a nyugodt elbeszélő modor, ami az olvasás folyamatosságát biztosítaná. Maga a történet annyira bonyodalom nélküli, hogy komoly stílusművészettel lehet csak értékes írássá formálni. Reméljük, hogy hamarosan egységesebb, teljesebb írásokat kapunk Öntől.

Felkelt az ember... Szimbolikája kissé lötyögős. Ki az az ember, akin nem fog az emberek átka? Ez az ellenmondás megingatja a szimbolum alapjait. Az is valószínűtlen, hogy „most más, most nem gyáva” az ember, mikor épen most érezzük az akarat, a bátorság hiányát. A Golgotát, az „Élet tövises útját” pedig most is mindenki úgy járja, mint azelőtt. Ezért mondanivalója hol valószínűtlenség, hol pedig egyszerű, kopott közhely.

Több kéziratról legközelebb.

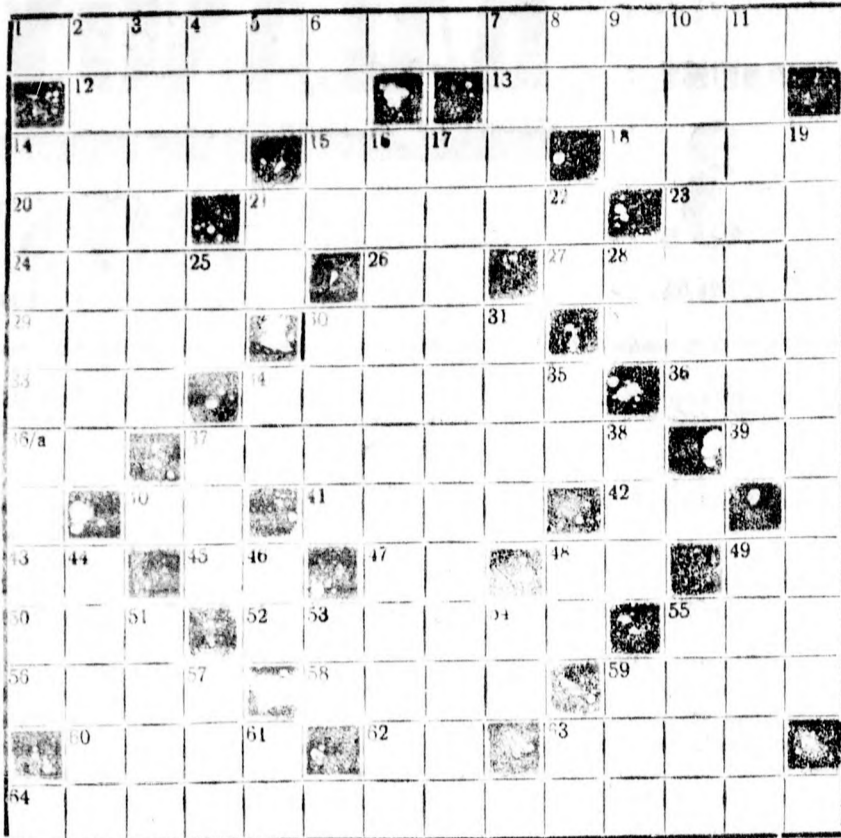
IRODALMI HIREK

A Kolozsvárott megjelenő Pásztortüz legújabb száma Ravasz László tanulmányát hozza Goethe-ről. Jakabi Lányi Ernő, Szász Béla, Dsida Jenő Goethe fordításokkal szerepelnek. Donáth László novellát írt, Szembér Ferenc, Bartalis János, Nyíró József verseiket közlik. Kós Károly érdekes tanulmányt írt Kalotaszegről, mint művészi fogalomról, Szabó István Andor aforizmákat tesz közzé. A Figyelő rovatban Grandpierre Emil, Császár Károly, Berde Mária írtak cikkeket. A Pásztortüz kiadóhivatala Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5.

KERESZTREJTVÉNY

KÖZLI: Vig Bócsi, Noviszád

A megfejtés beküldésének határideje 1932. július 8.

A megfejtő neve és címe: .....

(125)

Vízszintes sorok:

1. Ma már világhírű noviszádi hegedűvirtuoz. 12. Természet adta mérték. 13. Még fa lehet belőle. 14. Fordított német gyermek. 15. Ine holt nyelven. 18. Vissza, gyapju államnyelven. 20. Dan anagrammája. 21. Kaukázusi hegység, kialudt vulkán. 23. Még ebre is rónak. 24. Idegen nyelven Isten, utolsó betű felesleges. 26. Szid. 27. Ekezzel idéz. 29. Betű, mely nagyon régít jelent, továbbá nem biztos, hogy lát. 30. Kettős énekszámok. 32. Korhely németül n = m. 33. Érc. 34. Görnyed. 36. Sin. 36a. Tó-jás idegen nyelven. 37. Magyarul így is mondhatnánk duo. 39. M. L. 40. Mindég ez van. 41. A E E I. 42. Kötőszó. 48. Négylábú. 45. Szerb helyeslés. 47. Ismeretlen aláírása. 48. Egész. 49. Megfordítva gentleman. 50. Apos. 52. Méláz. 55. Ebben az ujságban több ezer fordul elő. 56. Női név, szláv. 58. Magyar szépművészeti író i = y. 59. Tok közismert idegen szóval. 60. Előindiai folyó. 62. A 15 vízsz. vége. 3. Nem arra. 64b. Világhírű mulatt táncosnő.

Függőleges sorok:

2. Olasz zeneszerző. 3. Tapintás. 4. Noviszádi sportklub. 5. Földműves igéje. 6. Orvosság. 7. A 14 vízsz. utolsó, a 15 vízsz. második és negyedik betűje, valamint az ábécé első betűje. 8. Római sulyegység. 9. Női becenév. 10. Hivatalos öltözet idegen nyelven. 11. Fűszeres ópiumoldat (altató). 14. Német filmszínész (Magyar rapszódia). 16. A világ legnagyobb tenoristájának tartják. 17. Kétféle hangja van, az angolok büszkesége. 19. Az új opera generáció egyik legragyogóbb tehetsége. 21. Római pénz. 22. Tisztelt cím rövidítése. 25. Az egy nullás számjegy mássalhangzó. 28. Olasz névelő. 30. Női név. 31. Arab bíró. 34. Vissza: víztömeg. 35. Helyeslés nem magyarul. 37. Ülőhely. 38. Belső szerv. 44. Színpadi műfaj. 46. Am. 48. A tűz. 49. Itt égették el az orleáni szűzet. 51. Ferma. 53. Igekötő. 54. Natrium vegyjele. 55. Sir ige mult ideje keverve. 57. Üdvözlég holt nyelven. 59. Her lenne ha a betűket másképpen íránk. 61. Nemzet. 63. Belső szerv hiányosan.

GARDONYI GEZA:

A láthatatlan ember

REGÉNY

(87)

Kis idő múlva nyöszörögve szólott:
— Vízet adj!
A közelben és a távolban mindenfelé hallottam a nyöszörgést. Ol'kor egy elke-seredett vagy síró kiáltást is.
— Vízet...
— Vater...
Ki ad most vizet? Isten keze se!
Tűz már nem bolygott a mezőn. Csak a fegyverek esőrgése hallatszott szüntelen a távolban. A harcosok tehát ébren vannak.
Egyszer csak latinul nyöszörög valaki a közelen, a fejem fölött.
— Aquam!
Arra gondoltam, hogy valaki, aki járni tud, kihuzhatna engem. Lőtől lóig másznék, míg csak italt nem tapogatózok ki valahol. Száritó szomjuság égett bennem. Ahhoz hasonló kínt nem éreztem soha.
— Aquam! — hangzott ismét, de már a lábam irányában.
A hang csak az amelyik az előbb, tehát szomszagos római jár, vagy legalább is mászkál.
— Amice! — kiáltottam reá.
— Aquam! — nyögte vissza, — da mih; bibere! (Adj innom!)
— Tudsz járni?
— Tudok valamelyest. Csak látni nem látok. Vak vagyok mind a két szememre.
— A látó se lát, olyan a sötétség.
— De az én szememet kilőtték, nyíllal. Mind a kettőt egyszerre. Adj vizet, ha van isten...
S hallottam a kardja hüvelyének a zörgedezéséről, hogy felém tapogatózik.
— Erre, erre, — biztatom. — Adok innod, ha ki tudsz innen huzni. A lábamon seb van és két ló közé szorultam. Azt se tudom, megvan-e a lábam alsó része, vagy hogy halott fekszik rajta, vagy hogy a ló alá törött.

— ...vized?
— Nincs, de keresek.
— Hol keresnél? A patak messze van. S már estefelé annyira megáradt, hogy a ló szájáig gazolt benne.
— A lovam ezen a tájon esett el. Azon van borom.
Míg így beszélgettünk, a római hozzám ért és végigtapogatózott.
— Te hun vagy! — ijedt el.
Bizonyára a kacagányomra tapintott.
— Ne félj, — feleltem, — te is sebesült vagy, én is. És mind a ketten szomjazunk.
— Nem bántasz?
— Keresztény vagyok.
— Hallgatott. Néhány perc telt el.
— Ha keresztény volnál, nem volnál itten, — mondta gyanakodva.
— Hát te? — feleltem bosszusan. — Mondjuk, hogy kereszteltetek vagyunk, a fő az, hogy vonj ki innen.
— Nem ölsz meg?
— Krisztusra esküszöm.
Mégfogta a két karomat és huzni próbált. De nem nagy erővel.
— Gyenge vagyok, — hagyta abba sirva. — Mikor leestem, a lovak megtörték. A bomb, a derekam, mindenem töröttnek érzem. A vér csurog a szememből és én itt meghalok.
És sirva folytatta:
— Oh kedves Juliuszom, kedves egyetlen fiam! De minek is házasodik a katona!
— Ha tulról mennél, talán ki tudnád szabadítani a ballábam. Vagy a nyeregben akadt meg, vagy halott van rajta: nem bírom mozdítani.
Átvászorgott a másik oldalra.
— Ez a te lábad?
— Nem.
— Ez?
— Az sem.
— Akkor nem tudom melyik.
— Csak jer a hangom iránt.
Kis idő múlva éreztem, hogy a lábam szabadul. Minden erőmet összeszedve kapaszkodtam az egyik lónak a nyergébe, s nagynyelzen föl bírtam annyira emelkedni, hogy a ló temporára hasalhattam. Jaj, de

micsoda kín nyílt a térdembe!

— Jer hát! — szólott a római.
— Nem feleltem, csak nehéz nyögésekkel szívegattam a fájdalmat.
— No, — megszól az ember. — Mozogsz-e már? Megtettem, amit kívántál.
— Nem bírok! — nyögtem végre. Nem bírok mozdulni se. A térdemen iszonyu seb. És visszahanyatlottam.
— Mondd meg legalább, merre keressem a lovatat?
— Jaj... Nem tudom. Csak tapogatózok itt minden lovon. Jaj... Hátul a nyereg-ká pára van akasztva.
Néhány perc múlva utána szólott:
— Ha megtalálsz, hozz nekem is.
Hogy a fájdalom megszűnt, ismét a térdemre tapogatóz. Akkor éreztem, hogy amit én nagy erővel a ló, nem egyedül aludt végnél. A bőrkötés hiányzott. Egyszerre csak valami keménységre is rátapintok a térdemen, s arra végignyíll rajtam a kín megint.
Percetek teltek el, míg ezt a fájdalmat is elszűrősköttem. Aztán megint lenyultam a térdemhez és akkor már igen óvatosan. Sok szisszel-jajjal kitapogatózok végre, hogy a térdem csontjában egy eltörött lándzsahegy áll.
Ha kiránthatnám... bizonyára elszűnne a kínja. Valami dardát, fokost vagy buzogánynyelet csak talállok és annak a segítségével reggelig elcsantikállok a táborba, vagy ha csak közelébe is a tábornak. Verradatkor legalább nem tipornak agyon, ha a harc megint folytatódik.
De bágyadt voltam, s forróság is nehezített. Nem tudom hogyan, de a tyukom jutott egy percre az eszembe, a sánta kis fekete tyukom. S láttam is, láttam ahogy sietve bicog felém, a szárnyával is segítve magát. S megáll előttem:
— Ká-ká...
— Mi kell pipikém? — rebegtem. — Te kis ro... ördög! Víz kell? Nekem sincs.
S föl akartam kelni, de megint belegyékemlett a kín a térdembe. Arra föleszméltem.
Folytatjuk.

HETI RÁDIOMŰSOR

Európa nevezetesebb hullámhosszai:

London National	261	67	1148
Nürnberg	217	0.5	1256
Ostrava	263	11	1139
Bratiszlava	279	14	1076
Leipzig	259	2.8	1157
Kosice	294	2.6	1022
Zágreb	307	0.8	973
Göteborg	322	15	932
Boroszló	325	1.7	923
Nápoly	331	1.7	905
Brno	342	2.8	878
Barcelona	349	5	859
Strasbourg	345	12	869
Grác	352	9.5	851
London Regional	356	45	812
Mühlacker	360	75	833
Hamburg	372	1.7	806
Toulouse	385	15	779
Bukarest	394	16	761
Katovice	409	16	734
Berlin I.	419	1.7	716
Beograd	431	2.8	696
Stockholm	436	75	689
Róma	441	75	680
Langenberg	473	17	635
Midland Regional	479	38	626
Prága	487	5.5	617
Milánó	501	8.5	599
Brüsszel	509	1.5	590

Vasárnap, július 3

Beograd. 8.30: Tornaóra, 9: Gutenberg emlékülnepe. 10: Gr. 10.50: Orvosi e. 12.05: Könyvnyű zene citerán. 12.30: Rzk. Jugoszláv szerzemények. 13.30: H. 15: Szokolőnép-átv. Prágából. 16: Gr. 17: A zemuni diákok tamburazk. 19: Gr. 19.30: Vigjáték. 20: Francia zene, vonósnégyes. 20.45: Rádiócsvegezés, 21.15: Ninikovic Grosano Kornelia operacéneskő hgv. 21.45: H. S. 22.05: Rzk. Népek táncai. 22.50: Cigányzene átv.

Budapest. 9: Hírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet. 11: Egyházi zene és szentbeszéd a királyi udvari várplebánia-templomból. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Karnagy Berg Ottó. Közreműködik Bodó Erzsi. 2: Gramofonhangverseny. 3: Dr. Windisch Rí chárd ny. gazdasági akadémiai tanár: „A gyümölcs-borkészítés”. 3.45: Az 1. honvéddalozozred fuvószenekarának hangversenye. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: „Titkos filmfelvételek a pesti utcán” Mariancsics Imre előadása. 5.10: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 6.10: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye a városligeti Iparcsarnok előtti zenepavilonból. Karnagy Bőr Dezső. Közreműködik Bertók Ferike (ének). 7.30: Sport- és löversenyeredmények. 7.50: Vidám vasárnapi est. Rendező Hegedűs Tibor. Utána körülbelül 10: Pontos időjelzés, sporteredmények. Majd: W. László Erzsi hegedűhangversenye. Utána: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekarának zenéje a Bodó kávéházból.

Bécs. 10.30: Schütz orgonaművész hangversenye. 11: A bécsi szimfonikusok hangversenye. 13 és 30: Férfikar. 16: A hainburgi zenegyűlés hangversenyének közvetítése. 16.30: Vonósnégyes. 17.20: Bauer-zenekar. 19.40: Bécsi dalok. 20.30: Zorov: A másik ország c. zenés drámája. 22.15: A Pauscher-zenekar.

Bukarest. 11: Gramofon. 16: Katonazene. 19: Schubert: Három a kislány, operett.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 7: Karlsbadi reggeli zene. 19.30: Washington, hangjáték. 10: Ünnepi szokol-óra. 12.05: Fuvószenekar. 13.30: Gramofon. 20: Szlet-kabaré a Burián-színházból.

Hétfő, július 4

Beograd. 11: Gr. 12.05: Rzk. 13.30: H. 19: Rzk. 19.50: Sztalin Ludmilla és Cvejics Zsárko énekművészek áriákat és duettekét énekelnek. 20 és 30: Prágai átv. A cseh filharmonikusok hangversenye. 22: Hírek.

Budapest. 9.15: A 2. honvéddalozozred zenekarának hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. Közreműködik Neuóelt Klára (zongora) és Hajdu Anna (ének). 4.10: „Amerikai nevelés” Dr. Oláh Lilián előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Nyáry Andor novellái. 5.35: A Berend szalózenekar hangversenye. 6.45: „A főtárgyalásról” Dr. Auer György előadása. 7.15: Gramofonhangverseny. 8.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Karnagy dr. Dohnányi Ernő. Közreműködik Kerpely Jenő (gordonka). 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekarának hangversenye a Kovácsévics étteremből.

Bécs. 11.30: Adler-négyes. 13.10: Fuvószeneg. 19.25: Laner csellóművész. 20: Népszerű hangverseny. 22.15: Gaudriot-jazz.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 11: Gramofon. 19 és 30: A Lyra cseh munkásdalogylet hangversenye Chicagóból. 20.30: Ünnepi hangverseny.

Kedd, július 5

Beograd. 11: Rzk. 12.05: Nikolics Bosko népdalokat énekel. 13.30: H. 19: E. 19.40: Rzk. Kettelbey óra. 20.30: Átv. Zágrebből. 22.30: H. S. 22.50: Zene átv. a polgári kaszinóból.

Budapest. 9.15: A rádió házikvintettjének hangversenye. 12.05: A Mándits szalózenekar hangversenye. 3.30: A „Tündérvásár” meseórája. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Orbán Sándor magyar nótákat énekel Hódmezővásárhelyi Szénási Gusztó cigányzenekarának kíséretével. 6: A magyar sajtó ideáljai. Dutka Akos előadása. 6.30: A Wekerletelepi Dalkör hangversenye. Karnagy Winkler Rezső. 7.15: Berky Lili és Gózon Gyula estje. Kisér Kurina Simi és cigányzenekara. 8.15: A Broadvay Boys jazz-zenekar hangversenye a felsőmargitszigeti Tarján-étteremből. 9.15: Pontos időjelzés, hírek, löversenyeredmények. 9.30: Zongora-hegedű szonáták. Előadja Stefániai Imre és Zathureczky Ede. 10.15: Időjárásjelentés. Majd: öt-negyed óra könnyű zene. Utána: Sovánka Nándor és cigányzenekarának zenéje a Baross kávéházból.

Bécs. 11.30: Silving-zenekar 13.10: Gramofon. 15.20: Hangverseny. 16.55: Haupt-zenekar. 20: A A bécsi szimfonikusok hangversenye. 22.35: Hügel-zenekar.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 7: Karlsbadi reggeli zene. 9.15: Weinberger éneknégyes. 9.35: Dudatrió. 10: Ünnepi hangverseny a Luzerna palotából. 13.30: Gramofon. 16: Katonazene. 19: A cseh tanítók énekegyesületének hangversenye.

Szerda, július 6

Beograd. 10.30: A prágai szokoffelvonulás átv. 11: Gr. 12.05: Rzk. szláv zene. 13.30: H. 18.40: E. 19.30: Operaátv. Prágából. Utána kávéházi zene.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12.05: Szmirnoff Szergej „Volga” orosz balalajka-zenekarának hangversenye. 4: „Csend a havason”, novella. Irtó és felolvassa Török Sándor. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Szalózenekari hangverseny. Karnagy Bertha István. 6: „Irók és művészek a regényirodalomban” Harsányi Zsolt előadása. 6.30: Hangverseny. Közreműködik Szász Edit (ének), Fóthy Ida (zongora) és Tibor Zoltán (ének). 7.45: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 8.25: Löversenyeredmények. 8.30: Vigjáték-előadás a Studióból. „Egy kis senki”, vigjáték három felvonásban. Irtó Bónyi Adorján. Rendező Odry Árpád. 10.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: A Mándits jazz-zenekar hangversenye a Rajna parkból.

Bécs. 11.30: Brunner-négyes. 12.40: Gramofon. 16.40: Hangverseny. 17.30: Dalest. 19.35: Zenés nevetőóra. 21.05: Vigjáték. 22: Hegedű- és zongorahangverseny. 22.24: Krall-jazz.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 7: Karlsbadi reggeli zene. 8.30: Hangverseny. 12.05: A Morva tanítók énekegyesületének hangversenye. 13.05: Polák csembalóművész. 13.30: Gramofon. 20: Opera.

Csütörtök, július 7

Beograd. 10.30: Tornaóra. 11: Gr. 12.05: Rzk. 13.30: H. 18.30: E. 19: A Vojvo

21: Tomics Zsika operabécsi jugoszláv dalokat énekel. 21.30: Ljubljana átv. 22.30: H. S. 22.30: Cigányzene átv.

Budapest. 9.15: A Weidinger szalózenekar zenéje. 12.05: A rádió házikvintettjének hangversenye. 5: Az Országos Postászenekar hangversenye a alsómargitszigeti Márkus étteremből. 6.15: A napfürdőről. Kucharik József előadása. 6.50: Gramofonhangverseny. 8: A török császár leánya Pesten Irtó és felolvassa Rexa Dezső. 8.25: Operarészletek. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye Lányi Viktor előadásával. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Horváth Gyula és cigányzenekarának zenéje az Ostende kávéházból Szánthó György énekszámával.

Bécs. 11.30: Cerda-zenekar. 12.40: Gramofon. 13.10: Hangosfilm részletek. 15.20: Brahms: Cigánydalok. 16.55: Winternitz-zenekar. 18.10: Báb-színházépítés. 20: Szimfonikusok hangversenye. 22 csek négyes. 22.20: Fuvószeneg.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 11: Gramofon. 12.30: Rádiózenekar. 17.55: Gramofon. 19: Rádiózenekar Holuba hárfaművésszel. 21.25: Ondrzi-és 15: Rác Béla és cigányzenekarának zenéje a Pataky-féle vendéglőből.

Péntek, július 8

Beograd. 11: Rzk. 12.05: Gr. 13.30: H. 18.30: Kalmics Lika jugoszláv dalokat énekel. 19.20: E. 19.50: Sztalin Vladimir hegedűhgv. 20.30: Hazai zeneszerzők hgv. ciklusa. 21.20: Szakszofonzeneg. 21.40: Rzk. 22.30: H. S. 22.50: Gr.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműködik: Gergely Ilus (ének), Wachs Rózi (zongora) és Sándor János (hegedű). 12.05: Hédevári Ferenc és cigányzenekarának zenéje. 4: A háztartásról. Vizváry Mariska előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „Ne féljünk a házasságtól” Dr. Halmi Bódog előadása. 7.10: „Hogy terem a nótá” Farkas Imre előadása. Közreműködik Nagy Izabella. Kisér ifj. Sárny Elemér és cigányzenekara. 8.15: A rádió külügyi negyedórája. 8.35: Balettészletek. A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Bura Károly és cigányzenekarának zenéje a Márkus-étteremből.

Bécs. 11.30: Fall-zenekar. 12.40: Gramofon. 13 és 10: Szláv operák gramofonon. 16.30: Machek-zenekar. 20: Sell: Miről beszélnek Amerikában. 20.15: Citerazene. 21.30: Rotschild négyes. 22.20: Blue Boys zenekar Grost Egon énekével.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 11: Gramofon. 14 és 30: Szalon- és jazz-zenekar. 17.45: Gramofon. 19. Tarka óra. 20.30: Hegedű-zongoraszonáták. 21: Vonós szerenád. 22.20: Gramofon.

Szombat, július 9

Beograd. 11: Gr. 12.05: Rzk. 13.30: H. 19: Timotics Milán népdalokat énekel. 19.30: E. 20: Rzk. (Strausstól Lehárig) 20.10: Bohózat. 21.40: H. 22: Seta Európán keresztül, utána rádiócsend.

Budapest. 9.15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 12.05: Gramofonhangverseny. 4: A „Rádióélet” gyermekjátékszórója. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A Budapesti Koncert Szalózenekar hangversenye. 6: Rádió amatőrpósta. 6.30: Pogány Dezső tangó- és jazz-zenekarának hangversenye. Vig Miklós énekszámával. 7.30: „450.000 könyv birodalmában” Révész Béla előadása. 8: Endre Béla női vokálegyüttesének hangversenye. 8.30: Löversenyeredmények. 8.35: Három egyfelvonásos. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Id. Kiss Béla és cigányzenekarának zenéje a Gellért szállóból.

Bécs. 11.30: Weber-zenekar. 13.10: Szórakoztató zene. 13.45: Gramofon. 16.15: Gangelberger zenekar. 18.30: Karintiai dalok. 19.30: Hangverseny. 22.30: Tánczene Berlinből.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 11: Gramofon. 12 és 30: Rádiózenekar. 13.40: Gramofon. 18.25: Német hírek és előadás. 19.05: A jugoszláv akadémiai énekhangversenye.

Megjöttünk!

DUNA UCCA 19

Itt vagyunk!

Megnyit!

L A F A J E T

Megnyit!

BEOGRAD - KRAGUJEVAC - NOVISAD

Kézműfűrészkedésünk noviszádi fiókját, hogy a mai pénzkrisis mellett is lehetővé tegyük a n. é. közönség részére a bevásárlást.

Áraink,

amelyek a legminimálisabb haszonnal és a legkisebb rezsiköltséggel vannak kalkulálva, hogy így a leggazdagabb és a legszegényebb néposztály számára is lehetővé tegyük a bevásárlást.

Szigorúan szabott árak.

Tájékoztetés végett itt adjuk saját készítményü férfi és női fehérneműink, valamint a főbb cikkek árait u. m.:

Színes ingek: Dinar 32.- 36.- 38.- 40.- 42.- 45.- s így tovább

Ingek, pulin béléssel, a legdivatosabb színekben: Din. 46.- 48.- 56.- s így tovább

Munkás és cserkész ingek: Din. 19.- 20.- 21.- 22.-

Fehér ingek damaszt mellel, kezelővel vagy anélkül Dinar 28.- 30.- 32.- stb.

Amerikai hosszú alsónadrágok: Dinar 12.- 14.-

Fehér és színes rövid alsónadrágok: Dinar 13.- 14.- 16.- 18.- 20.- 22.-

Vászon, grádlí vagy damaszt hosszú alsónadrágok: Dinar 17.- 26.- 28.- 32.- 36.-

Színes női ingek opálból, csipkével vagy anélkül: 12.- 12.50, 13.50, 14.50

Színes női ingek toil de soir-ból legfinomabb csipkedisszel: Dinar 26.- 28.- 30.-

Kombinék opálbátiszból és toil de soirból, finom csipkedisszel: Dinar 22.- 24.- 26.- 32.- 35.- 38.-

Opál és színes nőinadrágok: Dinar 13.-

Selyem-Jersey női nadrágok minden színben: Dinar 12.- 13.- 14.- 15.-

Selyem-Jersey gyermeknadrágok minden színben: Dinar 9.- 10.- 11.-

Selyem-Jersey kombiné csipkedisszel vagy simán Dinar 24.- 26.- 38.- 30.- 32.- 36.-

Charmeus selyem női nadrágok, minden színben: Dinar 23.- 25.- 27.- 29.- 32.-

Charmeus selyem kombinék, hímzéssel, csipkedisszel, nagy csipkebetéttel, és aplikált crepe de chine disszel: Dinar 42.- 44.- 46.- 48.- 50.- 52.- 54.- 56.- 60.- 65.- 68.- 72.- stb.

Női hálóingek opálból, toil de soirból, finom csipkedisszel Din. 32.- 34.- 36.- 40.- 50.- 54.- 58.-

Minden nagyságu opál melltartók: Dinar 10.-

Női harisnyatartó: Dinar 13.- 15.- stb.

Női keztyűk, egyszerű és díszes manzsettával: Din. 8.- 10.- 12.- 14.- 15.- 16.- 18.-

Női harisnya pamutból vagy cérnából, divatszínben, hímzéssel vagy anélkül Dinar 5.- 6.- 8.- 9.- 10.- 12.- 14.- 16.- 18.- 20.- 22.- 25.-

Női selyemharisnya „Rumba-Bemberg”, hímzéssel vagy anélkül Dinar 9.- 12.- 14.- 16.- 18.- 20.- 28.- 32.- 35.- 38.- 42.-

Pamut és cérna gyermek harisnya és zokni Dinar 3.50 4.- 4.50 5.- 5.50 6.- 7.- 8.- 12.-

Pamut és cérna gyermek triko-ing Din. 4.- 5.- 6.- 7.- 8.- 9.- 12.- 13.- 14.- 15.-

Pamut vagy cérna férfiharisnya minden színben: Din. 2.- 2.50 3.- 4.- 5.- 7.- 8.- 9.- 10.- stb.

Frottir törölközők Din. 5.- 7.- 8.- 9.- 10.- 12.- 13.- 14.- 15.- 16.- 18.- 20.-

Zsebkendők, férfi, női és gyermek: Din. 1.50 2.- 2.50 3.- 3.50 4.- 4.50 5.- 6.- 7.- stb.

Sport és apacs ingek, panamából, minden minőségben, a legkellemebb nyári viselet: Dinar 45.- 48.- 50.- 52.- 54.- stb.

Valamint az összes egyéb rövidáru cikkek, óriási választékban. Nyakkendők, női és gyermek sapkák, gallérok, kötött kosztümök, fürdőruhák, fürdősapkák, szokol öltözetek, övek és ingek stb.

Saját érdekében

jőjön el, hogy minden vételkényszer nélkül meggyőződhessen róla, hogy

L A F A J E T

NOVISAD

Duna ucca 19 Duna ucca 19

a legjobb árut a legolcsóbban adja.

Külső és belső

kerékpárgummik

elsősorú külföldi gyártmányok nagy választékban gyári áron kaphatók:

Express J. Horváth

szaküzletében

Novisad, Pašičeva ulica 19 sz.

Kerékpárzománcozás

Varrogép Rádío Gramofon

Sport-cikkek

tennisz-, futball- stb. felszerelések. a legjobb hazai és külföldi gyártmányok állandó nagy raktára:

Leszmeister Antainál, Odzsaci

Szakszerű rakethurozás

GABEL KAROLY

Novisad, Kr. Aleksandra 20

Gallér- és készletkészítés villanyüzemmel. Minden darab garantáltan hófehér és lenyes. 855

Figyelem!

Férfi talpalás 30.- Din.

női 20.-

férfi sarkalás 10.-

női 6.-

cipőfértés a legszebb színekben 15 D Obilje venac (Faragó pék m.let)

Kobrachel István

Subotica

Könyvelési restanciák

ne okozzon Önnek gondot, mert legrövidebb idő alatt könyveit rendbe hozom.

Borbély Lajos, könyvszakértő. Novisad

Nikola Tesla ul. 7

Még csak On nem tudja

hogyan reklám aron:

167 dinárért

kaphat garantált színtartó, tiszta gyapjuszövetet a kulai posztógyár noviszádi lerakatában. KRALJA ALEKSANDRA 20.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítem nagyra becsült vevőkörömet, hogy kéz munká üzletemet, ugyanabban a házban a Banovina büfé mellé helyeztem át, mely alkalommal felhívom szíves figyelmüket az újonnan felszerelt

aszurozó és endlízó gépeimre,

mel eken a legrovidebb idon belül elvezgek minden megrendelést a legk nyesebb ideny ket is kielégítően. Sürgős ese ekben az ASZUROZÁS ÉS ENDLIZÉS oron kívül lesz elvegezve. — Azonkívül szakszerűen vezgek függöny és mindennemű kézimunka montirozást, ugysintén vállalom perzsa és szmirna szönyegek stuccolását, valamint minden e szakmába vágó munkák lelkiismeretes és gyors elvezését.

Egyben értesítem a n. é. közönséget hogy új üzletemben válllok RUHA ÉS KÉLMÉ FÉSTÉST valamint RUHA TISZTÍTÁST IS.

Tisztelettel

özv. Nagyejeóné

előnögmóda és kézimunkáziate

Novisad, Krajica Marija u. 2. (Srpska Matica épület)

MINDENKI KERESHET

de senki sem talál jobb és tökéletesebb

Jég-szekrényt

nint a Braća Goldner cég sok-
ves tapasztalattal gyártott és
szabadalmazott jég-szekrénye.
Ilgienikus, nem rozsdásodik,
mert a belső burkolat nincs
szegezve. Gyártja és legol-
csóbban szállítja

Braća Goldner
Subotica, Jég-szekrény,
labutor és fémműgyár

A BEFŐZÉSHEZ

szükséges cikkeket minden háziasszony

GAUSZ VIKTOR

fűszerkereskedőnél szerzi be
Novisad, Hal-tér.

Összerakható Patent-fürdőká

utóvétellel 900 D.

Viszonteladónak
árengedmény.
Kérjen ismertetést

Deutsch Karoly
Starakanjiza, Tvoronica
ogledala, metalne i limene
ro-e. 1348

WEISZ RUDOLF

URI SZABÓ

NOVISAD
FUTOSKI PUT 48

Dolnja Roglaticán eladó

100-120 hold

elsőrendű szántóföld

Felvilágosítást:
Szepessy Jenő bankigazgató, Topoia. Telefon 12.

Halottaink emlékének megőrzése
a legszebb emberi érény!

GOLGOTA

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szegget), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorúkban, exhumálást és szállítást bárhol hová vállalunk. A legolcsóbb kiszolgálás.

LENKEY IMRE ÉS FIA

»GOLGOTA« TEMETKEZÉSI VÁLLALATA
Novisad, Uspenszka u. 12. Telefon 26-90

625

Handwritten notes:
2/23/20
05

A 1515

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, KRALJA PETRA UL. 30 I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Alekszandra 7. Telefon 6-70

Noviszád, 1932. évi április hó 23

SZOMBAT

XIII. évfolyam

95. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 84 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyedülálló szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár. Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Az új miniszterek első nyilatkozatai

Zágreb száz millió dináros kölcsönt kap

Doktor Szrkulj Sztepan és Pogacsnik Viktor, az újonnan kinevezett miniszterek, akik tegnap délelőtt tíz órakor érkeztek meg Beográdba és délben már letették a hivatalos esküt Marinkovic Voja miniszterelnök kezébe, az eskütétel után fogadták az újságírókat, köztük a Reggeli Ujság beográdi munkatársát is. Dr. Szrkulj Sztepan elsősorban Zágrobot érdeklő problémákról nyilatkozott. Közölte, hogy a miniszterközi bizottság első feladata Zágreb város száz millió dináros kölcsönének ügye lesz. Ebből a kölcsönből akarják a zágrebi bankoknál levő függőadóságokat rendezni és a leg-szükségesebb beruházásokat eszközölni. Kö-

zölte a miniszter, hogy a vujavici földgáz kihasználására egy amerikai konzorcium 6 hónapos opciót kapott. Egyelőre még nem döntöttek, hogy hol fogják felhasználni a földgázt, minden valószínűség szerint azonban Zágreb gázszolgáltatását a vujavici földgáz fogja ellátni.

Pogacsnik Viktor egy órakor fogadta az újságírókat és a következőket mondta:

— Még nem foglaltam el állásomat, azt azonban közölhetem, hogy eddig is a rendnek voltam az öre és azután is az maradok. Ugyanaz a programom, ami az elődömé volt, rendre, munkára és törvényességre törek-szem.

Az angol sajtó szerint MacDonald rövidesen lemond a miniszterelnökségről

Megrongált egészsége miatt kénytelen távozni az angol miniszterelnök, utódjául Baldwin emlegetik.

Londonból jelentik: Az Ewening Standard értesülése szerint MacDonald miniszterelnök szembaja mindnagyobb aggodalomra ad okot,

Komolyan kell számolni a nemzeti kor-

mány miniszterelnökének visszalépésével.

Ha MacDonald visszalépne, akkor valószínűleg Baldwinnek, a konzervatív párt vezérének ajánlja fel a miniszterelnökséget.

Vukics Frányó szubotical polgármesterhelyettes hiteles helyreigazító nyilatkozata az ipartestületi harcokkal kapcsolatban

Hogyan folyt le a polgármesterhelyettes és az ipartestületi elnök sérelmezett találkozása

A szuboticali ipartestületben, mint ismeretes, Fiszter Gusztáv alelnök lemondásával kapcsolatban áldatlan harcok indultak meg, amelyek a nyilvánosságot is foglalkoztatták. Az ipartestület vezetősége ellen különféle vádak hangzóttak el, amelyek szóba kerültek azon az értekezleten is, amelyen az iparösszövetség kiküldöttei, továbbá a noviszádi kereskedelmi és iparkamara titkára is megjelent. Az értekezletről Fiszter Gusztáv lemondott alelnök eltávozott, mert nem indokolta lemondásának okait és nem hozhatta nyilvánosságra a jelenlegi vezetőség ténykedését.

Az ipartestület üléséről a szuboticali Naplóban cikk jelent meg, amely nem felelt meg a valóságnak. Vukics Franjo polgármesterhelyettes helyreigazítás közlésére kérte fel a Reggeli Ujságot, miután a Napló a beküldött helyreigazító nyilatkozatot nem közölte a helyes formában. A helyreigazító nyilatkozat helyes szövege a következő:

Dr. Fenyves Ferenc urnak Napló felőlős szerkesztőjének, Szubotica. A sajtó törvényről szóló rendelkezések értelmében sziveskedjék lapjában megfelelő helyen ugyanazon címmel és ugyanazon betűkkel leközölni b. lapjának e hó 20-ikái 109. sz. példányában a „Heves egyezsata után Fiszter Gusztáv volt alelnök egyedül vonult ki az ipartestület választmányi üléséről” cikke a kö-

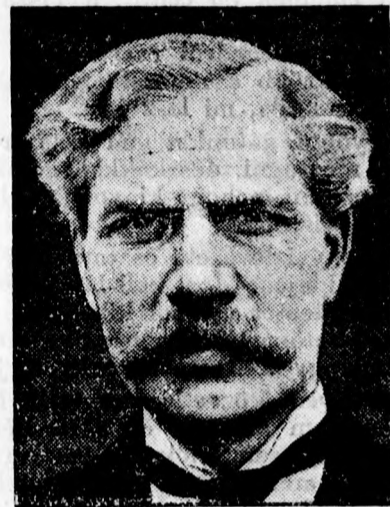
vetkező helyreigazító nyilatkozatot:

A Napló április 20-iki 109. számában megjelent cikkkel kapcsolatosan kijelentem a következőket: 1. Nem igaz, hogy pénteken 1932. évi április 15-én magamhoz hívtam Presics Kálmánt a szuboticali ipartestület elnökét, ellenben igaz, hogy az illető ifjabb Fiszter Gusztáv társaságában ezen a napon irodámban járt, hogy bizonyos ügyekről értesítsen, amelyek a szuboticali ipartestületre vonatkoznak. 2. Nem igaz, hogy ez alkalommal elrendeltem neki, hogy mondjon le az ipartestület elnökségéről, ellenben igaz, hogy Presicsnek ekkor alkalmam volt tudomást szerezni bizonyos szabálytalanságokról, amelyek az ipartestületben történtek és amelyek miatt én a bünvádi perrendtartás alapján jelentést tettem az államügyészségnek a testület titkára ellen. Ez alkalommal Presics láthatólag gondterhelten tanácsot kért tőlem arra nézve, hogy mit tegyen, mert tovább nem hajlandó viselni a felelősséget. Kérésére beszélgetésünk folyamán azt válaszoltam, hogy véleményem szerint leghelyesebb lenne, ha beadná lemondását annál is inkább, mivel a jelenlegi ipartestületet az új ipartörvény rendelkezései értelmében újja kell szervezni.

Mindenképen feltétlenül igaz, hogy Presics ez alkalommal kijelentette, hogy lemond és a lehető legrövidebb időn belül bizottsági ülést hív össze, hogy esetleg a többi

tagok is benyujtsák lemondásukat.
Szubotica, 1932 április 21.

Vukics Franja
városi tanácsos, polgármester helyettes.

MacDonald a nagybeteg angol miniszterelnök

Letartóztattak egy szuboticali defektívét, mert nem méltó módon viselkedett

Mi történt tegnapelőtt este a Dulicseva uccában?

Tegnapelőtt este tíz órakor három fiatal ember jelentkezett a szuboticali lovasrendőrség laktanyájában és jelentést tett arról, hogy a Dulicseva uccában valaki leütötte Zvekanov Pál 22 éves fiatalembert. A rendőrségről nyomban bizottság szállt a helyszínére, ahol eszméletlenül találták Zvekanovot. A fiatalembert súlyos sérülésével nyomban kórházba szállították, ahol ápolás alá vették, egyben pedig a rendőrség megindította a nyomozást a támadó kézrekerítésére.

Nem sokkal később Szimics Szlávkó, a városi rendőrség detektívje jelentést tett felletésének, hogy a Dulicseva uccában négy fiatalembert megtámadta és ő védekezésében az egyiket leütötte. A nyomozás megállapította, hogy Szimics itt állapotban belekötött a legényekbe és hozzá nem méltó módon járt el. Horváth Cvetko rendőrkapitány még a délelőtti folyamán elbocsátotta állásából Szimicset, majd elrendelte letartóztatását, mivel Zvekanov állapota igen súlyos.

Súlyos bányaszerencsétlenség egy délszerbiai bányában

Beográdból jelentik: A délszerbiai Vrska Csuka bányában tegnap bányalérogbanás történt, amelynek következtében két ember meghalt, három pedig súlyosan megsebesült. A hatóságok a robbanás ügyében megindították a vizsgálatot.

Egész Szubotica nagy részvéte mellett helyezték tegnap délután örök nyugalomra Milko Izidor író

Több mint egy évi súlyos betegeskedés után csütörtökön este halt meg Milko Izidor, a népszerű „Baedeker“

Tegnapelőtt este fél nyolc óraker hosszas betegeskedés után szubotici lakásán meghalt Milko Izidor író, akinek számos műve Baedeker aláírással jelent meg. Milko Izidor az első szubotici patricius családból származott, édesatyja kórházi főorvos volt. Milko Izidor 1855-ben született, gimnáziumi tanulmányait Szuboticián végezte, majd Budapesten jogi tanulmányokat folytatott, 1881-ben jogi és államtudományi doktorátust szerzett. Jogi gyakorlatot nem folytatott, hanem 1882-ben Szubotica város szolgálatába lépett és árvaszéki ülnök volt. Állásáról 1888-ban lemondott és ezentúl teljesen az irodalomnak szentelte az életét.

Milko Izidor igen nagy szerepet játszott a régi Szubotica társadalmi életében és minden kulturális, valamint jótékonyági mozgalom élén állt. Egy ideig a Bácskai Közlöny című lapot is szerkesztette. Később a zsidó hitközség elnökévé is választották és az ő kezdeményezésére és anyagi támogatásával épület fel a szubotici zsidó templom, amely ma is áll és az ország egyik legszebb zsidó temploma. Társadalmi érdemeinek elismerésül előbb tiszteletbeli városi főjegyzővé, majd örökös tiszteletbeli polgármesterré nevezték ki. A Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja volt, rendes tagja a Petőfi Társaságnak és a szegedi Dugonich Társaságnak. Első regénye a „Mindenütt és sehol“ 1880-ban jelent meg s utána csaknem minden évben egy-egy könyve látott napvilágot. Öt év előtt ünnepelték ötvenéves írói jubileumát és ez alkalommal az egész

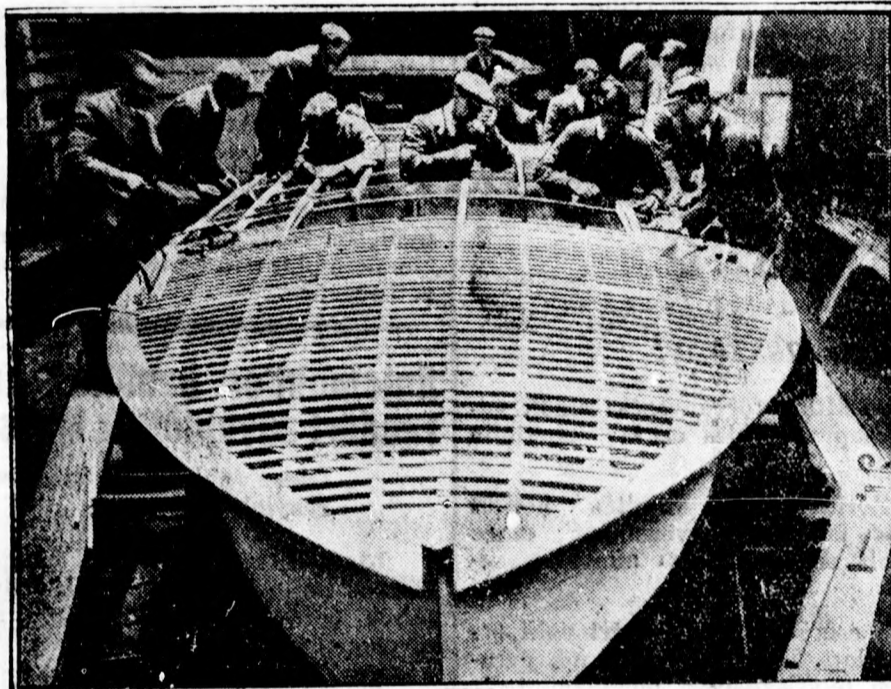
vajdasági magyar irodalom ünnepelte Milko Izidort.

Milko Izidoron körülbelül egy év előtt hatalmasodott el betegsége, de még ez alatt is dolgozott és ugyszólván haláláig megőrizte szelleme frissességét.

Milko Izidor holttestét tegnap délután négy óraker az egész város nagy részvéte mellett helyezték örök nyugalomra. Holttestét a zsidó hitközség tanácstermében ravatalozták fel s a temetés a templomudvarból indult el. A holttest felett a templomudvarban dr. Gerson József szubotici főrabbi mondott nagyhatású és költői fordulatokban bővelkedő beszédet, majd dr. Kalmár Elemér a zsidó hitközség elnöke a hitközség nevében búcsúztatta el a szubotici zsidóság nagy halottját. Dr. Nagy Ödön a szubotici Népkör és a magyarság nevében mondott istenhozzádot a nagy írónak, aki az itteni magyar irodalmat annyi szép művel ajándékozta meg. A koporsót az újságírók és a közeli rokonok emelték vállukra és vitték a gimnázium előtt álló halottaskocsihoz, amelyen egész sereg koszoru volt. Többek között a szubotici polgári Kaszinó, a Népkör, az újságíró egyesület és még sokan mások küldték el koszorújukat Milko Izidor koporsójára.

A temetőben Brodi Mihály a szabadkőműves páholy nevében búcsúztatta el a halottat, majd a koporsót leengedték a sirba. Milko Izidor örökre eltávozott. . .

—o—

Épül a „Miss England III.“

Kaye Don, a közismert angol motor-

csónak versenyző új motorcsónakot épített, amellyel az amerikai Gar Wood világrekordját akarja megdönteni.

A rossz bizonyítvány miatt a Dunába ugrott két beográdi diáklány

Beográdból jelentik: A beográdi kikötőben horgonyzó hajók matrózai tegnap hajnalban észrevették, amint két leány a Dunába ugrott. A hajósok azonnal a leányok megmentésére siettek és sikerült is mindkettőjüket élve kimenteni a vízből. Az öngyilkossági kísérletről azonnal értesítették a rendőrséget, amely megállapította, hogy az öngyilkosjelöltek Niktovics Dusica és Jovánovics Jelena, a beográdi kereskedelmi akadémia növendékei, akik azért akartak megválni az élettől, mert rossz bizonyítványt kaptak.

—o—

A Begába ugrott egy becskerekli cseleklány

Becskerekről jelentik: Schmidt Anna 17 éves cseszterekli születésű cseleklány a harsnyagyár közelében tegnap délután a Begába ugrott. A leányon tiltott viszony következményei mutatkoztak s mivel mostohaanyja levélben megdorgálta, efeletti elkeseredésében a Begába ugrott.

— A szubotici nyugdíjasszövetség felhívása. A vasuti és egyéb nyugdíjasok szövetsége ezúton értesíti összes tagjait, hogy ez év április 24-én délután 3 óraker közgyűlést előkészítő tagértekezletet tart a szövetség helyiségében (Szubotica I. Kumišicseva ulica 8). Kéri a vezetőség a tagokat, hogy minél nagyobb számmal jelenjenek meg.

Hírek

1932

Április

23

SZOMBAT

Időjárás: A morvai, zetai, vardari, tengermelléki és drinai bánóságokon részben boros, az ország többi részein derült idő volt. A hőmérséklet minimuma Szarajevon plusz 1 fok volt. Noviszádon tegnap délben plusz 20 fokot mutatott a hőmérő.

Időjósítás: Hőemelkedés várható, helyenként záporoszerű esővel.

— A Jadranszka Sztrázsa beográdi csoportjának kirándulása Dubrovnikba. A Jadranszka Sztrázsa vezetősége értesíti tagjait, hogy április huszonnyolcadikától május negyedikéig társas kirándulást rendez Dubrovnikba. Indulás Beográdból április huszonnyolcadikán este nyolc óraker. A kirándulótársaság április huszonkilencedikén reggel érkezik Szarajevóba, ahol meglekint a város nevezetességeit és harmincadikán továbbutazik Dubrovnikba, ahonnan kirándulást tesz Boka Kotorszkába is. Visszatérés Beográdba május negyedikén reggel hét óraker. A beográd—dubrovnik ut ára oda-utazásra utiigazolvánnyal együtt másodosztályon 317, harmadosztályon 172 dinár. A kirándulásra jelentkezéseket április huszonnegyedikéig fogad el az egyesület irodája, Beográd, Kralja Alekszandra ulica 6, I. emelet. Telefon 27—232.

— Miért nem mondják be a telefonoskisasszonyok az új telefonszámokat? Mivel az utóbbi időben igen gyakran olyan panaszok érkeztek a noviszádi postaigazgatósághoz, hogy a telefonközpont, illetőleg a telefonoskisasszonyok nem hajlandók azoknak az új telefonelőfizetőknek számaikat megmondani, amelyek még nincsenek a telefonkönyvben feltüntetve, a postaigazgatóság a következők közlésére kért fel bennünket: A telefonközpontnak nem szabad és így nem is adhat napközben ilyenemű felvilágosítást, mert ezzel sok időt veszít és ez megnehezíti a központ gyors és helyes munkáját. Ilyen felvilágosítást napközben a telefonellenőrző hivatal ad 24-29 számon, míg este 9 órától reggel 7-ig a telefonközpont.

— Újabb gyűjtést rendeznek a vrbászi katolikus templom kibővítésének javára. Vrbászról jelentik: A katolikus egyházközség már régebben elhatározta, hogy a katolikus templomot, amely a hivek számának megnövekedése folytán kicsinynek bizonyult, megnagyobbítják. Miután az egyházközség nem rendelkezik megfelelő anyagiakkal, gyűjtést rendezett, amely azonban nem mutatott kívánt eredményt és ezért az egyházközség úgy határozott, hogy újabb gyűjtést indít és a katolikus ifjuság Vrbászban és környékén műkedvelőelőadásokat rendez a templom építésének javára. A katolikus ifjuság műkedvelőgardája vasárnap már meg is rendezi első műkedvelő előadását a Kehl féle vendéglőben, amely alkalommal színre kerül az „Örökség“ című háromfelvonásos vígjáték és egy egyfelvonásos komédia. Az előadás tiszta jövedelmét a templomépítés javára fordítják.

— Halálozás. Bály Lajos bacsstopolai kántor és karnagy e hó 22-én hosszas szenvedés után 72 éves korában szívgyengeségben meghalt. Az elhunyt 44 évig volt Topola kántora és élete végéig megőrizte rendkívül kellemes és szép hangját. Az utolsó tíz évben negyven tagból álló férfikart szervezett, amely vasár- és ünnepnapokon énekelt a templomban. Bály Lajos édesatyja volt Bály Edének, a jónévi dalköltőnek. Özvegye és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése e hó 24-én, vasárnap délután 4 óraker lesz.

— A volt martonosi iskolaigazgató a vádlottak padján. A szuboticei törvényszéken Bozsics Milan elnök hármas bírói tanácsa tegnap tárgyalta Petákovics Milorad ötvenkét éves volt martonosi elemi iskolai igazgató és Bálin Dusan gazdálkodó, a martonosi iskolaszék volt pénziárosának ügyét. A vádlottakat hatrendbeli hivatali sikkasztás büntetével vádolta az ügyészség. A tegnapi főtárgyaláson Petákovics Dusan kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert nem követte el a terhére rótt bűncselekményeket. Tudomása van arról, hogy 49.000 dinár eltűnt az iskolaszék pénzéből, ő azonban, mint iskolaigazgató semmiféle pénzt nem kezelt, csupán az iskolaszék által elrendelt bevásárlásokat végezte és kiutalásokat irt alá. Bálin Dusan másodrendű vádlott szintén tagadott. A bíróság ezután több tanút kihallgatott, majd újabb iratok beszerzése végett a tárgyalást elnapolta.

— Szombattól, április 23-tól minden szombaton este és vasárnap délután 4 órától kezdve cigányzene hangversenyez a Park Hotel éttermében.

— Csak Sibalitynál veszek friss teavaját, mert meggyőződtem, hogy ott a legjobb.

ÉRTÉKTŐZSDE ZARLATOK

Péntek, április 22

A dinár árfolyama. Budapest 9.88—10.00, Bécs 12.14—12.26, Prága 56.30—56.70, Berlin 7.34—7.35 London 215.

Zürich. Beograd 9.00, Páris 2029.50, London 1930.5, Newyork 514.62, Brüsszel 72.10, Milanó 26.49, Madrid 40.20, Amsterdam 208.35, Berlin 122.20, Szófia 3.73, Prága 15.24, Varsó 57.65, Bukarest 3.07.

Liverpool. Irányzat: Tartott. Buza május 5 sh 2.125, július 5 sh 5.125, október 5 sh 7.75.

Beográdi értéktőzsde. Devizák: Kinálat—kereslet dinárokbán. London (1 font): 213.55—211.95, Páris (100 frank): 223.90—222.78, Newyork (100 dollár) 5654.89—5626.63, Genf (100 svájci frank) 1102.35—1097.35, Milanó (100 lira) 292.45—290.05, Prága (100 cs. k.) 168.08—167.22, Berlin (100 márka) 1349.17—1338.37, Brüsszel (100 belga) 795.14—791.20, Amsterdam (100 holland frt.) 2298.28—22.86.92. Allampapírok: 2 és fél százalékos ratna steta, prompt 210—209, kötés 210—208, 7 százalékos kölcsön 57—, 4 százalékos agrárkölcsön 27—, 7 százalékos Hip. Banka kölcsön —51, 1930 6 százalékos állami kölcsön 36.25—36. Részvények: Narodna Banka 4650—4610.

Noviszádi terménytőzsde. Buza 78 kgos 2% bácskai Szombor környéki 129—131, bánáti vrsaci paritásban 78 kgos 2% 128—130, 78 kgos 2% bácskai Noviszád környéki 130—132.50, középbácskai 130—132.50, bácskai tiszai 130—132.50, felsőbácskai 130—132.50, tiszai uszályrakomány 132.50—135, felsőbánáti 129—131. Árpa 63/64 kgos 140—145, 65/66 kgos 155—160. Zab 132.50—135. Tengeri bácskai gar. min. 96—98, Szombor környéki 97—99, bácskai fehér 109—111, bánáti gar. min. 96—98, szerémi gar. min. 96—98, Sid környéki 98—100. Buza liszt bács. és bán. állomás nullás gg és g 240—250, 2-es 220—230, 5-ös 200—210, 6-os 180—185, 7-es 150—155, 8-as 92.50—97.50, buzakorpa 85—87.50, bab fehér, bácskai és szerémi 2 százalék zsák nélkül 235—245; burgonya fehér szlovéniai 120—125, rózsakori szlovéniai 150—160, fehér szlavóniai 105—110.

Irányzat: Változatlan.
Forgalom: 66 vagon.

Szombori terménytőzsde. Bácskai buza Szombor 130—132, felsőbácskai 132—134, szerémi buza és szlavóniai 130—132.50, tiszai hajórakomány bácskai 132.50—135, bánáti 130—132.50, zab bácskai és szerémi 130—135, árpa 130—135, tavaszi bácskai 162.50—167.50, tengeri bácskai prompt vasut 96—98, tengeri április-junius 98—100, liszt 00 és 0 245—255, kettes 225—235, ötös 205—215, hatos 180—185, hetes 150—155, nyolcas 92.50—97.50, korpa prompt 87.50—90. Irányzat: Barátságosabb.

CSANTAVIRI HIREK

A sztaribecsei katonai parancsnokság rendeltére a csantaviri községi elöljáróság felhívja az 1882-től 1910-ig született összes katonaköteleseket, hogy április 24-én, vasárnap beosztás végett jelenjenek meg a vásártéren, esős idő esetén pedig az Oblát féle vendéglőben. A jelentkezőknek magukkal kell vinniük katonakönyvüket vagy igazolványukat, abban az esetben pedig, ha az nincs meg, vagy elvesztették, azt azonnal jelentésük a katonai referensnél. — Az idei lövizsgálatot május 9-én tartják meg a nagyvendéglő udvarában. A szemlére az egy évesnél idősebb lovakat, szamarakat és öszvéreket kell elővezetni. A vizsgálatnál fel kell mutatni a járlatlevelet. — Az április 24-ére hirdett szokol-előadás közbejött akadályok miatt elmaradt. A megváltott jegyek érvényesek lesznek a később megtartandó előadásra. — Mindazok, akik selyemhernyó tenyésztéssel kívánnak foglalkozni, jelentkezzenek a helyi keltetőnél, ahol a peték dobozát 3 dináros, a papirosok darabját pedig 10 parás árban kaphatják. — Todorov Zorka négyéves kisleány játék közben karját törte. Beszállították a szuboticei kórházba.

SZENTAI HIREK

Az április 28-án tartandó rendkívüli közgyűlés tárgysorozatára a polgármester a szabályrendelet és a villanytelepi szerződésből folyó elszámolási ügy mellett a párbér és felekezeti segély végleges rendezését is felvette. A felekezeti bizottság tárgyalásai sikerrel kecségetnek és minden remény megvan arra, hogy ez a 4—5 éve húzódó ügy végleg lezárul a felekezetek vezetőinek megegyezése alapján.

A szentai gimnázium tanulói részére a pravoszláv husvéti ünnepek alkalmából április 28-tól május 3-ig hatnapos iskolai szünet lesz.

A városi főorvos a kötelező himlőoltások megkezdését a városban május 8-ára rendelte el. Május 8-tól kezdve minden vasárnap végeznek oltásokat és pedig a tóparti iskolában, azaz a volt leánypolgári iskola helyiségében és a Borosfele ovodában.

A Tisza vízállása Szentánál 856 cm. Lassu, de állandó apadással eddig 30 centimétert szállt le a vízszíne egy hét alatt.

XXIV. Állami Usztalysorsjáték

I. osztály húzása 1932. április 26. és 27-én
7 JUTALOM! — 50.000 NYEREMÉNY!

Számok 10.000, 8.000, 6.000, 5.000 és 3.000 díjazás nyereséggel. Minden második sorsjegyet nyernie kell! Minden tizenegyedik sorsjegyre nagyobb nyereséget esik! Legkisebb nyereség 1000—dinar! — Sorsjegyek kaphatók a főeljárásnál: **LUSTIG LAJOS** banküzletében Noviszád, Kr Alexandra u. 13

Az északi sark püspöke. Turquetil Arsen francia püspök, akit ösztentsége a pápa nemrég az északi sarkvidéken levő területek püspökévé nevezett ki. Turquetil 30 évig volt missziós pap az eszkimók között.

— Csirke-ikrek keltek ki Magyarországon. Lajosmizséről jelentik: A szomszédos Ladánybene községben Papp István tanyáján, az egyik tojásból két csirke jött napvilágra. Az egy barokkban született két csirke ki is válik a többi közül mert véznábbak és sánták, egyébként igen jól érzik magukat.

— Csehszlovák publicista előadása Szubotícán. Dr. Szlovimir Vuletin dalmáciai származásu prágai csehszlovák publicista szerdán délután a középiskolák növendékei és szépszámú hallgatóság előtt előadást tartott a szuboticei városi színházban a csehszlovák köztársaság multjáról és jelenlegi helyzetéről, az ország nevezetességeiről és nemzeti viselkedéséről. Dr. Vuletin vetített képekkel kísérte előadását és több képet mutatott be, amelyen Öfelsége Alekszandar király együtt látható Massaryk köztársasági elnökkel. Dr. Vuletin, aki már negyven előadást tartott az országban, Szubotícáról Szkopljéba utazik.

— A noviszádi törvényszék vizsgálóbírája elrendelte a vizsgálati fogságot Sztэфánóvics Gavra szrbobráni földműves ellen. Megirta a Reggeli Ujság, hogy Sztэфánóvics Gavra szrbobráni földműves egy kocsmai verekedés alkalmával revolverrel föbelőtte Zsikics Tósa szrbobráni gazdálkodót. Sztэфánóvics kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy a sebet nem revolverrel, hanem sörösüveggel okozta. A noviszádi törvényszék vizsgálóbírája tegnapelőtt kihallgatta Sztэфánóvicsot és a kihallgatás után elrendelte ellene a vizsgálati fogságot.

A KULTUREMBER

a technika fejlődésével tart lépést, igényei is fokozódnak. A technika fejlődésének eredménye a minden rádiózó igényét kielégítő eredeti amerikai 6+1 csöves KOLSTER rádió. Próbálja ki. Minden áramkörbe bekapcsolható.

KONRATH RADIO SUBOTICA

— Három testvért megsebesített egy régi bomba. Negotin közelében levő Vidrovica községben tegnapelőtt Gyorgyevics Gyorgye, Sztójan és Nikola testvérek házuk falát javították és eközben egy régi szerb bombát találtak. Nikola kíváncsian vette kezébe a bombát és kopogtatni kezdte. A bomba felrobbant és Gyorgyét súlyosan, a másik két testvért pedig könnyebben megsebesítette. Gyorgyevics Nikola állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— A vér- és bőrbetegségeknél, ugyszintén ha arcbőre pattanásos, kiütéses, ajánlatos a vérkeringés élénkítésére naponta félórával a reggeli előtt félpohár Hunyadi János természetes keserűvizet inni. Az orvostudomány legelőkelőbbjei megállapították, hogy a Hunyadi János természetes keserűviz a legtökéletesebb gyógyviz. Szabályozza a széket, levezeti a test fölösleges káros nedveit, tisztítja és felfrissíti a vért, előmozdítja az anyagcserét. Ügyeljünk a vörös középmezőjű címke. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és minden jobb üzletben.

— A noviszádi felebbviteli bíróság hat hónapi szigorított fogházra emelte fel a szurkáló zsablyai földműves büntetését. A noviszádi törvényszék ez év január 4-én 20 napi elzárásra ítélte Vojnák Pál zsablyai földművest, aki Ivkovics Lázár zsablyai kereskedőt hasbaszurta. Az ítélet ellen annak idején az államügyész felebbezett és a felebbviteli bíróság Vojnák büntetését 6 hónapi szigorított fogházbüntetésre változtatta át.

— Kiütéses tifusz dühög egy határ széli csehszlovákiai községben. Barabásról jelentik: A csehszlovák határon levő Teke községben tizenhete kiütéses tifuszmegbetegedés történt. A magyar hatóságok intézkedtek, hogy a határhoz közel fekvő községből ne hurcolhassák be a ragályos betegséget.

— Jön a villany-szobafestő. Londonból jelentik: A csikágói világkiállításon érdekes találmányt mutatnak be. Az új találmány feleslegessé teszi a szobák falainak festését, vagy kárpitozását. A készülék közönséges villamosreflektor, amely éjjelnappal tetszés szerinti fényt, vagy mintákat vetít a festetlen falra. Az új találmánnyal egyszerű dekoratív hatást lehet elérni és a színek, vagy minták egyszerű kicserélésével meg lehet takarítani az újjafestést, vagy tapetázást.

— Goethe-ünnepély Szomborban. A német Kulturbund szombori szervezete vasárnap este 8-kor a Lutz vendéglő nagytermében Goethe ünnepélyt rendez. A megnyitó beszédet dr. Schmidt Konrád elnök, az ünnepi beszédet pedig dr. Hoffmann J. tartja. Ezután az ifjuság Goethe verseiből szaval, majd nagytiszteletű Leberz tiszteletes Goethe életét és műveit ismerteti. A következő műsorszám ismét szavalás, míg végül egy vetített képekkel egybekötött műsorszám fejezi be a szép ünnepélyt Goethe Hermann és Dorothea című művéből. Belépődij nincs.

— A Magyar Közművelődési Egyesület műkedvelői gárdája ez év április 24-én Szuboticán a Népkör helyiségében műkedvelői színelőadást tart, mely alkalommal színre kerül László Aladár: A becsületes megtaláló című vígjátéka, melyben a főbb szerepeket játsszák: Kálmán Engel Maca, Marton Juci, Nyárai Rezső, Fischer Károly és a műtagja. A színi előadás jelentékeny esemény kedvelő gárdának még számos nő és férfi számba megy a Népkör életében, hol az előkészítő munkálatokat dr. Nagy Ödön intézte a szép ügy iránt érzett megértő odaadással.

— Pünkösdi vasárnapján tartják a bérnialásokat Beeskereken. Beeskerekről jelentik: Az idei bérnialásokat Beeskereken a belvárosi katolikus plébániatemplomban pünkösdi vasárnapján tartja P. Rodics Rafael beográdi érsek, bánáti apostoli adminisztrátor. A bérnialás szentségét a vasárnap délelőtt 9 órakor kezdődő ünnepi szentmise után szolgáltatja ki az érsek úgy a fiuknak, mint a leányoknak. Az ünnepi ismétlést alkalmából Haydn miséjét játssza a templomi zenekar és a mise ezt a részét a beográdi rádióadóállomás is közvetíti. A beeskereki katolikus plébániahivatal felhívja az összes bérnialásokat, hogy a bérnialási cédulákat minél előbb vegyék át a hivatalban.

— Pünkösdi két napján tartják meg a beeskereki amatőr fotókiállítás. A beeskereki fotókiállítás rendezősége tegnap értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a fotókiállítás pünkösdi két napján május 15-én és 16-án tartják meg. A kiállítás alkalmával a Kodak és Weiss fényképezési gyárak jutalomban részesítik a legjobbnak ítélt fotóamatort.

— Meghűlésnél, náthalásznál, mandulalobnál, torokgyulladásnál valamint idegfájdalmaknál és szagatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc Józsei“ keserűvíz rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Noviszádi anyakönyvi kimutatás folyó évi április hó 11. napjától folyó évi április hó 18. napjáig. Születés bejelentetett összesen 22 esetben és pedig 13 fiú és 9 leány. Házasságot kötött összesen 3 pár és pedig: Prodánovics Milán asztalossegéd, Szt. Mitrovica és Jovánovics Milica, Noviszád; Katicus Dusan pénzügyigazg. hivatalnok, Noviszád és Bózsics Milana, Szt. Becsej; Lidloff János szobafestő és Karnya Lidia, Noviszád. Elhalálozást bejelentettek összesen 21 esetben és pedig: Miodragovics Tomiszláv, 8 hónapos, Noviszád; Kókai József, 1 napos, Noviszád; Bekesics, utónevét nem kapott fiú, 1 napos, Noviszád; Szlankamenác Nikolané, szül. Mijatovics Drága háztartás, 73 éves, Noviszád; Boros Lajos nyug. rendőr, 55 éves, Noviszád; Vesza Vladisláv, 5 hónapos, Noviszád; Bartha Dávid napszámos, 75 éves, Noviszád; Orendi Andria lakatos, 71 éves, Noviszád; Jelinek Franya gépész, 47 éves, Szt. Karlovci; Basics Radomirné, szül. Jankovics Katica háztartás, 38 éves, Noviszád; Lemler Józsefné, szül. Hen Erzsébet háztartás, 48 éves, Noviszád; Marz Vendel földműves, 38 éves, Noviszád VI; Novoth Dezső, 2 hónapos, Noviszád; Bocsuca Gyura napszámos, 23 éves, Rakovac; Cvéics Radoje nyergessegéd, 19 éves, Noviszád; Czviekl Márton napszámos, 53 éves, Kamenica; Munka Sztéván közművessegéd, 44 éves, Noviszád; özv. Vlaovics Gyókané, szül. Létits Anka háztartás, 95 éves, Noviszád; Milicsev, utónevét nem kapott fiú, 3 napos, Noviszád; Rádics Zsivánné, szül. Jovánovics Drága háztartás, 25 éves, Noviszád; Rákics Gyorgye, 5 éves, Lédinci.

— Flizóket, melltartókat méret szerint legolcsóbban készít: Fischer és Fia, Noviszád.

— „Vad és Vadászat“. Vadászati szakirodalmunkban régen érzett hiányt pótol ez a nagyszabású, mindent felölelő vadászati szakkönyv, a „Vad és Vadászat“, melynek szerzői a vadászati szaklapokból jól ismert Rázsó Lajos és Nagy László. Aligha van vagy volt bármiféle szakkönyv, mely annyi magán hordaná szerzőjének tárgya iránti lelkes szeretetét, mint a „Vad és Vadászat“. A molog tanultat belőle, az öreg vadász pedig mindent megtalálhat benne, ami új, ami az utolsó évtized fejlődése folyamán megváltozott. A magyar vadász-argót gazdagsága és érdekessége, a kifejezésekben nem egyszer jelentkező humora, a vadászati fegyvertechnika és lövegházi legújabb megállapításai és vívmányai mind megtalálhatók ebben az érdekes és érdemes munkában. Nemcsak a sportsmannak, hanem a hivatásos vadásznak és zoologusnak is olyan lámpást ad a kezébe, mellyel egész biztonsággal járhat a vadtenyésztés nálunk csak mécsessel megvilágított ösvényein. A „Vad és Vadászat“ minden tekintetben megérdemli, hogy a vadászközönség a legmélyebb érdeklődéssel és támogatással karolja fel; nemcsak azért, mert egy tökéletes és hézagpótló munkával gazdagítja a vadászati szakirodalmat, amiből minden vadász tanulhat, hanem azért is, mert olyan könyv, amelyből a nemvadász is láthatja, hogy a vadászat nem csupán sport, hanem nemzetgazdasági tényező, tudomány és művészet is. A gazdag tartalmának megfelelően külsőleg is díszes kiállítású könyv simított famentes papírral, aranyozott egyszíves kötésben. Szerzők saját kiadása, kiadóhivatala: Budapest, VIII. Mátyástér 12.

— „Hunyadi János“ keserűvíz a legmegbízhatóbb és legideálisabb hashajtószer, kapható mindenütt.

GARDONYI GEZA:

A láthatatlan ember

REGÉNY

(26)

A százados eltámolygott a sátorába, hogy aludjon.

— No én nem tudom, melyik kategóriába sorolsz engem, — mondta Maksziminosz, — de én majd megfuladtam nevetemben.

— Mindenki az oldalát fogta, — udvariaskodott Prizkosz, ő egymaga volt komoly a nagy társaságban. Mármost azt szeretném tudni, hogy nem volt-e nevetésnek az a bolond, vagy hogy nem akart nevetni?

Es elgondolkodva rázta a fejét.

Maksziminosz nem értette. Ő a testi embert látta Attilában is. Prizkosz azonban a lelki embert látta. S én meg a két beszélgetőnek a különbségét láttam meg aznapon először.

XIV.

Másnap esett az eső. A hunok megfordították a bőröket a sátorukon is, magukon is szőrrel kifelé. Mintha medvéknek a városban volnék.

De azért a királyi palota körül csakannyi a nép, mint az előttevaló napon.

A sátorunkból oda lehetett látni Csáthéknak a házára. Láttam, mikor Emőke bő hattyutollköpönyegben jelent meg az ajtóban és egy alacsony szürke lóra ült. A lóval egy rövidnyaku férfirabszolga futott a királyné palotájáig.

Nekem is egyszerre sürgőssé vált, hogy odamenjek. Mosdottam, öltöztem, kenekedtem. En is lovon mentem át, hogy a sarum be ne sározódjék. Ugyesen ugrottam a falépcsőre. A lovat odakötöttem egy oszlophoz.

A királyné csak harmadmagával ült a szobában. Szinte csodálkozva nézett reám:

— Rajzolni jöttél? Borult az ég. De az

ért csak maradj, hátha kitisztul.

A kereveten ült s egy közönséges mázatlan cserépfazék volt az ölben. A szőnyegen körülötte aranyékszerek, láncok, gyöngyök kőszöntyűk, násfák, gombok. Hogy miért tartotta azt a sok kincset a királyné egy ordinaré fazékban? és miért nem valami ezüstkupában, vagy díszes ládában? nem tudom. Lehet, hogy babonából. Lehet, hogy úgy szokták. A szokás talán maradvány az ősidőkből, mikor még vízben, földben rejtegették a kincseket.

Emőke az ablaknál ült, amelynek hólyagtáblái a borulatban jégtáblákhoz hasonlítottak.

Az ékszereket törölgették, keféltették, fényesítették mind a hárman.

A királyné is. Egy széles aranyöv volt a kezében. Vert arany eperlevelek lánc. A levelek közt korall-gyümölcsök.

— Láttál-e valaha ennyi kincset? — kérdezte a királyné, mikor a művészi övre rábámultam.

— A mi ötvöseinknél láttam efféléket, — feleltem, — de nem ilyen szépeket.

— Ennél szebbek is vannak nekem, — mondta a királyné, — de mintha világosodna: próbáld meg ezt a láncot, hátha jó lesz a rajza himzés alá.

A beszélgetésükből megértettem aztán, hogy a királyné az új asszonyok választ ajándékot az ékszerekből. A menyegző után való holdujuláskor az új asszony sorra látogatja a régiéket. Akkor ajándékozza majd meg a királyné.

Rika királyné csöndes és szomorgó természetű asszony volt. Ahogy ott ült, akkor is, a feje meghajlott, mint a hervadó virágé. Ritkán szólott, és ha vidám volt is, szelíd mosolygás volt minden nevetése. Én amikor csak lehetett, fölnéztem a rajzomról. Emőkét néztem, s ha Emőke mögöttem járt, akkor a királynét.

A királyné egyszer oldalt ült felém, s akkor láttam, hogy az orra kissé hosszú. A csorbafogu nőnek tömpe volt az orra. Emőké is hosszukás, de finom vonalú. Akkor gondoltam azt, hogy a hosszúorrú emberek

hajlancóbbak a buskomolyságra, mint a rövidorrúak. A kisorrúak többnyire vidámak. De mi köze az orrnak a lélekkel?

Es csakugyan Emőke is inkább komoly természetű volt, mint vidám.

A királyné gyönyörködve nézett egy gyémántokkal becsillagzott elefántcsontkarperecet, s egyszer csak hozzám fordult:

— Milyen karperecet viselnek a görög nők?

— Mindenfelét, — feleltem óvatosan, — már akinek van. Mert az ország már nem gazdag, felséges asszonyom.

— Nyakláncot viselnek-e?

— Nemigen, felséges asszonyom. Nálunk azt tartják, hogy az arany nyaklánc idegen országbeli férfiaknak való. A nők legfeljebb ha gyöngyfűzert viselnek a nyakukon, azt is csak ünnepen.

— És a görög leányok, — kérdezte Emőke, — szépek-e a görög leányok? Olyan-e a ruhájok, mint a miénk?

— A görög leányok mind feketék fekete-szeműek, fekete-hajjuk, fehér-bőrűek, — feleltem, — és nem olyan szépek, mint a hun leányok. A ruhájok is formátlan most, de valamikor oly szépen öltözködtek, hogy annál szebben már nem lehet.

— Hogyan? — kérdezte egyszerre mind a három nő.

— Alól selyem ing, vagy bisszuszing, meg egy szál fehér szoknya, térdig érő, vagy addig se.

— Addig se!?

Es elképedtek.

— Bizony a fiatalja. A felsőruha takarta leginkább a lábszárt: egy könnyű és bő finom gyapjulepel, amelyet a jobbvállon kápocs tartott össze. Nyáron a szoknya elmaradt: az inget kötötték át derékon, ki selyemmel, ki bársonnyal, ki aranyláncsal. S tán nem is derékon, hanem valamivel feljebb, hogy a termet hosszúnak lássék. A lepel is könnyebb volt, mint télen.

A nők nevettek.

Magam is mosolyogtam, mert láttam, hogy nem értenek.

(Folytatjuk)

Közgazdaság

Vasárnap a noviszádi járásban megalakítják a kereskedők kötelező egyesületének kirendeltségeit

Nyolc csoportban száll ki a vidékre az egyesület alapító bizottsága

Megírta a Reggeli Újság, hogy az új ipartörvény értelmében a noviszádi kereskedelmi és iparkamara kinevezte a noviszádi kereskedők kötelező egyesületének alapító bizottságát, amely meg is kezdte működését és megalakulása után úgy határozott, hogy elsősorban a vidéki kirendeltségeket szervezi meg. Mint jelentettük, a bizottság vasárnap tartja meg a noviszádi járásban a vidéki kirendeltségek megszervezését. Ebből a célból az alapító bizottságot nyolc csoportra osztották be és ez a nyolc csoport fogja a megszervezés munkáját végrehajtani. A bizottságok felosztása a következő:

1. Jarak és Temerin részére: Krajacsevics Julije, Forgács és Neupauer.

2. Glozsán és Petrovác részére Popov, Weiss E., Korodi Gyula.

3. Kulpin és Deszp. Szv. Ivan részére: Burghardt, Raletics és Djiskov.

Pasicsevo, Szt. és Novi Sové részére: Csulum, Szekulics Dusán, Zecsevics és Nisevics Száva.

5. Szt. Futog, Novi Futog és Begecs részére: Szlepcevic Zsárkó, Lázics Sztankó és Menrath.

6. Kiszács részére: Krsztics Alekszandar és Vuceskov Milán.

7. Rumenka részére: Kovács János és Pusics Emil.

8. Káty részére: Ivkovic A. és Lezsímirac Mirkó.

Az egyes községekben a kereskedők gyűlését a következő időpontokban tartják meg: Jarak 9 óra, Temerin fél 11, Glozsán 9, Petrovác 10, Kulpin 9, Deszp. Szv. Ivan 11, Pasicsevo 10, Szt. és Novi Futog 9, Begecs fél 11, Kiszács 9, Rumenka 10, Káty 10, Szt. Sové 14 és Novi Sové 16 órakor.

A bizottságok visszaérkezése után a jövő héten egybe gyűjtik a megalakulásról szóló jegyzőkönyveket és azokat átadják a kereskedelmi és iparkamarának. Ezután hamarosan kifogják tűzni a kereskedők egyesületének alakuló közgyűlését.

A noviszádi iparosegyesület elkészítette a régi iparigazolványok bejelentésére, illetőleg kicserélésére szolgáló mintáveket

A mintáveket április 28-ától kezdve bármelyik iparos részére kiállítják az iparosegyesületben

Mint ismeretes, az új ipartörvény értelmében az iparosoknak is be kell cserélniök régi iparigazolványaikat, illetőleg engedélyeiket az új ipari jogositványokra, illetőleg engedélyekre. A noviszádi iparosok egyesülete, hogy ezt a bejelentést tagjai részére megkönnyítse, úgy határozott, hogy a bejelentés mintáivét kinyomtatja és bármelyik iparosnak az iparosegyesületben elvégzik a mintáiv kitöltését és az egyéb formalitásokat.

Az iparosegyesület mintái április huszonnyolcadikára elkészülnek és ezen a napon megkezdik a régi iparigazolványok becserélésének munkáját.

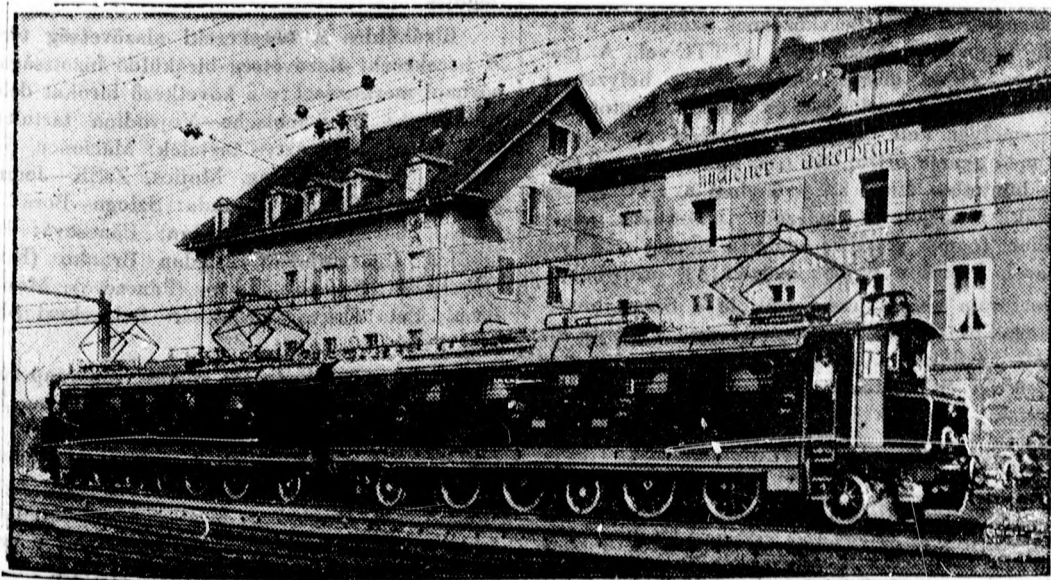
Az iparosegyesület ezt a munkát teljesen ingyen végzi, csupán a nyomtatvá-

nyok fejében számát fel két dinárt.

Mindazok, akik régi iparigazolványaikat be akarják cserélni, április huszonnyolcadikától kezdve naponta délelőtt 8-12 óra között jelentkezhetnek az iparosegyesület helyiségeiben. A bejelentéseket, illetve az iparigazolványok kicserélését a törvény értelmében legkésőbb június kilencedikéig végére kell hajtani.

Az iparosegyesület vezetősége ez alkalommal felhívja tagjainak figyelmét arra is, hogy tagdíjaikat feltétlenül rendezzék, mivel az egyesületnek csakis saját bevételeiből kell fenntartania magát. A tagdíjakat az idei évre is begyűjtik és pedig félévre, a tavalyi kivetés alapján.

Svájcban elkészítették a világ legnagyobb mozdonyát

8800 lóerős elektromos mozdony, amely a Szent Gothard vasut vonalán fog közlekedni. A 8800 lóerős elektromos mozdony a legnagyobb a világon.

A noviszádi Hitelezők Védegyiténének hírol

Uj fizetésképtelenségek:

Branko Sándor Pantelics, Vrsac; 40%, 4x3 havi részlet. Gondnok dr. Putnik Milivoje ügyvéd, Vrsac. Bejelentési határidő IV. 28, tárgyalás V. 4.

„Divota“, Noviszád. Magánegyezség. Halasztást kért.

Link Lőrinc, Vel. Kikinda; 40%, 4x3 havi részlet. Aktiva 69.712, passziva 132.311 dinár. Bejelentési határidő IV. 22, tárgyalás IV. 28.

Emerich György, Bácskibresztovac; 50%, 3x6 havi részlet. Aktiva 53.000, passziva 103.867 dinár. Bejelentési határidő V. 2, tárgyalás V. 7.

„Dege“ Dér Gyula, Szubotica; 40%, 4x3 havi részlet. Gondnok dr. Matijevec Lázár, Szubotica. Bejelentési határidő V. 13, tárgyalás V. 19.

Konjovic Dimitrije, az „Ikarus“ igazgatója, Noviszád; 100%, 2x9 havi részlet. Aktiva kb. 4 millió 500.000, passziva kb. 3 millió 500.000 dinár. Gondnok dr. Szekulics Milovan ügyvéd, Noviszád. Bejelentési határidő IV. 30, tárgyalás V. 4.

Kremer és Hahn, Kula; 50%, 4 és 6 havi részlet. Aktiva 307.598, passziva 408.351 dinár. Bejelentési határidő V. 16, tárgyalás V. 21.

Mavro és Nina Schenk, Noviszád; 40%, 4x3 havi részlet. Aktiva 518.266, passziva 727.249 dinár. Gondnok dr. Csirics Szlavko Noviszád. Bejelentési határidő V. 6, tárgyalás V. 11.

Zeremski Vladimir, Szrbobran; 40%, 3x4 havi részlet. Gondnok dr. Djoka Jovanovic Szrbobran. Passziva 92.203 dinár. Bejelentési határidő IV. 30, tárgyalás V. 4.

Jojkics Paja Szrbobran; 40%, 4x3 havi részlet. Gondnok Kaplarszki Pavle Szrbobran. Bejelentési határidő IV. 30, tárgyalás V. 4.

Mirnic Béla Szubotica; 40% 12 havi részlet. Aktiva 67.350, passziva 150.308 dinár. Gondnok Kenedics Karlo Szubotica.

Berger László, Szubotica. Aktiva 45.234, passziva 70.869 dinár. Bejelentési határidő V. 10, tárgyalás V. 14.

Ujabb hírek a fizetésképtelenségekről:

Eisenhut György, Bacska Palanka. Gondnok dr. Hilkene Ljudevit, B. Palanka. Bejelentési határidő április 18, tárgyalás április 23.

Miskovics D. Milan, Szr. Mitrovica. Gondnok dr. Baum Zsiga ügyvéd Szr. Mitrovica. Bejelentési határidő május 5, tárgyalás május 10.

Ujra kitűzött tárgyalások:

Officrovics Paja, Ada. IV. 28.

Wagner Ferenc fia, Szubotica. IV. 28.

Mohr István és Tsa, Apatin. IV. 20.

Csonka Lajos, Szentá. V. 7.

Létrejött egyezségek:

Schwendner Jakob Crvenka. III. 26-án, 45%, 4x3 havi részlet. Garantál Müller József Nova Gradiska.

Özv. Lévy Lajosné, Sztaribecsej. III. 23-án, 41%, 4x3 havi részlet.

Lévy Jenő Sztaribecsej. III. 23-án, 50%, 6x3 havi részlet. Garantál özv. Lévy L.

Vukovics Grga, Szubotica. III. 31-én, 50%, 18 havi részlet.

Dabics Janko Sztaribecsej, 41%, 4x3 havi részlet.

Grigorijevics Szima, Deszp. Szv. Ivan. IV. 6-án, 40%, 3x4 havi részlet.

Szekulics Vojin, Sztaribecsej, 45%, 6x2 havi részlet.

Bergenthal Albert, Vel. Beeskerek. IV. 6-án, 40%, 4x3 havi részlet.

S. és Zs. Weidinger, Szombor. IV. 8-án, 30%, 18 havi részlet.

Ujabb hírek a fizetésképtelenségekről:

Singer M. fiai, Szentá. 40%, 12 havi részlet. Gondnok dr. Vuics Szvetozár ügyvéd, Szentá. Bejelentési határidő május 7, tárgyalás május 14-én.

Elrendelték a kényszeregyezséget egy szentai kereskedő ellen. A szubotici törvényszék tegnap eirendelte a kényszeregyezséget Mészáros János szentai kereskedő ellen. Mészáros passzívája 140.000 aktívája pedig 66.000 dinár. Vagyonfeltgyelő dr. Holló Dénes szentai ügyvéd. Határidők: Május 21 és május 31.

147 milliárd dollár a világ életbiztosítási állománya

Az életbiztosítási intézmény jelentőségben a bankrendszert megközelíti

Érdekes amerikai statisztika jelent meg legutóbb a világ életbiztosítási állományáról. A hatalmas számok, amelyekről a statisztika beszámol, azt bizonyítják, hogy az életbiztosítás közgazdasági és pénzügyi jelentősége alig marad el a bankok jelentősége mögött. 1929 végén az egész világon 147 milliárd dollár életbiztosítási kötvény volt érvényben. 1930-ban is szaporodott az érvényben lévő életbiztosítások száma és 22 állam közül, amelyre a statisztika kiterjed, ebben az évben csak öt államban mutatott csökkenést az életbiztosítási állomány.

1924 óta az életbiztosítási állomány évenként átlag 12 százalékkal emelkedik. A legnagyobb emelkedés 1928-ban volt, amikor az állomány növekedése 12 milliárd dollárt tett ki.

Azóta a gyarapodás ugyan lassabb lett, de az életbiztosítás még így is az intézmény, amely a világgazdasági válságot legkevésbé érzi. Ez természetesen csak az állománygyarapodásra vonatkozik, a rentabilitás szempontjából kedvezőtlen eltolódás állott be.

Az életbiztosítási állomány szempontjából ter-

mészetesen első helyen Amerika van 108 milliárd biztosított tőkével. Utána jön Anglia, Kanada, Japán és Németország. A vezetés tehát az angolszász országoké. Meglepő Japán előretérése, ami azt bizonyítja, hogy a háboruban részt nem vevő országok fejlődőképessége minden irányban nagyobb, mint a háborús országoké. Az utóbbi években hatalmasan fejlődik az életbiztosítás a latin, amerikai államokban is. Mexikóban, Chilében a fejlődés 1924 óta 319, illetve 438 százalék. Az életbiztosítási fejkvóta igen élénk fényt vet egyes országok gazdasági életének fejlettségére és nemzeti vagyonára. A legalacsonyabb az egy-egy emberre eső életbiztosítási kvóta Indiában, fejenként két dollár. A legmagasabb Amerikában, ahol közel 850 dollár. Angliában az életbiztosítási fejkvóta 266 dollár, Svédországban 205 dollár, Olaszországban 152 dollár. Egyes országok aránytalanul nagy fejkvótát mutatnak a nemzeti gazdaságukhoz képest, ez annak a jele, hogy jelentős külföldi biztosítási érdekeltséggel bírnak.

—o—

Motorkezelői tanfolyam lesz Szomborban. A Bácskai Gazdasági Egyesület kebelében működő cséplőgéptulajdonosok és traktorosok szakosztálya e hó 25-től 27-ig tartja első és e hó 28-tól 30-ig második motorkezelői tanfolyamát tagjai részére. A tanfolyamok hallgatóinak e hó 25-én, illetve 28-án reggel 8 órakor kell jelentkezniük a Bácskai Gazdasági Egyesület irodájában Szomborban (Kralja Petra u. 43). A tanfolyamot elvégzettek Szomborban tesznek motorkezelői vizsgát. A vizsgáztató bizottság május 3-án érkezik Szomborba, hogy a jelölteket levizsgálta. Minden vizsgáznivaló szándékozonak a maga községi előjáróságától erkölcsi bizonyítványt kell beszereznie, valamint írásbeli igazolvánnyal kell igaz-

olnia azt is, hogy legalább két hónapig végzett gyakorlati munkát robbanó motorok körül. Ennek a bizonyítványnak is államnyelven kell kiállítva lennie.

E hó 26, 27 és 28-án tartják meg Beeskereken a gőzgépközlelő tanfolyam vizsgáit. Beeskerekről jelentik: A beeskereki iparkamara előterjesztésére a báni hivatal megengedte, hogy a beeskereki gőzgépközlelő tanfolyam résztvevői Beeskereken vizsgálhassanak. A vizsgákat április 26, 27 és 28-án tartják meg a kereskedelmi akadémiában.

—o—

Fizessen elő a Reggeli Ujságra

Makkabi—NAK, Mácsva—Rádnicski

A noviszádi PAK holnap bebiztosíthatja bajnokságát a második osztály első csoportjában

A noviszádi alszövetség első osztályában az 1—4 helyezést illetően, a legteljesebb bizonytalanság ural kodik. Pillanatnyilag az a helyzet, hogy a Vojvodina, a Rádnicski, a Mácsva és a NAK bármelyike első lehet, hogyha megnyeri a még lejátszásra váró mérkőzéseit. A jelenleg első helyezett Vojvodinának még egy bajnoki mérkőzése van hátra, összesen tehát 13 pontot szerezhet. A második helyezett Rádnicskinak 10 pontja van, de két hátralevő mérkőzése, tehát legjobb esetben 14-re növelheti bajnoki pontjainak számát. A Mácsva jelenlegi 9 pontjához még négyet szerezhet, minthogy két mérkőzése van hátra. A NAK-nak 8 pontja van, viszont négy le nem játszott mérkőzése, tehát összesen 16 pontot szerezhet.

A még hátralevő öt elsőosztályú bajnoki mérkőzés tehát épen elég szenzációt ígér. A holnapra kisorsolt két mérkőzés sok tekintetben közelebb viheti a dolgokat a végső kifejlődéshez. A Noviszádon eldöntésre kerülő NAK—Makkabi mérkőzés főleg a NAK szempontjából fontos, mert a Makkabi utolsó helyezése már végérvényes. A két kétféle egyesület előreláthatólag kemény küzdelmet fog vívni, mert mindkettőnek a technika a főerőssége. A mérkőzést a Karagyorgye pályán rendezik délután 4 órai kezdettel.

Sabácon rendkívül nehéz feladata lesz a noviszádi Rádnicskinak.

A második osztály első csoportjában a Postások végérvényesen bebiztosíthatják első helyezésüket, ha

holnap legyőzik a Vasutasokat. A PAK-nak ugyanis ebben az esetben 16 pontja lenne, ennyit pedig a többiek közül egyik sem szerezhet. Összel a PAK győzött 1:0 arányban. A noviszádi Rapid a petrováci Szlovacskit fogadja. A két csapat formája meglehetősen ismeretlen, mert mindössze egy bajnoki mérkőzést játszottak a tavaszi fordulón. Összel a Rapid győzött 3:0 arányban.

Temerinben derby mérkőzésnek számíthat a noviszádi Trgovacski találkozója a TTC-vel. A második csoportban eléggé tisztázatlan a helyzet, a TTC-nek minden mérkőzést és minden pontot nagyon komolyan kell vennie, ha jelenlegi vezetőpozícióját meg akarja őrizni. Az őszi mérkőzést a Trgovacski büntetése miatt 3:0 arányban a TTC javára igazolták. Koviljon a noviszádi Grafikusok nehéz küzdelmet fognak vívni, az odahaza mindig veszélyes Sajkással. Összel a Sajkás győzött 4:1 arányban.

Karlovcin aligha játszhatják le a Strazsilov—Petrovaradini Hajduk mérkőzést, mert a pálya víz alatt áll. Vrdniken a Rudar—Rádnicski, Lacsarakon a Lacsaraki SC—Zanatlija, Mitrovic-in az MSK—Trgovacski, Bjelinán a Zora—Rádnicski mérkőzés szerepel a holnapi programon.

—o—

A Noviszádi Atlétikai Klub hivatalos hírei. Vasárnap, április 24-én délelőtt fél 10 órakor a kombinált csapat barátságos mérkőzést játszik a NAK pályán a Trgovacski első csapata ellen. Az alatt

Rádió műsor:

Szombat, április 23

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: A rádiózenekar hangversenye. 13.30: Ujsághírek. 16: Esti hálaadás a pravoszláv püspöki templomból. 16.30: Gramofon. 17.30: Nikolics Bosko népdalokat énekel. 19.20: Vigjáték. 20: Átvitel a zágrabi nemzeti színházból. Szünetben k. b. 21.30: Ujsághírek. Előadás után: Séta Európán keresztül.

Budapest. 9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 4: Gyermekjátékszóra. 4.30: Szalonzenekari hangverseny. 5.25: A rádió és a szinpad Vándor Kálmán előadása. 6: Bodán Margit magyar nótákat énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 7: Képfaragó- és éremművészetünk utörője Ferenczy István. Beck Fülöp előadása. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Don Juan. Opera két felvonásban. Az I. felvonás után: időjelzés, hírek, loversenyeredmények. Az előadás után: Időjárásjelentés. Majd: Gáldy Béla jazzzenekarának zenéje a Gellért szállóból Vig Miklós énekszámaival.

Bécs. 1.10: Schieder-zenekar. 4.15: Táncczene. 7.10: Rektensvald-zenekar, szórakoztató zene. 8.10: Schiller: Armány és szerelem című műve. 10.05: Hummer-zenekar.

Berlin. 4.05: Zenekari hangverseny. 7.10: Bach: Márkus passio. 8: Táncczene. 9.10: Strauss Johann hangversenye. 10—11: Táncczene.

Bukarest. 5: Könnyű és román zene. 6.10: Sibiceanu zenekar. 7.40: Gramofon. 8: Flonder: Szent György-napi éjszaka című operája.

Leipzig. 8: Vidám est. 10.15: Táncczene Berlin. München. 6: Népdalok lantkísérettel. 6.40: Esti zene Ferenc császárnál. 8: Fuvószene. 9: Vidám est. 10.45: Esti zene.

Prága. 3.30: Operaáriák. 7.20: Szkeccs. 8.30: Spilar—Mirovszky és Tobis szerzők kabaréja.

Róma. 5.30: Ének. 5.45: Könnyű zene. 8.45: Operaelőadás.

Varsó. 6.30: Hangverseny. 7.35: Gramofon. 8.15: Hangverseny, könnyű zene. 10.10: Chopin művei zongorán. 10.10: Táncczene.

felsorolt játékosok kötelesek legkésőbb délelőtt fél 10 órakor Halmágyi intézőnél jelentkezni: Basics, Luka, Georgijevics, Sebők, Werner, Lenhardt, Blum, Schneek, Fucsik, Siposs, Pejics, Vass, Longaver, Breitwieser, Paszt, Sztanko, Weiss. — Ifjusági és első csapatunk bajnoki mérkőzést játszik a Karagyorgye pályán a Mak'abi ellen. Az ifjusági játékosok kötelesek a NAK pálya öltözőjében délután 2 órakor Halmágyi intézőnél jelentkezni: Gögös, Daniel, Muha, Zsunics, Kotrba, Vizi, Zollstock, Lerch, Wengrin, Szelakovics, Milinszki, Dudas, Hertl, Buzgó I, Buzgó II, Bobak. — Első csapatunk játékosai 3 órakor kötelesek Halmágyi intézőnél jelentkezni a NAK pálya öltözőjében: Sovljanszki, Reich, Zahorai, Müller, Haasz, Rilli, Schubert, Schelb, Thurzó, Juhász, Lemmler, Welker, Elek. — Intéző.

A noviszádi Rádnicski hivatalos hírei. Az első csapat holnap reggel pontban 6 órakor indul Sabáca, a Rádnicski pályáról. Az alábbi játékosok pontosan 6 órakor jelenjenek meg a pályán: Kovácsévics, Hacker, Hoffmann I, Burai I, Burai II, Sztójcsics, Grgarov, Hoffmann II, Pesics, Jurik, Beke, Friezmann, Kiss. Vezetők: Hadnagyev és Jegdics.

Bíróküldés a beeskereki alszövetség területén. A beeskereki alszövetség bíróküldő bizottsága a vasárnapi mérkőzésekre a következő bírókat delegálta: Beeskerek: Schwaebische—Vojvodina tartalék: Bibák, ZsSK—Jedinsztvo tartalék: Marioncu, Schwaebische—Vojvodina: Ing. Mojics, ZsSK—Jedinsztvo: Jankovics Miliszav; Kikinda: Szloga—Borac (Beeskerek), barátságos: Argylán; Pancsevó: Bánát—Obilics, ligaselejtező: Bogdán Branko (Kikinda); Debeljacsca: Spárta—Jadran (Pancsevó); Mojics Milorad; Bela Crkva: Granicsár—Belacrkvai SK: Rakics Petar.

A NAK kerékpárosai holnap, vasárnap rendezik ez évi második kirándulásukat Temerinbe. Indulás 2 csoportban. Az első csoport indulása mise után 9 órakor a templomudvarból. Ezt a csoportot Fojt kerékpáros kapitány vezeti. A második csoportot Rác vezeti, amely egy órakor indul ugyancsak a templomudvarból. Elelmet mindenki hozzon magával. Az öltözet kényelmes és egyszerű legyen.

—o—

Ma este lezárjuk a Reggeli Ujság tipp versenyét

Május 10-én hirdetik ki a pályázat eredményét

A Reggeli Ujság tipp-versenyének ma van az utolsó napja. A pályázaton résztvevők még egyre küldik tipp-szelvényeiket szubotici szerkesztőségünkbe, ahol azokat szortírozzák. Az eddig beküldött pályázatokon még mindig a szombori Szlávia tartja az első helyet, azonban a Bácska már erősen mögéje zárkózott és nem lehetetlen, hogy ma a tippverseny utolsó napján maga mögött hagyja vidéki konkurensét. A két utolsó helyet a Szand és a SzAK tartja rendületlenül, mivel a pályázók, ugylátszik nem bíznak a két csapat előrejutásában.

A tipp-pályázatunkra egyébként még ma este hét óráig lehet szelvényeket beküldeni a Reggeli Ujság szubotici szerkesztőségébe. Amint már említettük, a verseny győztese kétszáz dinár készpénzjutalmat, a második díjazott száz dinárt kap, a harmadik győztes a Reggeli Ujságot negyedéig ingyen kapja, a negyedik egy értékes könyvjutalomban részesül, míg az ötödik nyertes két páholyjegyet kap valamelyik ligamérkőzésre. Egy-egy pályázó több szelvényvel is tippelhet.

TIPPSZELVÉNY

A kvalifikációs mérkőzések végleges állását így tippeltem:

1. ———— pont. ————	gólarány ————
2. ———— pont. ————	gólarány ————
3. ———— pont. ————	gólarány ————
4. ———— pont. ————	gólarány ————

Név és lakás: ————

Noviszád válogatott asztali tennisz csapata ma este Beogradban mérkőzik

Ma este vendégszerepelnek Beogradban első ízben a legjobb noviszádi asztali tenniszeseik, ahol Beograd válogatott ping-pongesapatával mérkőznek. A két csapat eddig kétszer mérkőzött Noviszádon. Az első mérkőzésen Noviszád győzött 5:0 arányban. Két héttel ezelőtt azonban 6:3 arányú váratlan győzelmet arattak a beográdiak. A mai mérkőzés tehát két egyenlőrejü ellenfél izgalmas küzdelme lesz. A noviszádi csapatot a Szénássy, Frank, Dietrich, Hazanovics együttes képviseli.

A noviszádi Torricelli vívóiskola fanitványaival résztvesznek a lyubljani országos vívóbajnoki küzdelmekben

Négy férfi és egy hölgyversenyző indul Noviszádról

Az idei országos vívóversenyt Ljubljában rendezik május 14, 15 és 16-án. A verseny programján junior, hölgy, továbbá szenior tör és kardversenyek szerepelnek. A versenyre a rendezőség meghívta a noviszádi vívógárdát is, amely jelenleg országos viszonylatban is a legelső helyen áll.

A noviszádi vívók biztos indulói a versenynek, amelyen több számban határozott győzelmi eséllyel indulnak. A Torricelli vívóiskolában a maestro irányításával hónapok óta rendkívül szorgalmas munka folyik, a vívók kivétel nélkül kiváló formában vannak. Az eddigi terv szerint négy férfi és egy hölgy, versenyző vesz részt Noviszádról az országos bajnoki versenyen. Szinger, Staufér és Mojzesz Géza a Makkabi vívói kardban, Schneider (NAK) törben, Schneiderné pedig (NAK) az országos bajnoki törben indul.

Remélhető, hogy az utazás anyagi természetű nehézségeit a noviszádi sportszerető közönség támogatásával sikerül majd leküzdeni és a noviszádi vívók végre országos viszonylatban is bemutatják kivételes képességeiket.

Elmarad a VSC—OSC vasárnapi mérkőzés. Az osztrák Gradjanszkit nagyon kellemetlenül érintette a VSC erélyes fellépése az ismételt lemondott mérkőzések miatt. A Gradjanszki békitő ajánlatot tett a VSC-nek és meghívta a VSC csapatát az esedékes Schwerer-serlegmérkőzésre. A VSC elfogadta a meghívást és az OSC-vel lekötött mérkőzését közös megegyezés folytán elhalasztotta.

Nézzé jól meg saját gummisarkjait!

hogy ezek e, a valódi PALMA-sarkok. Vannak gummisarkok melyek Palma-hoz hasonlóak. Mi ígéretet csak a valódi PALMA-sarkok legnagyobb tartósságáért, legnagyobb ruganyosságáért, és az időelőtti fáradtság védelméért teszünk.

PALMA

Kérjen a cipészétől Palma-Okma gummi talpat, mert olcsóbb és tartósabb, mint a bőr. Fekete és barna cipő számára.

A Jugoszláv Tenniszszövetség az 1931 esztendőről összeállította a legjobb tenniszesezők ranglistáját

A Zagrebban székelő Jugoszláv Tennisz Szövetség összeállította a legjobb férfi és nőjátékosok ranglistáját. Az odzsaci Radovanovics a hetedik legjobb férfijátékos a országnak. A bácskai hölgyjátékosaink közül a palics Schréger Lilly, a noviszádi Uzeiac Teodorné—Dimics Szandy és az odzsaci Matheisz Lenke szerepelnek a legjobbak között.

A ranglista a következő: Férfiak: 1. Schaeffer (HASK, Zagreb); 2. Kukuljevics F. (ZKD, Zagreb); 3. Friedrich K. (HASK); 4. Radovics (BTK, Beograd); 5 és 6. Malacsec (HASK) és Hitzl (Maribor); 7. Radovanovics (Odzsaci SC); 8. Kukuljevics T. (ATK, Zagreb); 9. Friedrich D. (HASK); 10. Puncsec (Concordia, Zagreb). Hölgyek: 1. Gosztisáné (ZKD Zagreb); 2. Schréger Lilly (Palics); 3. Uzelacné (Noviszád); 4 és 5. Ravnika (Ljubljana) és Nemirovszki (HASK); 6, 7 és 8. Makszimovics (ZKD Zagreb); Bliasz (ZKD Zagreb) és Kovács (HASK); 9. Matheisz Lenke (Odzsaci SC); 10. Buzina (HASK).

Bánáti sporthírek. A becskerekai alszövetség pénteken tartotta ülését, melyen sok fontos kérdésben határoztak. Így az igazgatótanács felfüggesztette további játékjogát a becskerekai Schwaebischének és a becskerekai Amatörnek, mindaddig amíg válaszolnak az alszövetségnek a hozzájuk intézett kérdésekre. Továbbá pénzbüntetésre ítélték a becskerekai Obilicset (50 dinár) és Boracot (50 dinár), valamint a vrsaci Dusan Szilnit (100 dinár), mert a nekik küldött aktákat nem továbbították az alszövetséghez. Az intézőbizottság a következőképpen sorsolta ki a kikindai alosztály hátralevő mérkőzéseit: Május 8. Kikinda: ZsAK—Nakovi SK; június 12. Kikinda: ZsAK—Sarlevili Szloga; június 19. Nakovo: Nakovi SK—ZsAK (Kikinda); június

26. Sarlevil: Szloga—ZsAK (Kikinda). A Kovini SK kérésére elhalasztották a június 5-ére kisorsolt Kovini SK—Spárta (Debeljacsca) mérkőzést és azt június 26-ára halasztották. Azonkívül elhalasztották a vasárnapra kisorsolt Delia—Banat mérkőzést és helyette a Bánát—Obilics ligaselejtező mérkőzést játszák le.

A Szentai AK a vasárnapi Szand—SzAK mérkőzésre a következő csapatot állítja ki: Körösi — Terzin, Sztepanesev — Kovács, Pakáski, Tóth II — Jenovác, Paics, Petkov, Ujházi, Rác—Szabó. Tartalékok: Nagy, Duda és Paics II. — Az előző ligaosztályozó mérkőzéseken történt kísérletezések után ez a szentai sportközvélemény csapata, amely Terzinnel a hátrédben és Rác—Szabóval a bal-szélén egységes és sikerre vezető összeállítás. A meccset a SzAND-dal történt megállapodás alapján Andree Dezső noviszádi alszövetségi bíró vezeti, akinek szakértelmében és tárgyilagosságában mindkét csapat megbizik.

A szentai Rádnicski serlegmérkőzés rendezését tervezi a hiányzó tavaszi mérkőzések pótlására. A munkássportklub átiratot intéz a Szentai AK, a sztaribecsei Gradjanszki, a Dulcisz, Szombori Sport Klub és a szubotici SzMTC sportklubok vezetőségéhez, hogy hajlandók-e résztvenni egy kétfordulós serlegmérkőzésen a fent felsorolt klubokkal. A serleget a szentai Rádnicski szerzi be és adja a győztes csapatnak, azonkívül még egy vigaszdíj is lenne. A csapatok egymással költségmentérettel mérkőznének, mint a bajnoki mérkőzéseken. A Rádnicski által felvetett eszme életrevaló és módot adna a résztvevő hat klubnak nívós és olcsó mérkőzések lejátszására, egyben olyan csapatokat hozna össze, amelyek játéknívó tekintetében egymáshoz közel állanak.

A szubotici TANK Bácskatopolán. A szubotici TANK sportegyesület csapata vasárnap délután Bácskatopolára rándul, ahol a JAK kombinálttal méri össze erejét tréningjellegű mérkőzés keretében. A jóképességű szubotici másodosztályu csapat komplett felállítással megy Topolára.

Péntektől—hétfőig

1. Kísérőműsor PARAMOUNT JOURNAL
2. E. A. Dupont pompás rendezésében**„SALTO MORTALE“**Nagy cirkuszfilm. Fényes rendezés, rendkívül ügyesség, nevetés, művészi élmény! — minden van ebben a filmben
Főszerepben: ANNA STEN, Reinhold Bernd, Otto Walburg
Slágerkompozíciók: Guttmann és Jurmann.Előadások kezdete 6. 1/2 és 10. 9 órákor
Bélyegárak: 6. 8. 10 és 12. páholy 14 dinárA Noviszádi Újságírói Egyesület féltudománnyal
jelenti, hogy lelejtett és szeretett tagja**Dr. MILKO IZIDOR** író,több irodalmi társulat tagja, sok egyesület örökös
díszelnöke nemes életének 77-ik évében, írói mű-
ködésének félszázados jubileumát követő ötödik
évében hosszas szenvedés után elhunyt.
Emlékét szeretettel fogjuk megőrizni!A Nép kör elnöksége megrendült szívvel és gyászoló
szívvel tudja**Dr. MILKO IZIDOR**a Nép kör díszelnöke és igazgatósi tagjának f. hó 21-én
történt elhunytát.
Dr. Milko Izidor a Nép kör kulturális mozgalmának
lelkese, szorgalmas és munkás irányítója volt, akinek nemes
egyenisége példaképpen él tovább a lelkekben.
Emlékezetét hálás szívvel őrizzük meg
Szubotica, 1932. április 22.**NE FELEJTSE EL!**1425
BUZÁS ÁPRILIS 26 ÉS 27-ÉNVegyen- rendeljen **SORSJEGYET**
az áll. osztálysorsjátékhoz, a meghatalmazott főárusítótól
„BRISTOL“ NOVISAD, ŽELJEZNIČKA 27.**GEORADIUM.**

Klinikailag kipróbálva Orvosilag ajánlva.

Rádium ivókészlet tiszta rádium-elemmel, tö-
kéletes kivitelben (ezüst és alpakka, csiszolt-
üveg tartó), a leghigiénikusabb s mégis a
legolcsóbb 850.- dinártól. Rádium-kompressz
180.- dinártól. Ivókészlet és kompressz min-
den aktivitásban és nagyságban, tiszta rá-
dium elem és radioaktív anyag.Képviselőket az egyes bányások, nagyobb
kerületek és városok számára keresünk.

Jacques Barlos, Beograd, postafiók 94

WEISZ RUDOLF

URI SZABÓ

NOVISAD
GAJEVA UL. 3.Soha nagyobb szüksége még nem volt a gazdának
szaklapra

mint a mai nehéz, válságos időkben.

Eppen ezért minden haladni vágyó gazda rendelje meg
azonnal, ha még nem járta**A Munka**című mezőgazdasági hetilap, amely változatos, mindig időszerű
gazdasági kérdésekkel foglalkozik minden számban 16—20 oldalon.
A Munka előfizetési díja olcsó. Egész évre csak 80 dinár.
Éves előfizetők ingyen, ajándékba kapják A Munka 160 oldal-
as egész vászonkötésű GAZDA ZSEBNAPTÁRÁT.A Munka megrendelhető SUBOTICÁN, a lap kiadójá-
ban, Kujaza Mihajla ul. 2.

Mutatványzámat bárki kap, aki kéri!

GYERMEKKOCSIKnagyban és kicsinyben
gyári áron kaphatók**F. Kovács i drug**
cégnél Szubotica

A „Viktoria“ gyermekkocsigár vezérképviselője

APRÓ-**HIRDETÉSEK**ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó
1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a
legkisebb apróhirdetés 10 dinár.Az apróhirdetések ára előre fizetendő.
Allást keresők 50% kedvezményben
részesülnek.A KERETES HIRDETÉSEK alap-
ára: hasáb-milliméterenként 0.80
dinár, a lap szövegrészében 2.50
dinár, a napihírek között 3.— dinárTelefonon csak kivételes esetben ve-
szünk fel hirdetések.Jelleges leveleket, ajánlatokat stb csak
akkor továbbítunk, ha feladójuk vá-
laszbélyegyet mellékel.Vidéki kisebb hirdetési megbízásoknál
kérjük a hirdetés árának előzetes be-
küldését akár készpénzben, akár posta-
bélyegekben.Reklamációkat csak értelemzavaró saj-
tóhibák esetén fogadunk el.Hirdetéseket a vasárnapi számunkba
szombaton délután 4 óráig, egyéb szá-
mainkba a közlés előtti napon esti 6
óráig veszünk fel.**ELADÓ**SPORTAUTO, 6 üléses,
kifogástalan állapotban ol-
csón eladó. Schmiedl, No-
viszád, Gajeva 3. 1528AFUZ—ALI Európa leg-
kedveltebb szőlőfaja kap-
ható Milics Jovannál, No-
viszád, Grcskaskolszka ul. 5. 1384Egy kétkerekű KÉZI
TALIGA eladó. Cim a ki-
adóban. 1525Eladó egy családi ház
több lakással, udvarral és
kerttel. Bővebbet Pap
János kereskedő, Noviszád,
Deakova ul. 42. 1420**KIADÓ**Egy szoba konyhából ál-
ló lakás 150.— dinárért ki-
adó. Cim: Szigeti Darányi
telep II. 16. Kraxner ut. 1402**KERESLET**14—16 éves munkás-
lányok felvételnek Barth
Domonkos dobozgyárban,
Noviszád, Mali Liman,
Radnicska ulica. 1519**KULÖNFELE**TÉLI SZALÁMI 3 napig
kg.-ként 27.— dinárért kap-
ható Bartolovicsnál. 1531Szubotican a Reggeli
Ujság számára apró-
hirdetéseket és hirtede-
teket eredeti kiadó-
hivatali áron vesz fel
kiadóhivatalunk (A-
leksandrova ul. 7. I. e.
Csona palota) és Uni-
verzitas könyvkeres-
kedés.Futoska 44 szám alatt két
garázs és egy műhely**kiadó**

május 1-re.

Ugyanott egy alig használt

zongora eladó**LIFKA TON KINO**Csütörtöktől—vasárnapig
kerül színre az első németül beszélő**BUSTER KEATON**burleszk attrakció, amelyben Buster Keaton minden
eddiggi vigjátékánál ötletesebb és mulatságosabb
produkciót végez.

Személyek:

Reggie . . . . . **BUSTER KEATON**
Johny . . . . . **PAUL MORGAN**
Tomy . . . . . Egon von Jordan
Anna . . . . . Marion Lestering
Evelin . . . . . Carla Stengel**FOX JOURNAL**

legújabb események a világ minden tájáról

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Április 21—24 ig

**Infanterist
Buster**Buster Keaton izgalmas és vidám kalandja!
A Metro-Goldwyn legsikerültebb vigjátéka**LEHRER VILMOS ÉPÍTÉSZ**

TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA NOVISAD

Braće Ribnikare 28 • Telefon 22-38

ELVÁLLAL:Épületek tervezését, kivitelét, ellenőrzését, beton és
vasbeton munkákat és minden a magas építésbe
vágó munkákat 1530**Fűszert**

legjobban és legolcsóbban

Gausz Viktor-nál

vásárolhat (Noviszád, Hal-tér)

Fordításokatszerb és német nyelvre vállal elsőrendű
fordító. Megkereséseket kérek: Alek,
postafiók 10. szám. Noviszád**Naponként törí a fejét és bosszantja
mi legyen ebédre ???
Nagyon egyszerű!**

Nem lesz több gondja, szerezze be:

Ebéd 20 perc alatt

100 rögtönözött étel receptje

100 francia tojásétel**100 recept
a burgonya elkészítéséhez**

Minden kötet egyenként is kapható.

Egy kötet ára 12 dinár. Postadíj kötetenként 1 din.

LITERARIA, SZUBOTICA

920

A szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR

A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

Reggeli Újság

Redakció: NOVISZAD, KRALJA PETRA UL. 30 I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Alekszandra 7. Telefon 6-70

Noviszad, 1932. évi április hó 24.
VASÁRNAP
XIII. évfolyam 96. Szám

Előfizetési ára 1 hónapra 23 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Németország a moratórium után sem tud fizetni, de a moratórium meghosszabbítását sem fogadja el

Fontos pénzügyi problémákról tárgyalnak Genfben az államférfiak

Francia és amerikai államférfiak Genfben.
Balról-jobbra: Tardieu francia miniszterelnök, Stimson Amerika külügyi államtitkárja, Stimsonné,

Laval volt francia miniszterelnök, Follogasé, Edgo párisi amerikai nagykövét és Follog, Amerika volt külügyi államtitkára.

Londonból jelentik: Az angol sajtó értesülése szerint MacDonaldd angol miniszterelnök és a többi delegáció vezetői között Genfben folyó megbeszélések tárgya nem annyira a leszerelés, mint inkább igen fontos pénzügyi problémák.

A Daily Telegraph diplomáciai értesülése szerint

a megbeszéléseken nagy horderejű döntések történtek

a lausannei konferencia tárgyában, amely a jóvátételeken kívül, számos pénzügyi és gazdasági kérdéssel is foglalkozik majd. Washingtoni jelentés szerint Hoover elnök hajlandó megfigyelőket és technikai tanácsadókat küldeni Lausanneba, de ezek nem lesznek jelen azokon a tárgyalásokon, melyeket a konferencia a jóvátételekről folytat.

A Daily Herald genfi levelezője úgy tudja, hogy Brüning Genfben ismét hangzottatta,

hogyan

Németország nem tudja a moratórium lejártá után a jóvátételek fizetését újra megkezdeni, sem pedig a moratórium meghosszabbításához sem járulhat hozzá,

mert a moratórium csak támogatja az adósságokat. Olyan megoldást kíván, amely az igazi újjáépítés alapja lehet. Kijelentette, hogy Németország kész bármilyen Duna-rekonstrukciós tervhez hozzájárulni feltéve, hogy politikamentes lesz és nem veszélyezteti Németország kereskedelmi érdekeit.

Brüning német birodalmi kancellár egyébként tegnap elutazott Genfből, hogy résztvegyen a németország választáson. Vasárnap már ismét visszatért Genfbe, ahol Tardieu francia miniszterelnök megérkezése után a jövőhét közepén folytatják a megbeszéléseket.

Amerika külföldi konzulátusai rendkívül megszigorítják a bevándorlást

Argentínában kétségbeejtő a bevándorlók helyzete

Párisból jelentik: Az Európában székelő amerikai konzulátusok bizalmas rendelkezést kaptak, hogy amennyire csak lehetséges szorítsák meg a kivándorlást. A konzulátusok a legtöbb európai fővárosban ezért csak családtagoknak adnak vízumot,

TAVASZI ZAGREBIVÁSÁR

1932. IV. 23—V. 2.

IX. Automobil szalon
XVII. Mezőgazdasági vásár
Nyári cikkek és sportcikkek vására
II. Gyapju-vásár
II. Kaktusz- és virágkiállítás
Turisztikai kiállítás
Egészségügyi kiállítás
IV. 23—26. Nyúl- és baromfi-kiállítás
IV. 30—V. 1. ill. Kálya-kiállítás

Az előre beszerelt zagrebi vásár-igazolvány a jugoszláv vasutakon díjmentesen visszatérésre, a szomszédos államokban 25-30% kedvezményre s az adriai hajókon a felsőbb osztály használatára jogosít. Igazolványok kaphatók minden nagyobb helyen vagy megrendelhetők a Zagrebi Vásár igazgatóságánál. 1451

mindenki mást elutasítanak, illetve csak előjegyzésbe vesznek.

Kanadában ugyanez a helyzet. Argentínából százával írják a kivándorlókat, hogy amennyit sem tudnak összehozni, hogy hajójegyet váltsanak és haza jöjjenek.

Valósággal pokol az életük és óva intenek mindenkit, hogy ne vállalkozzanak tengerentúli utra.

A zsolnai fegyházban egy rablógyilkos agyonverte az őreit

A gyilkos menekülni igyekezett, de elfogták

Zsolnáról jelentik: Tegnap reggel 4 óra kor a fegyházban Sipala, rablásért és gyilkosságért 15 évi fegyházra ítélt fegyenc elbujt a folyósó egyik mélyedésében és az arahaladó Susta János fegyőrt

vasdoronggal agyonverte.

A gyilkos ezután elvette a halott fegyőrt revolverét és a nála lévő kulcsesomót és menekülni igyekezett, de elfogták. A meggyilkolt fegyőrt özvegye és négy gyermeke gyászolja.

„Mindem hely megtelt” a bombay-i fogházban

Százával engedik ki a gonosztevőket a helyszüke miatt

Londonból jelentik: Bombay állami börtönei annyira túl vannak zsúfolva politikai foglyokkal, hogy többszáz gonosztevőt büntetésük kitöltése előtt szabadonbocsátottak, hogy helyet biztosítsanak a nagyszámban beérkezett politikai foglyok számára.

Abból a börtönből, ahol Gandhit is őrzik négy nappal ezelőtt

350 elítéltet bocsátottak szabadon, noha sokan közülük még a büntetésük felet sem töltötték ki.

A szabadonbocsátott foglyoknak lakóhelyükig érvényes vasuti jegyet is adnak.

meg apátokat se hagyhatom. Csak úgy tud elaludni, ha lábait a mejjemre veszem.

Sorra az öreg paraszt. Nagymama pedig fölfuódottan kövér lett. Úgy rengett a hájtól és a sok szoknyától.

Nagymamát az undor fojtogatta. És a keserű szegénység.

— Apánk, az a gazdag gazember? Apánk? Nekünk?

Ritkult sorokkal hazajöttek a katona parasztok a háborúból. És a fogságból is szállingóztak. Nagybátyáink, sógoraink is hazajöttek. Kemény kézzel, erős hittel fogták meg az ekeszarvát. Dolgoztak lankadatlan. Az ifjabb gyerekeket iskolába adták. Petróleumot, cukrot szereztek és új eszmat. Ami nem volt a világveszedelemben a falun. Addig zsírmécsesekkel világítottak az asszonyok. Istállólámpával.

Most egy kicsit jobbra fordult a parasztkorsó. Némelyik gazda egy-kettőre földet is vett, a meglévő mellé.

Es az analfabéták felkamaszkodtak.

— En is tudok olvasni, ha valaki előttem elolvassa, — dicsekedett egyik unokatestvérünk.

— Szegény, szegény lányaim, fiaim, — sóhajtott egyik nagybátyánk, aki bár nagyon nehézkesen, de tudott írni.

Meghalt az összeaszott kis öreg: a község legzsirosabb magyar parasztja. Nagymamát kidobták az örökösök a nagybirtokból. De pénzei voltak bankban és a régi földje termett.

— Anyám, majd én gondozom, ne éljen egyedül öreg korára — dörgölődött egyik nagymamánk s a leghizelgőbb gyerekeivel összeköltözött ujonnan vett házába. Itt imádkozgatott az öregasszony és simogatta takarékkönyveit.

— Püta i maeska szu bili prijatelj... — tanulta az óvodás szerb verset a kis unoka. Ezt megütödvé hallgatta nagymama. Egy árva szerb szót sem értett. Pedig a község jórésze szerb. De a vallási és nemzeti különbség miatt elkülönülnek és a két népség nem érti egymást.

— Magyar verset nem tudsz, fiacskám? — Simogatta meg a gyerek buksi fejét.

— De tudok, nagymama!...

— Nekik már jó lesz anyám! Nem fognak értetlenkedni, mint mi, ha szerb szót hallunk, összehozza őket az óvoda, az iskola, — szólt a gyerek apja.

Egy nagybátyánkat a galandféreg megölte. Nagyon kedvelte a kutyákat. Összefogdosta a kóbor ebeket és simogatta, ölelte, hizlalta őket. Tőlük szerezhetette a galandférgyet ifjabb korában.

Tizenegy gyerek maradt apátlan. Négyöt analfabéta köztük. Abbamaradt a repa-egyed és a baraparti és réti szőlőtelepítés.

Eddig is kegyetlen nyomorban élt a család. A szélső ucca cigányai voltak, a gyerekekre még ing is alig jutott. Most az apa halálával fokozódott az inségük. A kórház, az operáció, a temetés sok pénzt felemésztett.

De a többi unokák is, a pestreszakadtak és egyebütt nagy nyomorral küzködtek. Főleg a kisebbségi viszonylatokban.

Nagymamát csak hizott. Ragaszkodva földjeihez és a takarékkönyvekhez.

— Ugyan, ugyan, Verka néni, hogy nézheti az unokái nyomorát, mért nem ad nekik valamiképp a pénzből, — szólt a szomszédasszony, kinek férje járt a munkáson otthonba, de nem kerülték el azért a tempomot. A keresztényi megértés szólt most is az asszonyból. A nagymama szinte göresösen megrándult és a szoknyája aljához kapott. A szoknyaszegélyen őrizte a betétkönyveket és a költőpénzt.

— En is alig élhetek, fiam. Ilyen szegény még sose voltam... Veszem a kenyeret...

— Könnyű annak, aki veszi, mert veheti, az árendák summájából, — mérgelődött a szomszédasszony a felebaráti tanács sikertelenségén.

Megbukott két bank a községben. Nagymamánk pénzt elvesztette. Egy hidegszemű sváb ügyvéd és egy pupos-csipás zsidóban kár ügyes elkezeltései eltüntették a község pénzeinek minden dinárját.

Az unokák felsírtak!

A betétkönyvek értéktelenek.

Az a negyven ezer dinár is eluszott, többek között, amit a vén gazdag hagyományozott nagymamánk temetésére. Ellopta a bankár, elszámolta az ügyvéd.

Nagymamánk belesoványodott.

— No, Verka néni, jobb lett volna kiosztani az éhes, rongyos unokáink! — nevetett a szomszédasszony.

Nagymamánk összeszedte magát. Jellemesnek mutatkozott.

— Ha kiosztom, akkor is eltűnik!... — csattant fel bosszusan a hangja.

A háborus analfabéták katonáknak mentek. Délre. Keserves volt nekik, egyhelytől községieknek, idegen környezetben a kilenc meg a tizenhét hónap.

Pali unkaöccsénk helyett Debárból egy községünkbeli szerb fiu írt, aki véletlenül tudott magyarul is írni. Telve volt a levél helyesírási hibákkal, mert a fiu sokhelyütt összekeverte a magyar magán- és mássalhangzókat a szláv hangzásu latin-betűkkel. De jó volt így is. A szülők elsírták magukat.

Ilyesfélét diktált levélbe a Pali:

„Jaj, édes szüléim, de jó is annak, aki

írni tud, ha messze van. Ezek a rosszszagu arnautákból is tud némelyik és a századba mindenféle népségből. És a magyarok mind gazdagyerekek itt velem és nem irnak, hanem egy szerb legény ír, akivel odahaza is jóba lehettem volna, de maguk otthon sose mentek a szerbek közé és külön vannak a szerb uccák meg a magyar uccák otthon, az nem jól van. Itt mindenki egyformán közlegény akárki fia is és akár magyar vagy sváb vagy szerb vagy zsidó. De akik írni-olvasni tudnak, magyarok, azok mind könnyebben tanulnak szerbül mint én... Itt hó van és nagy szél már pedig otthon csak most lehet az őszi szántás. Nagy a hideg és nincsen erre szántó föld. Nagyon idegen itt minden. Ha nem volna itt ez a szerb legény, nagyon rossz volna. Lehet, hogy tanulok tőle írni magyarul és ha már tudok, megtanít szerbül is írni. Azt mondja, az könnyebb mert úgy irnak, ahogy beszélnek... Sok jó egészséget kívánok még egyszer szüleimnek. Tiszteljek meg odahaza a Morgyanovékát, amért helyettem írt a Rádó!...

Es megtanult a Pali írni! Magyarul is meg szerbül is! A többi unokatestvér most is analfabéta. De fogadjanak, hogy a gyerekeik már nem lesznek azok. A gyerekeik művelésére és anyanyelvük ápolására és a népek közti barátság megteremtésére áldozzák szent paraszti verejtékkel szerzett pénzüket. Nem a betétkönyv imáadására.

Laták István

Mindig lesz tavasz

Az ünnepnap délután bágyadtsága ülte meg a szobát. Az egyik oldalon az ablakokra a júniusi nap zuhogott; a kihajlított ajtón pedig a város felett sötétlő várhegy vetett be árnyékot. Ma elevenen zöldbe és barnába öltözött nézett le Versecre ez a síkságon díszelő védőfal és még a csucson a vár szét esett szürke romjai is élni látszottak.

Barabásné felnézett egy percre az olvasmányából, s tekintete végig kusztott a lejtőn. Semmi újat nem szokott már hozni ez az eléjétaruló kép. Hisz annyiszor látta. Minden kanyarodóját, minden kiszögellését ismeri. Látta már ködösen, sárosan, hóval borítva, vagy nekizöldülten. Hányszor örült hervadozó vagy virágos ruhájának. Hányszor várta, hívogató, csalogató üzenetét. Sokszor közömbösen siklott el róla, de ma mint ha gyönyömből az a sok hozsanázó szépség, ami felőle jön.

Pedig a nyárba szökött tavasz örömet zengett minden kis fűszálból. A levegőben a kisarjadt természet éltető lehellete áramlott, s a láthatárt puha színekbe burkolta. A várhegy mögött a heglánc többi csucsa aranyosan csillogtak a napban, s a legtávolabb a legmagasabbat a kudrici tetőt lilapáris fátyolba burkolta a messzeség.

A hegyekről gyenge szél húzott le a városra, s magával hozta a virágzásban levő szülők üzenetét. Megesőrgette a kertes házban a csengettyű virágokat, besettenkedett a nyitott ajtókon, fellapozta a kézben levő könyveket, meglebbentette a függönyöket, az ágyterítőt tüll fodrait. Mintha mondaná: „Megint eljöttem. Itt a nyár. Csillog az élet kint. Ünnepet ül a hegy, az erdő. Jöjjetek rözsét gyujtani a tiszteletemre, fenn az erdőn. Jánosnap van.”

— Nincs tavasz és nincs nyár — gondolta Barabásné — és hazugság az a fiatalság is ami rajta látszik. Csak szükség van, amit minden évvel szorosabbra fon körülötte az élet. Hiába szép az erdő és hiába üzenget a hegy, ha nincs az a fiatalos kedv, amely tűzön vízen keresztül tudta volna vinni egyszer.

Az alkonyatban sűrűsödött a melegség Villamos szikrákkal volt telítve a levegő. S az erdőn itt is ott is kigyuladtak az örömtűzek. A fiatal asszony megérintette az ura karját és kimutatott a hegyre.

— Felkellett volna nekünk is menni.

Barabás hátára fordult a diványon és ironikusan nézett a feleségére.

— Csak nem akarsz tüzet ugrani?

— Azt nem — mosolygott az asszony elmélázva — csak fiatalokat nézni, boldogokat, szerelmeseket. Olyanokat mint amilyenek mi voltunk.

Tűzön átmenni valakiért, akit szerettünk? Milyen szent volt ez a szimbólum előttük. S, ma kisebb fáradságtól is visszariadnak. Pedig valaha ők voltak a legbuzgóbb rözseshordók. Hét évig járták a hegyet, míg egymásé lettek. Fiatal diák és diáklány voltak, mikor először raktak rözsémáglyát fenn a hegyen Jánosnapkor. S a felesapódó lángok elől összefogva a szoknyáit átugrott a tűzön. Ma már kettőt sem ugranak egymásért. Pedig a házasságuk nyugodt. Sehol egy zökkenő. Csak a szürkeség, ami lassan közéjük ereszkedett az tiszta tájat olyan messze egymástól; hogy néha ha egymásra néznek, olyanok, mint két idegen.

Ki kellett volna menni ma legalább a kápolnáig. Vagy csak az ördögárokig; amelynek a mélységén annyiszor borzongtak. Hányszor kószáltak a kápolna körül, részegen a tavasztól, részegen a saját fiataláguktól és attól a szerelemtől, amely hét évvel, hét boldog, vágyakozó esztendővel ajándékozta meg őket.

Házasok, boldogok, s lassan mégis mulik minden. A szerelem meghal. Az égig törő lángolások kihunynak, s jön az élet megszokott egyforma arca. Minden elmúlik, csak a szürke egyforma napok maradnak meg. A legszebb érzések is elhalkulnak. Csak így tavasz és nyár esteken sziporkázik fel a régi fény. Ilyenkor, ha az este illatos meleg levegőjének minden áramlata emlékekkel van teli. Mikor díszbe öltözik a hegy, s az első rözséket tördelik az erdőn; mikor kigyuladnak a tavaszi máglyák; ilyenkor futja be a szemet valami máglya. Ilyenkor fullad el a lélek. De szép is volt, ami volt...

— Meg kellene gyujtani a lámpákat — dobta félre a férje az ujságlapot.

— Ne még, — tiltakozott az asszony — hisz kint még világos van. S, oly jó így a félhomályban ülni; arra gondolni ami volt... a fiatalokra...

— Azok okosabbak, mint mi voltunk — akasztotta meg a szavait Barabás. A mai fiatalok nem kerülgetik hét évig a tüzet, talán egy hétig sem. Azok nem vágyakoznak, hanem élnek. Verekednek és esőkolóznak; pajtáskodnak vagy vetélkednek. Esznek, szerelmeskednek. Élnék!

— Lehet, hogy igazuk van; én mégis sajnálom őket. Mert akkor nem tudják mi a szerelem. Nem tudják mi az vágni arra, akit szeretünk. S ilyenkor nyár este annak az oldalán lenni, aki még nem voltunk és talán soha sem lehetünk. Akkor nem ismerhetik azt az ittasságot, ami a levegő minden atomjában ott rezeg, ami minden idegünket a legcsodálatosabb érzésekre felhurozza. Emlékszel, hányszor jöttünk le a hegyről nyáresteken, a keskeny ösvény lépcsőin bukácsolva, s sápadtak voltunk egymás közelségétől? Alattunk feküdt a város felszökő kéményeivel és templomtornyjaival, teletűzdelve fényes villanylámpacsillagokkal. Emlékszel a bucsunkra, hogy beszélni sem tudtunk azoktól a határtalan érzésektől amelyek elfogtak bennünket? Kinevethetsz, gunyolhatsz, mi mégis nagyon boldogok voltunk. S a szerelem mégis csak a legszebb valami a világon. Vitathatják, mégis a vágyakozó szerelem adja az igazi erőt, az igazi hitet, s a lendítő akaratot.

— Nincs szerelem — folytatta a férfi a vitát. Nem kell szerelem. Élet kell és sietni kell, mert holnap talán az sem lesz. Ma még szökik a vágy, holnap nem ismerjük egymást. En egy külön ember, te egy külön ember. Nem egymásért küzdeni, hanem mindenki saját magáért. Van ebben valami józan, valami igaz... A mai fiataloknak talán igazuk van.

A bódult melegségben forrósodtak a szavak, s a vita hevében nem látták, hogy közben fekete felhők sűrűsödtek a város felett, s még sötétebbé tették a szürkületet. Az ünneplők menekültek le a hegyi uton a vihar elől. Barabásék csak akkor ocsudtak fel, mikor az első szélroham lerántotta az asztalterítőt és meglendítette a képeket a falon. Nyomában nagy villámsattanások közt megindult a nyári zivatar.

Nem tartott negyedóráig sem, de itéletidőnek tűnt. Szünet nélkül dörgött, villámlott, s felhőszakadasként ömlött az eső. A lejtős uton, mint folyó áradt lefelé a városra, az összegyűlt víz. A csatornák percek alatt színültig teltek, átcsapott az uttestre, s a keramikockás kövezeten hömpölygött tovább.

Barabásék előtt a rácsozott levezető medencébe zuhogott az eleven folyam, hogy a város alatt kifolyjon. A házaspár kikönyökölt a fiókos ablakba (mely itt a bánáti városokban annyira kedvelt az épületeken) és onnan nézték végig a vihar színjátékát. Negyedóra múlva szétszakadtak a felhők; az eső csendesebb szemerkélésbe ment át. A levegő itt benn a házak közt alig hűlt le, s az ucca felett nedves meleg párák uszkáltak.

A járda megtelt menekülő ázott kirándulókkal, akik csatákosan, csapzottan mérgeledve siettek haza az elrontott mulatságról. Legelőször férfiak, fiatal emberek jöttek siralmasan, piszkos, felgyűrt fehérnadrágokban. Akik délután meg hetykén kicsipve vágta a hegynek, s három-négy leányt is kísérték. Most egyedül és legelsőként rohantak, s bravurosán lendültek át a csatorna tengerén. Mindenki féltett valamit, ki a ruháját, ki az egészségét és senki sem törődött a másikkal.

Csak később jöttek a leányok, csapatosan, kísérelve nélkül. Sikongva torpantak meg a feltorlódtott csatornánál. Egyesek elszántan szaladtak neki a víznek, hogy átugorják, mások beletaposva siettek tovább. A világos cipők elcsufultak, a fodros pillés nyáriruhák szánalmasan tönkretéve. Szép időben öt-hat fiu is kísérté volna őket; most egyet sem lehetett látni körülöttük.

— Látod — intett feléjük fejével Barabás — mindenki magával törődik.

— Emlékszel — mondta az asszony — mi is megáztunk egyszer? Te a kabátodat adtad rám, s magad ingujjban szaladtál mellettem... te fáztál meg, nem én.

— Azóta józanabb lett a világ, megváltoztak a fiatalok.

Később a férfi elment az ablaktól. Az asszony még ott maradt egy kicsit. Az ucca közben megritkult a menekülőktől. Itt-ott egy elkésett gyengeiramu leány, vagy gyerekes család haladt el az ablak alatt, az-

utánkiürült az ucca. Barabásné elszomorodva futotta még egyszer át a kihalt esőpöngős uccát. A ház előtt a medencébe még egyre zuhogott a víz, de a járdáról már lefolyt a csatorna medrébe. Éppen elakarta hagyni az ablakot, mikor egy kis imbolygó pontot látott az ucca végén feltűnni.

Egy ernyő közeledett, de oly lassan mozgott, hogy kíváncsiság fogta el és visszakönyökölt. Ugyan ki szórakozik azon, hogy az esőben sétálgat? Egyszer egynek lát szott a közeledő, azután kettőnek. Hol a házak falánál, hol a járdaszélén botorkált. Az asszony haragosan furta előre a tekintetét a szürkülettel küzködve. Mit bolondozik ez? Most az uccailámpa alá ért az ingadozó ernyő. Kettőn voltak, egy fiu és egy leány. Megálltak a lámpánál, megint tovább mentek. A leány fehér horgolt kendőt viselt, amit megosztott a fiuval. Atkarolva jöttek s egymást takargatták a kendővel.

Ernyő volt ugyan felettük, de az oly bizonytalanul mozgott egyikük kezében, hogy az összegyűlt vízcseppek az ernyő széléről lecsurogtak a hátukon. Barabásné óvatosan kinyitotta a keskeny oldalablakot. Kedves hangzavar jött felőlük, de a semmitmondó, egymásnak tetszelgő apró-cseprő szavak oly kedvesek voltak, hogy Barabásné boldog örömmel fogta meg az ura karját és odahuzta az ablakba.

— Nézd szerelmesek...

Az ingadozó ernyő közelükbe ért.

— „Ugye jó így esőben járkálni“ „jó jött a vihar“ „s jó így egyedül“ „mi ketten,

Az Úr előtt

Ott álltam hátul, magam, sután
ajkamon kibugyant az ima
ahogy az akkordok szálltak
lelkem apró harangjaira
s magasságába a szürkülő égnek
ezer meg ezer gyermekkori ének
szakadt fel a szívem
könnyező palástján.

Ott halkan hátul magam, sután
beleroskadtam búsmagamba
s ütött-kopott, itt-ott átokvert
fénytelenül bűvő szavamba
belezsongott ifju akarásom fénye
ismerős melódiák ütemére
mint egy régi álom
megtérő szárnyakon.

Ott kértem hátul, magam, sután
a Nagyurat, hogy miért szeret
s apámtól hozott dalok utján
neki ajánlottam lelkemet
s mindent, ami kicsi koromból maradt
egy álmod s örömet a szemem alatt
furcsa kis köveit
zengő emlékházak.

Ott álltam hátul, magam, sután
könnyes lett mindkét komoly szemem
s amint indultam kifelé
láttam, hogy otthagyt helyemen
furcsa fény ég, az Úr kísérelő lángja
ami nekem a hitet muzsikálja
örökkön-örökké
Volt és Lesz-időben.

Adorján András

Készülődés

Ó micsoda zenebona, készülődés!
Zárt ablakim résim mily ígérőn
Lopózik be az esős hajnal fénye,
Zuhog de fénye van, csillog mert tavasz.
Tegnap még alig rikkantott egy madár
Ma erdeje a csipogó selymes életeknek
Trillázik, csapong, kérdez, felel, felharsan.
A tó körül már friss kis bekahangok.
Villamos sikong, vonat dübörög
És a fekete föld beissza a telet
Lehullt leveleit beágyazza a mélybe.

És a jó humuszból sarjad most az élet.
Az erdő milliányi hangja alatt milliányi apró lény

egymagunk“ — botorkáltak, csilingeltek, összefüggés nélkül, az elmosódó szavak.

S az egész viharból, ézengésből, felhőszakadásból csak az a boldog gondolat ragadta meg őket, hogy „jól jött az eső.“ Ré gotthon kellene lenniök, vagy a kirándulók közt. S a vihar ime külön sodorta őket a többitől. Hogy ez az eső milyen nagy jötevő, hogy most egyedül boldogan sétálhatják keresztül-kasul az üres uccákat. Körülöttük, szürke küzködések, mögöttük talán egy színtelen szegényes gyermekkor. Előttük, talán még több szürkeség és még színtelenebb sebesre horzsoló kövek az uton. Az ő szemük mégis szépnek látja ezt az utat, s csillogokkal rakja ki kövek helyett; a szívüket bizóvá teszi ez az érzés, a karjukat erőssé...

Az asszony elérzékenyülten nézett sokáig utánuk, s felfénylő szavakkal sutogta:

— Van ebben valami megnyugtató, hogy az élet mindig ismét. Hogy semmi sem múlik el, s a szerelem nem hal meg soha. Nekünk talán elmúlt. Talán csak sziporkákat kapunk, amelyeket melengethetünk, mi már ismerjük az elesigázó holnapokat. De ha mi el is fásulunk, ha az önzések és ridegségek megkoptatják, megjőzanítják a mai fiatalok elindulását; lesznek mindig újabbak, akik újra kezdik. Hiszek a fiatalokban — hiszek a vágyakozó igaz szerelemben, s annak minden vihart felülmúló, megtisztító erejében. Tűz el nem emésztheti, víz el nem mossa. Amíg itt a várhegyen a fákat kizöldülni látom, mindig lesz tavasz.

Böresök Erzsébet

Lázás munkába. Csak fényre várt [kezd
Jó termékenyítő tisztító esőre.
Itt minden dolgozni akar, mert kell
Es ösztönösen érzi a parancs szavát
A teremőerő valami szent egyesülésbe
Hajt minden nagyszerű serkenő csirát.

Ó ha minden kis emberi jóindulat
Igy érne a kötelesség, a hivatottság
Magszeghetetlen nagy parancsát.
Ó ha minden kis emberi szeretet
Egymásbafonódva csak egy kis szépet akarna
Teremteni, csak kissé nemeset.
Ó hogy kapcsolódna egybe millió csira
E kis magokból világmegváltó fákká
Terebélyesedne a ragyogó erdő.
Tisztító esők után is kiszáradna
A fény mosolyától minden mocsár
És a leggyönyörűbb nyár serkenne fel az égig!
Stadler Aurél

Akarás

Mindig az elő sorban lenni,
Mindig csak előre menni.

Ölelni akarok ballal, jobbal,
Száguldani sebbel-lobbal.

Szívetem a napnak tárnai,
Mindig a szépet, jat várni.

Hajtson, üzzön lobbanó vágy,
Soha ne legyen puha vagy lágy.

Legázolni a gyöngét, gyarlót,
Felszántani a gazos tarlót.

Soha, soha egy könnyet sirni,
Aakarattal szívemet törni birni.

Sorsom merészen előre vinni,
Az egekkel párbaajt vivni.

Fagyban, viharban mereven állni,
Csókos ágyban álmatlan hálai.

Pusztuljon minden fatyűezés,
Ne látszon sohasem a vérzés.

Nem akarok soha, egy bókot,
Csak egyetlen lánytól egyetlen csókot.

Nem törödni semmi bajjal,
Továbbmenni kacagva, zajjal.

Őszkor ha fejemre hull a dér,
Löktesen tovább a vér.

Akarjak mindent. Legyek mindent végigverő,
Egy az élet: mindent merő Erő.

Aranyady Magyar György

Támadó fegyver-e a tank és a páncélautó

A leszerelési értekezlet kémiai albizottsága a gáz és baktériumháboru ellen foglalt állást

Genfből jelentik: A leszerelési értekezlet egyik bizottsága, amely a szárazföldi leszereléssel foglalkozik, tegnap folytatta a tankokról és páncélkocsikról szóló vitát. Német, olasz, amerikai és orosz részről kifogásolták a szakértők munkáját ellentétben Franciaországgal és Angliával.

A német és olasz delegátus támadó fegyvernek minősítette a tankot és páncélkocsit.

A leszerelési értekezlet kémiai albizottsága állást foglalt a kémiai, főleg pedig a bakteriológiai harc eszközök teljes kiküszöbölése mellett.

Csalárd bukással vádolnak egy tekintélyes bánáti kereskedőt

Szubotical cégektől vett nagymennyiségű árut hitelbe holott tudta, hogy fizetésképtelen — mondja a vádirat

Becserekéről jelentik: Érdekes pert tárgyalt a becsereki törvényszék Makszimovics Szevicszlav tanácsa. A vádlottak padján Popovics Bogdán 57 éves szpzsziemiri fűszer, rövid és rőfősáru kereskedő állt, aki ellen

csalárd bukásért indítottak eljárást.

mert a vád szerint 1929 május 12-ke, tehát

a esődnnyítás után árut és könyveket rejtett el,

számlákat semmisített meg és még előzőleg — bár tudta, hogy fizetésképtelen —

nagymennyiségű árut vásárolt hitelbe.

A károsult kereskedők: Wirth Gyula, Fischgrund Sándor, May Márkus, Risztics Szevetožár és Krausz Ignác.

Különösen Löventhal Henrik szubotical kereskedőt károsította meg érzékenyen.

akinek előadta, hogy Beográdból jön,

a bevásárlásra szánt pénzt is elköltötte és kérte, hogy sürgősen adja ki a kért árucikkeket.

A leltározás alkalmával hatalmas üzletében mindössze 210.000 dinár értékű árut találtak, holott árutartozása 460.000 dinárra rugott.

Makszimovics tanácselnök kérdésére a vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Hibáján kívül került esődbe,

az áru értéke rohamosan csökkent és azok, akiknek hitelezett, nem fizettek.

Már 1921-ben fizetési nehézségek közé jutott és el kellett adnia a földjeit,

1924-ben a rossz tengeri termés miatt érték sulyos veszteségek.

Moratóriumot volt kénytelen kérni, de másfél év helyett csak kilenc hónapot engedélyeztek és a rövid határidő alatt nem tudott fizetni, mire újabb bankkölesont volt kénytelen felvenni.

Szerencsétlenségére a Zadruzna Bankától vette fel a kölesont, amely tönkre ment,

Váltóját azonban ki kellett váltania és kénytelen volt más bankoktól pénzkölesont felvenni. A felelőse négy százezer dinárt örökölt, a 15.000 dinárt kitevő örökösödési illetéket ki is fizette, az örökséget azonban nem kapta meg.

A könyvek vezetésére nézve kijelentette, hogy csak elemi iskolát végzett,

a kettős könyvvitelhez nem ért.

A károsultak képviselője dr. Mihajlovics Jovan kérdésére kijelenti, hogy

üzletét a nyilvános árverésen a veje, Jovanovics Gyóka vette meg, aki azután a feleségére — a vádlott leányára — iratta át.

A házat a veje apja vette meg.

Néhány tanut hallgattak ki, akik elmondották, hogy

a vádlott mindenkor nagy lábón élt, fényűző életmódot folytatott,

majd a tárgyalást újabb tanuk beidézése végett elhalasztották.

Piccard professzor a közel jövőben újabb sztratoszféra repülésre indul

Rövidhullámu rádióval is felszerelik a léggömböt

Brüsszelből jelentik: Piccard professzor újságírók előtt részletesen nyilatkozott legújabb sztratoszféra repüléséről. Elmondotta hogy az első repülése során végzett megfigyelései rövidesen nyomtatásban is megjelennek. Ennek a munkájának befejeztével minden idejét második felszállása előkészítésének szenteli.

Számítása szerint júniusban, vagy júliusban indul újabb sztratoszféra repülésre.

A felszállás helyét még nem állapította meg. A professzor mindenekelőtt a zürichi repülőteret tanulmányozza.

A léghajót rövidhullámu, könnyű rádióval is felszerelik, amely 40—80 méteres hullámon dolgozik. A rádió legfőbb célja, hogy jelezze a leszállás helyét, amennyiben a készülék — az első leszálláshoz hasonlóan — lakatlan helyen, vagy a hegyek között érne földet.

Június 6-án kezdődik a képviselőház 44. ülészsaka

Beográdból jelentik: A képviselőház 44. ülészsaka június 6-án délelőtt 11 órakor kezdődik. Az ülészsakon a napirend megállapításának kérdése szerepel.

Lényegtelen hővállkozás, kisebb esők

Nyugat- és Középeurópában tegnapra megszűnt az esőzés, az időjárás derültre fordult. Tegnap még Középeurópa nyugati, déli és délkeleti részeken voltak kisebb esők.

A legközelebbi 24 órára lényegtelen hőváltkozás, változó felhőzet, helyenként kisebb esők várhatók.

Dr. Holló Oszkár horgosli ügyvéd a vádlottak padján

A szuboticali törvényszéken Bozsics Milan elnök hármias bírói tanácsa tegnap tárgyalta dr. Holló Oszkár ötven éves volt adatai, jelenleg horgosli ügyvéd ügyét, akit kétféle hamis okirat készítésének büntetettével vádolt az ügyészség. A vádirat szerint dr. Holló Oszkár 1926. februárjában Adán aláírásával igazolt egy huszezer dináros váltót és annak bekebelezési okmányán Szügyi Lukács gazdálkodó aláírását, illetőleg kézjegyét, holott az aláírást Szügyi Lukács fia, Szügyi Pál hamisította és erről a vádirat szerint az ügyvédnek tudomása volt.

A hamis váltó alapján Szügyi Pál huszezer dinár kölcsönt vett fel a noviszádi szerb kereskedelmi banktól, majd a pénz felvétele után megszökött. Mikor a bank rájött a hamisításra, megtette a feljelentést az ügyvéd ellen is.

Dr. Holló a tegnapi tárgyaláson azzal védekezett, hogy Szügyi Pál, Bálint János és Kovács Dobak Flórián társaságában jelent meg nála és azt állította, hogy beteg édesapja megbízásából kér kölcsönt. Miután a két tanu igazolta ezt, nem volt oka kételkedni. Utólag, amikor megtudta a csalást, irt a banknak, az azonban már kifizette az összeget. Az ügyvédi kamara emiatt eljárást indított ellene és megtették a feljelentést és ő első íjedségében tizezer dinárt kifizetett a banknak, közben azonban gondolkodott és rájött, hogy ártatlan és ezért a további kifizetést beszüntette. Az államügyész bemutatott egy okiratot, amelyen Szügyi Lukács teljes aláírása volt, Dr. Holló kijelentette, hogy ő nem is figyelt erre.

Dr. Boschán Sándor adatai ügyvéd mint tanu kijelentette, hogy véleménye szerint a vádlott hiszékeny ember és nem rosszhiszeműen követte el a tettet. Kovács Dobak Flórián sztáribecseji ügynök az ügy részleteit ismertette.

A bíróság ezután a tárgyalást újabb tanukihallgatás céljából június 11-re halasztotta.

A noviszádi semmitőszék új tárgyalást rendelt el az uzoráskodással vádolt Stein Mária bácskogradistai asszony ügyében

A noviszádi semmitőszék tegnap tárgyalta Stein Mária bácskogradistai asszony uzoráskodási ügyét, amelyet a noviszádi törvényszék a múlt év április tizedikén tárgyalt. Stein Mária az ügyészség azzal vádolta, hogy a kölesönbe adott pénzek után a szerződésben a törvényesen megszabottnál nagyobb kamatokat állapított meg, ezzel kihasználta az adósok kényszerű helyzetét és többeket sulyosan megkárosított. A törvényszék a főtárgyalás alkalmával az asszonyt bűnösnek mondotta ki és két évi börtönbüntetésre, valamint ötvenezer dinár pénzbírságra ítélte. Az ítélet ellen a vádlott és védője fellebbezést és újrafelvételi kérvényt nyújtottak be. A semmitőszéki tanács tegnap megtartott tárgyalása alkalmával az elsőfoku ítéletet megsemmisítette és a noviszádi törvényszéket új tárgyalás megtartására utasította.

Greta Garbó elünt

Hollywoodból jelentik: A film városa nagy izgalomban él, mert Greta Garbó szombat óta eltűnt. Attól félnek, hogy gangsterrek rabolták el a filmdívat és most nagy váltságdíjat követelnek tőle. Azt sem tartják azonban kizártnak, hogy a művésznő, megunva hollywoodi dicsőségét, hajóra szállt és visszament Svédországba, ahova már régen vágyódik.

Negyvenhét állam hétszáz művésze indul a bécsi nemzetközi ének és hegedűbajnokságon

A bécsi verseny a világ legnagyobb zenei tornája lesz

Megirtuk, hogy Bécsben június 5-én vasárnap, nagyszabású művészi esemény kezdődik: a nemzetközi ének és hegedűbajnokság. A versenyre a földkerekség minden tájáról érkeztek benevezések.

Negyvenhét állam hétszáz művésze vesz részt a világ legnagyobb zenei versenyén.

A versenyre Jugoszláviából is több é-

nekes és hegedűs utazik Bécsbe. A jugoszláv versenyzők Zagrebből indulnak. Noviszádot a verseny közvetlen is érdekli, amennyiben részt vesz benne Szénássy Kácsi is, a kiváló noviszádi hegedűművész, ki nek szerepléséhez nagy reményeket fűznek. Az eddig benevezett versenyzők közül kétszáz a hegedű, ötszáz az énekesversenyben vesz részt a világ minden tájáról.

—o—

Sikkasztás címén két évi börtönre ítélték dr. Bakule Géza szubotikai ügyvédet

Mint csődtömeggondnok 172.000 dinárból 137.000 dinárt saját céljaira költött el

A szubotikai törvényszék többnapos tárgyalás után tegnap délután hirdette ki az ítéletet dr. Bakule Géza nyug. törvényszéki bíró, szubotikai ügyvéd ügyében, akit hivatalos sikkasztás és csalás vétségével vádolt az ügyész.

Bakule ellen az a vád, hogy mint a csődbejutott Sugár Béla cég csődtömeggondnoka 1927-től 172.000 dinár követelést behajtott és ebből 137.000 dinárt a saját céljaira fordított.

A csődbíróság felszólította az elszámolásra, mire

azt válaszolta, hogy a pénzt letétbe helyezte a városi takaréknál, de mint utólag kiderült, ez nem felelt meg a valóságnak.

A bíróság hivatali sikkasztás büntetében mondtotta ki bűnösnek

dr. Bakule Gézát és a Btk 319 paragrafusára alapján két évi börtönre, továbbá 5 évi hivatalvesztésre ítélte.

Az ítélet a legnagyobb szenzáció erejével hatott, mert Bakule tekintélyes ember volt Szubotícán.

—o—

Kihallgatták a sziváci roken-gyilkost

Szomborból jelentik: Megirta a Reggeli Újság, hogy Sztariszivacon Hubert Ádám kocsmai beszélgetés után minden előzetes ok nélkül zsebkésével leszúrta unokaöccsét Hubert Henriket, majd tett után visszament a kocsmába, ahol kérte az egyik ott-tartózkodó rendőrt, hogy tartóztassa le, mert megölte az unokaöccsét. A gyilkos kijelentette, hogy csak a vizsgálóbíró előtt fog vallani. Tegnap a szombori törvényszék vizsgálóbírája megkezdte a gyilkos kihallgatását, aki kijelentette, hogy amikor kiléptek a kocsmából, unokaöccse azt mondta neki, hogy nem vagy ember. Kijelentette, hogy arra emlékszik, amikor a kést elvette, de a szúrásra nem tud visszaemlékezni, mert részeg volt.

Hubert Henrik barátja Mérei János kijelentette, a vizsgálóbíró előtt, hogy amikor barátját halva látta, hazaszaladt, kést vett magához és megtámadta Hubert Ádámot, azonban Kalugyerszki rendőr megvédte a gyilkost.

Hubert Ádám ellen elrendelték a vizsgálati fogságot, mert szándékosan elkövetett emberölés büntetettét követte el. Az államügyész még ugyancsak elrendelte Mérei letartóztatását is, aki ellen az a vád, hogy emberölési kísérletet követett el.

KÜLFÖLDI TÖZSDEZÁRLATOK:

A dinár árfolyama. Budapest 9.96—10.08, Bécs 12.24—12.36, Prága 51.30—51.70, Berlin 7.31—7.35, London 210.50,

Zürich, Beograd 9.05, Páris 2016, London 1879, Newyork 510.62, Brüsszel 71.45, Milánó 26.20, Madrid 42.15, Amszterdam 207.10, Berlin 120.50, Szófia 3.70, Prága 15.15, Varsó 57.35, Bukarest 3.06.

Csikágói zárlat. (Julius, szeptember és december). Buza lanyha 55.625, 57.875, 60.50. Tengeri lanyha 29.125, 31.625, 32.625. Rozs lanyha 34.375, 36.25, 38.75. Zab lanyha 22.125, 22, 23.75.

Winipeg. Irányzat: Lanyhuló. Buza júliusra 61.875, októberre 64, decemberre 65.25.

Liverpool. Irányzat: Tartott. Buza július 5 sh 5.25, október 5 sh 6.375, december 5 sh 7.75.

Sulyos baleset a noviszádi közokórházban

Tegnap délután sulyos baleset történt a noviszádi közokórházban, a konyha mosókazánja elrepedt és a forró víz és gőz ráömlött Dréher Péter gépészre, Schranz Borbálára és Bergmann Erzsébet eselédleányra. A sérültek segélykiáltásaira a közelből többen a konyhába siettek és mindhármukat a sebészeti osztályra szállították.

A sebészen azonnal megvizsgálták és ápolás alá vették őket és megállapították, hogy Schranz Borbála életveszélyesen, a másik kettő pedig sulyosan sebesült meg.

Délután rendőri bizottság szállt ki a helyszínre, amely megállapította, hogy senkit sem terhel a felelősség, mert üzemi hiba történt.

ÉPIT!?

Az építéshez szükséges összes anyagot, ÉPÜLET és ASZTALOS faanyagot minden méreletben, téglát, cserepet stb. legjobb minőségben legolcsóbb árban

VINKOVICS FATELEPEN szerezhet be

Futoski put (kórház mellett) Tel. 22-55

— Fűzőket, melltartókat méret szerint legolcsóbban készít: Fischer és Fia, Noviszád.

— Haszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett visszafejlődnek. Számos orvos a Ferenc József vizet mindkét nembeli felnőtteknek és iskolás gyermekeknek kitűnő sikerrel rendel. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Hírök

1932

Június

2

CSÜTÖRTÖK

Időjárás: Változékony idő volt, a Dunabánság keleti részében esővel. A hőmérséklet az ország északi részében emelkedett, a többi vidékeken süllyedt, a minimum Kalinovnikon 5, a maximum Petyen 27 fok volt. Noviszádon tegnap délnben 25 fokot mutatott a hőmérő.

Időjárás: Változékony idő várható, helyenként záporral, hősüllyedéssel.

— **Nikolics Milan bán visszaérkezett tiznapos bánági körutjáról és tegnap délelőtt elfoglalta hivatalát.** Nikolics Milan bán kedden délután visszaérkezett körutjáról, amelyet a Dunabánság déli részén tett és felülvizsgálta az összes kerületek és hivatalok működését. A bán felülvizsgáló körutjáról kedden délután érkezett meg és azonnal hivatalába ment, amelyet tegnap délelőtt újra átvett.

— **Szolgabírói kinevezés Beeskereken.** Beeskerekről jelentik: A dunai bán Nikolics Milan bán tiszviselőt, aki már régebben is volt szolgabíró, a beeskereki járás szolgabírójává nevezte ki. Nikolics Milan tegnap átvette hivatalát és szabadságra utazott.

— **Sorozás Beeskereken.** Beeskerekről jelentik: Tegnap tartották meg Beeskereken az 1912-ben született katonakötelesek sorozását. Ma folytatják a korábbi korosztályok ideiglenes alkalmatlanjainak vizsgálatát.

— **A noviszádi Katolikus Olvasókör** (Dudarszka ul. 18.) június hó 4-én szombaton este nyolc órai kezdettel ismerkedési vacsorát rendez, amelyre t. tagjait é szakszervezeteket tisztelettel meghívja. Egy teríték ára 12 dinár. Előjegyezni péntek estig lehet Abraham könyvkereskedésében, Juhász Mihály fűszerkereskedésében és a Kör szolgálatánál.

— **Még mindig nem állították fel a kanizsai hajóhidat.** A Reggeli Újság foglalkozott már azzal a lehetetlen állapottal, hogy a két Kanizsát összekötő hajóhidat még mindig nem hozta rendbe a bérlő. A hid hiányát különösen a kereskedők érzik, akik elvesztették a bánati falvak közönségét. A kereskedők és iparosok ezért most együttes akcióra készülnek és az illetékes hatóságok útján akarják elérni a hajóhid mielőbbi felállítását.

— **A nyugdíjas szövetség értesíti t. tagjait,** hogy tagdíjbefizetés június 5-én, vasárnap délután 3—5-ig van. Kéretnek a tagok, hogy az új alapszabály és egyéb fontos megbeszélés miatt minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

— **Vizbefult egy noviszádi kisfiú.** Tegnap délután a noviszádi téli kikötőben fürdés közben vizbefult egy 8—10 éves kisfiú. Holttestét kifogták, de személyazonosságát még nem sikerült megállapítani. Valószínű, hogy telepi szülők gyermeke volt.

— **Férfiholttestet fogtak ki a Dunából.** Tegnap délután a noviszádi tengerész laktanya közelében a víz egy erősen oszlásnak indult férfiholttestet vetett a partra. Személyazonosságát még nem állapították meg.

A tehniká szenzációja a „STABIL” száraz elem!

Csak ez az elem raktárképes 9 hónapig s ezért rádió részére legelőkeltebb a „STABIL” batéria. Kérje mindenütt ezt a márkát. 277

— „Ferenc József” keserűvíz a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi.

Megjöttünk!

k!

nt!

2254

jobb és
késesebb

nyit

eg sok-
lott és
nyer.
lódik.
nincs
legol-

ker

ny.

te

01.5K

00.11

08.1

07.1

